

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ತಾವು ಆ ಪಾಯಿಂಟ್ ರೈಬ್ ಮಾಡಬೇತಿ.

ಶ್ರೀ ಹಿ. ವೆಂಕಗೌಡ.—ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ ಕೋರಾರದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟುದರೂ ನಹ ಸರ್ಕಾರದರ್ದರೂ ನನ್ನ ಕಾಲ ಅರ್ಥಾತ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದುದರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಂಗನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಸಫಾತ್ ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Next, Legislative Business. Hon. Member Sri H. B. Jwalanaiah.

Sri M. NAGAPPA.—I rise to a point of order, Sir, my point of order is in respect of rule 311 read with rule 283 and other provisions of the Rules of Procedure.

Mr. SPEAKER.—I have already decided that point. There is no point of order.

Sri M. NAGAPPA.—I am requesting the Hon. Chair to reconsider it.

Mr. SPEAKER.—I am not permitting it.

Sri M. NAGAPPA.— * * *

2-30 P.M.

Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969

Motion to Consider—(Debate contd.)

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜಾಪ್ಪಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ನವಾಜ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅದು ಹಂಡೆ ಇದ್ದೆ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಈ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಪ್ಯಂತ್ ಹೀಂಟ್ ಬಿಲ್ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಹಂಡೆ ಇದ್ದೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಒಂದು ಧರಣೆ ಮುಖ್ಯ ರದೆ ಪ್ರತಿಪಳಿದಂಥ ಬಂದಂಥ ಒಂದು ಅಪ್ಯಂತ್ ಹೀಂಟ್. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ನಾನು ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸ್‌ವೆ ಅಪ್ಯಂತ್ ಹೀಂಟನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ದುಂಡಿಸುತ್ತೇನಂದು, ಭರವಸೆ ಸೀಡಿದ್ದೆಯು. ಅವಾಗ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಏನು ಇದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೆರೆ ಅಂಶವಾತ್ರ ಒಂದೆರೆ ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದಂಥ ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನೆಟ್‌ವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೊಂಡರೆ ಈ ಭೂ ತೆರಿಗೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಸುವಾರು 3.4 ಚವರ್ಗ ಗಳಿಂದ ರೂಪನೆಯೇ ಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈಗ ಅದರ ವಸೂಲಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದು ವಸೂಲಾಡುತ್ತೇಕೆಂದು ಸುತ್ತುತ್ತೀರು ಮಾರ್ಪಾಠಾತರ ಅದಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಳಾಧಳಿಕೆ ಕೊಳ್ಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅದಿಕಾರಿಗಳ ರೂಪತರಿಗೆ ಕರುಕುಳ ಕೊಳ್ಳಿದ್ದಿರುವ ಕಾರಾಕಾರ ಅದಿರೂಪದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಂಗಪಡಿಕಾಗಿದೆ. ವೊದಲು ಭೂಕಂಡಾಯ ಏನು ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೋ ಬೇದುವೇ ಅನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಾದದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದಿದೆ.

ಮೆಟ್ಟೆ ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಕಾರಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರು, ಮುಕ್ತ ನೀರಿಂದ ನೀರನು ಪಡೆದು ರೂತ ಯಾವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಂಥ ಕೃಷಿಮೇರೆ ತೆಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಂದಲೂ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಹಂಡಿಸಿದಲೂ ಇರುವಂಥ ಕೆರೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆಯುಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ನೀರನ್ನು ಉತ್ಪಯೋಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ರೂಪತರಿಗೆ ಆ ಭಂಗಿಯನ್ನೇ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಎದಿನುವುದು ನರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮತ್ತು ರೂಪತರ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ಯಾಲನಯ್)

ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳ್ಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೋತ್ತಾಡಹೇರೆ, ಪುದ್ಭಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಾರ್ ಭೂಕಂದಬಾಯವನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರವಂತರೂ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿದಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ನಿಷ್ಠಿ ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಾರ್. ನಾವು ಕೂಡ ಭೂಕಂದಾಯ ಮನು ರದ್ದುಮಾಡುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಿಂದಂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜುನಾವಜೆ ಮಾಗಿಯಾದವರಗೂ ಕೂಡ ಈ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಶಾರವಾಗಿ ಬಿಂದಿಕೆಯಿಂದ ಬಿಂದರು; ಕಂದಾಯನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನು ಚಿರವಣಿಗೆನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಿರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾಧ್ಯಮಾದರೂ ಅದನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದುನ್ನು ನಾವು ಸ್ಥಾಪಿಸಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದೀವೆ. ಅದರೆ ಜುನಾವಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತ್ತಮೆ ಪಡೆದುಬಂದವೇರೆ ಇನ್ನು ಏಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ರೈತ ನಮ್ಮ ನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಿರಾರ, ನಮ್ಮ ನ್ನು ಅಧಿಕಾರವಿಂದ ಇಳಿಸಿರಾರ ಎನ್ನು ನಿಷ್ಟಿರ್ದುದಿಂದ, ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಅದರೆ ಈಗ ಕಂದಾಯ ಮನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಭೂಕಂದಾಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರಾರ್ ರಕ್ಷಿತಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೊಂಡು ಸ್ಥಾಪಿಸಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬಹುವಿಧಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನು ಚಾದವನ್ನು ಇತ್ತೀಕಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಾರ್ ರೈತನ ಮಾತನ್ನು ಪಡೆದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಂದಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮಗ್ರಾಧ ತಿಂದು ಪಡಿಯನ್ನು ಸರ್ಬಿಂದಿಯ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾರ್ಪಾತ್ರ ನಿಷಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇತ್ತೀರುವಂಥ ಮನೂದಯಿಲ್ಲ 114 (ಅ), 122 (ಅ), 122 (ಬಿ) ಈ ಮೂರೂ ಕಾಲ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಹೊನದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದುಪ್ರಾಯ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗ್ರಾಧ ತಿಂದು ಪಡಿ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಅದು ನರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ನ್ನಾಪ್ತವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ತೆರಿಗೆಯ ಹೋರೆ ಎಪ್ಪರಮಣಿಗೆ ಇದೆ ಏನ್ನು ವುದನ್ನು ಸರಾರ್ ನಮಗ್ರಾಧ ಪರಿಶೀಲನಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಾಟರ್ ರೀಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಕ್ಷ್ಯೂ ಪ್ರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ಬಿಂದಿರೂ ಕೂಡ ರೈತನ ಬೆಸ್ಸು ಮೇಲೆ ಮಹಾ ಹೋರಿಯಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯದಮ್ಮೆ ಹೋರಿಯಾಗಿ ಇದೆ. ನೂರು ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಳ್ಳಿಕಟ್ಟಿ ಇರುವ ಮೆಜ್ಜರ್ ಕರೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಜಮಿನುಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರು 30 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತೆ ಕಬ್ಬಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರು 40 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಬೀಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚನ್ ಇರಿಗೇಷನ್ 11 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಾಲೆ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಜಮಿನುಗಳಿಗೆ ಬೀರೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಾಡಿದಾರೆ. ಸರಾರ್ ನಾಲೆ ಕೆಳಗೆ ಯಾವ ಜಮಿನಿದೆ, ಹೊನದಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನು ಡೆಲಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ನೂಕ್ತ ಮತ್ತು ನಾರ್ವಜಿನಿಕಿಂದ ಬಿಂದಂಥ ತೆರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಅಂಥ ಯೋಜನೆಗಳಾಗೇರೇ ಏಣಿಯೋಗಿನಿಸುವ ಸಂಭರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ನೂಕ್ತ. ಅದನ್ನು ಬಿಂದು ನಮಗ್ರಾಧ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಅದರೂ ರೈತನ ಜಮಿನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿದುಪಡಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾಡಬೇ ಅಂಥ ಭಾಷಾಭಿಯ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ತಪ್ಪ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಳಿವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ. ಗೊಬ್ಬಿರ ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ, ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಾರದವರು ಕೂಡುತ್ತಿರುವ ಗೊಬ್ಬಿರ, ಇತರ ದ್ರವಗಳಿಂದ ಕೊಂಡುತ್ತಿರುವ ಗೊಬ್ಬಿರ ಇಲ್ಲ ಮಾರ್ಪಾಡುವ ದರ ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಲಾಭ ಇದೆ ಎಂದು ಸರಾರ ವಾಪ್ರಹಾರಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ್ದರೆ, ಕೆವಲ ಹಣದ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯಾಗ ಕೂಡ ಜನರು ಇದನ್ನು ವಿರೋದಿಸಬೇಕು, ರೈತರೂ ವಿರೋದಿಸಬೇಕು, ಏರ್ಲ್ಯಾ ವಿಚಾರವಂತರೂ ಯೋಜನೆಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸಿತಿ ಬಿರುವುದು. ಭಾಗ ಕಂದಾಯ ವಾಂಫಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮತ್ತೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದ ತೆರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾಪ್ಯರ ಮಾಡಬಾಗ ಒಂದು ಕಾಂಪಿಕೆನ್ನಿವೆ ಬಿರ್, ಅದ್ದು ಪಡಿ ವಿಧೀಯಕ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತಾರು. 30 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಸರ್ವೇ ಸೆಟ್‌ಲ್ಯೂ ಮುಂತ್ ಆಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಗ ಭೂ ಕಂದಾಯ ನಿಗದಿಮಾಡುವರು. ಅದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ನರಯೇ, ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ಹೇಳಲು ರೈತರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ; ಆಗ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ತಿಂದು ಪಡಿ ಬೇಕು, ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಲ್ಲಿ,

ಇದು ಅವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಜಮಾನಿನಲ್ಲಿ ಇ ತಂಗಿವರು, 4 ಬಾಳೆಗಿಡಗಳಿಂದ ಕ್ಷಾಸಿಫಿ ಕೇಪ್ನಾ ಮಾಡುವಾಗ ಬಾಗಾಯ್ತು ಎಂದು ಮಾಡಿ ತೊಟಕ್ಕೆ ವಿಧಿನುವ ತರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅದ ಕಾಶಿದೆ. ಇದು ಕಾಂಪಿಕ್ ಹೀವ್ ಅಮೆಂಡ್ ಪೆಂಟ್ ಅಲ್ಲ, ರೆನೆನ್‌ಎ ನಚಿವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿಲ್ಲ. ನಿಂತು ಕೊಟ್ ರುವುದು ಹೇಗೆಯೇ ಏದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ್ ನಕಾರದಂಥ ಒಂದು ನಕಾರ ಅನೇಕ ಕಿರುಕಳ ಕೊಡುವ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದಾಗ ಬಿಬಿ ಅದರಂದ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳದ ಹೇಳಾತ್ಮೇನೆ, ಉಪಾಯ ಹೇಳಾತ್ಮೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರೈತ ಬಾಡು ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಿಲನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾದುತ್ತದ್ದು, ಅವನ ಬಳಿ ಇ ಕತ್ತಿ, ಇ ಹಂಡಿ, 4 ದನ ಇಮ್ಮುವು, ವಾಸವ್ಯಾದುವುದಕ್ಕೆ ಗುಡಿಸಿಲನಲ್ಲಿ ನನಗೇ ಜಾಗ ಸಾಲದು, ಸಾಲದ ಕೆಳೆ ದನಗಳು, ಹಂಡಿಗಳು ಮುಂತಾದುವ ಇವೆ, ತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನೀ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ವಾಡು, ದನಗಳನ್ನು ಆ ವಾರ ಗುಡಿಸಿಲನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರೈತ ಗುಡಿಸಿಲನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ದನ ಕಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ವಾಸವಾದುವುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವಾಯಿತು. ಏರದನೆ ವಾರ ಮತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ರೈತ ಹೇಳಿದ. ಆ ನಾರಿ ಕತ್ತೆಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಿಲನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಹಂಡಿಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಿಲನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಹಾಗೆ ವಾಡಿದಮೇಲೆ ಪುನಃ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ದುವಾರನನೆ ತಡೆಸುಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಹಾಗಾದರೆ ದನಗಳನ್ನು ಹೋರಗೆ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯಂದು ಹೇಳಿದ. ಆ ಮೇಲೆ ಕತ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನಂತರ ಹಂಡಿಗಳನ್ನೂ ಹೋರಿಗೆ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಏಲ್‌ಆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಹೀಗೆ ನಮಸ್ಯೇಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯೀಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಏರದು ನಮಸ್ಯೇಗಳನ್ನು ತೊಂದರೆಯಿಂದು ಹೇಳಿದಪೇರೇ ವಾಸಪುನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವುದು ನಮಯ್ಯಾತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಮಸ್ಯೇಗಳನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಪರಿಹಾರ ಸ್ಥಿತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪೆ. ಹೀಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರ ಚೇತೆ ನಕಾರದರವರು ನಾಕಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪಭ್ರಂಷ್ಯಗಳನ್ನು ಬಗಿನಾಚೆ ತರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೇರಿದ್ದರೆ, ರೈತರು ತಮಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯಂದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವವರನು ಹೋರಗೆ ಹಾಕಿ ಅನ್ವಯ ತರಿಸ್ತಿತ್ತಿಂದಿದೆ. ಇದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ವೋರಲು ಹೇಳಿ ಶಾಗೆ ಮಾಡದ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಕ ಆ ರೀತಿ ರಿಯಾಯ ಆ ತೊರ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ರೈತರ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯಿದು ಎಂದು ವಾದವಾದುವುದು ನರಿಯೇ? ಇದು ಸರಿಖಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲ. ಆಗ 5 ಅಥವಾ 10 ಏಕರೆ ಜಮಾನಿರುವರಿಗೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತರಿಗೆ, ರೆನೆನ್‌ಎ, ಹೆಲ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನ್, ಎಜಾಕೇಪ್ನಾ ಸೆನ್ಸ್, ನೀರು ಸರದಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಹೇರಿದರೆ ಅವರು ಸಾಯಂತ್ರಾರೆ. ರೈತರ ನಂಖುಗಳನ್ನು ವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ ಅದಾದರೆ ಆ ರೀತಿಯು ತಿದ್ದುಂಟಿದೆ ಮಾರ್ಪಿಯಿದೆ ಮಾರ್ಪಿಯಿದೆ ದಿವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲ್ಲಿ, ನಕಾರವಾಗಲ ಇರುತ್ತಿರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇದು ದುರ್ದೈ ವ ನಂಖುಗಳನಾ ತಕ್ಕ ಅವನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕನಾರಿಕದ ಬಹು ಜನತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿಕ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವನು ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಕಟ್ಟು ಕಾಪಾಟ್‌ಜ್ಯಾಗಳನ್ನು ಹೋಗಿರಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಖುಗಳನಾ ತಕ್ಕಿಯನ್ನು ಅವನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಇವತ್ತು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಿಕುದು, ಆ ತರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಂತೆ ಏನು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ಮಾರೆತ್ತಿದ್ದೀರಿ. 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅವಾಯು ಬಿರುವಹುದು, ಅದನ್ನು ಪಂಚಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ನೀಂತು ಖಚಿತ ಯಾವುದುಕೂ ನವುನಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಅವಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡತ್ತಿಕೆಂಬ ಒಂದು ನೆವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇವ್ವಿರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೌಡಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ನವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಪಂಚಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಹಂಡೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಪನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್‌ಪ್ರೋವ್ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ನಹ ಇಂದೆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತು. ಭಾರತದಾಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಪಿಯಂತಹ ವರ್ವೆ ನಂಖುಫ್ರೆದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದಾಗತಕ್ಕ ನಷ್ಟಾವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಾನನಿರೋಧಪನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್‌ಪ್ರೋವ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಿ. ಸುವಾರು ನವ್ಯದೇಶದ ಅದಾಯು ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಂಬರೆ ಅದರಿಂದ ಓಂದು ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ

(ಶ್ರೀ ಎಡ್. ಬಿ. ಹ್ಯಾಲನಯ್)

ಹೊರೆಯುವು ರೈತನ ಮೇಲಿಂದ ತಗೆಯುವ ಏಕೆ ಸಾಧ್ಯಪಿಷ್ಟ ಎಂದರೆ ನಕಾರವನು ನಡೆಯುವ ದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಘಾಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ವಾಪ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೇ ಇಡ್ಲಿರೂ ಕೂಡ ಆಗಿರಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿಸಣ ಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ತಿಂದಿನ್ನಿಂದಿಯನ್ನು ಜಾಯಿಂಬೆ ಸೆರೆಕ್ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕರ್ಮಹಿನಿಕೆಯಿಂದಬೇಕು ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೈಟ್ ಎಂದೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ತಿಂದು ಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರು ಕಾಂಪ್ರೆಕ್ಸೀವ್ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಇದು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿರದೆ ರೈತ ಅಡಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಂದಾಯ ಕಂಡುಬೇಕಾದ ಶ್ರವಣಗಂ ಬಂಧು ಲಂಜಬುಷುವತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣಾಗಿದೆ. ರೈತ ಸಾಯಿವಾದಕೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಪರ್ವಿಷನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಂದುರುಪುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪರ್ವಿಷನ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಾಯಿವಾದಕೂದರೂ ತಮ್ಮ ಪರ್ವಿಷನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಂತಹ ಬಂಧು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎಂಂ ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ರೆವಿಸಣ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟಿಂಧ ಭರವಸನ್ಗನುಗಳಿವಾಗಿ ಈ ಮನೋದೆ ಇಲ್ಲದೇಇರುವಿರಿಂದ ಇರನ್ನು ಏರೋಡಿನುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಕಿವ್ಹೆ.—ನಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ಮನೋದೆಯುಮೇಲೆ ಕರೆದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಿಷ್ಟಿನ್ನಾವಾಗಿ ಉಚ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ವೆಂದಲನೆಯುದಾಗಿ ನಕಾರಾರದವರಿಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯೇ ಈ ಮನೋದೆಯನ್ನು ಈ ನಕಾರಾರದವರು ಯಾವ ಗ್ರಾಹಿತಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಮಾನ್ಯ ತಂದಿದ್ದಾರಿ? ನಿಘಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ರೈತೆಗೆ ನಕಾರು ವಾಟಬೇಕೆನ್ನು ತಕ್ಕ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ನಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಯನ್ನು ನಾನು ವೆಂದಲನೆಯುದಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿಘಾಗೆ ಆತ್ಮ ಇದೆಯೇ? ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಸಿ (ನಾಯಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಇದೆ. ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಕಿವ್ಹೆ.—ಆತ್ಮ ಇದೆ ಅಂತ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಸಿಯಾವರು ಬಹಳ ಧೇ ಶೈಲ್ಯ ವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದಾಗಿ. ಆತ್ಮ ಇದ್ದರೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇದ್ದರೆ ಆ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಮನೋದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಿರಿ ಎಂಬು ಇವತ್ತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ. ಆತ್ಮ ವಂಚನೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಒಪ್ಪಿ, ಒಪ್ಪಿರ ಬಿಡಿ. ಹಿಂದೆ ಈನು ಭಾಷಣ ಚಾಡಿದ್ದಿರಿ ಈ ನಕಾರಾರದ ಪರವಾಗಿ, ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ನಕಾರ ಆತ್ಮ ದೊರ್ಕ ಚಾಡಿದೆ, ಆತ್ಮ ವಂಚನ ಮಾಡಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮವಾಸ್ಯ ನೀವೇ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ನಿರ್ವಿಷದಿಲ್ಲ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾರ್ಪಿ ಈ ಮನೋದೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಸ್ವೇಚ್ಚಾಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಅಂದ್ ರೀನನ್ನು ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿ ದ್ವಾರೆ, ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೀಸೆಟ್ಟುಮೆಂಟ್ ಅದವೇಲೇ ಈ ಕಂದಾಯ ಪಡೆತ್ತಿಯಂದ ಬಹಳ ಅನಾರುಕೂಲವಾಯಿತು ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಪಾಡುವಾರೆ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಏಂಬ ವಾತನ್ನು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

In the Statement of Objects and Reasons, they state :

"It is considered necessary to take power to direct revision settlement in zones where the standard rates fixed by the recent revision settlement require modification."

ಅಂದಮೇಲೆ ನಕಾರಾರದವರು ಈ ರೀನರ್ವ್ ಆಡ್ ಸೆಟ್ಟಿವ್‌ಮೆಂಟ್‌ಏಕಾದ ಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೋಂದರೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು 3—4 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾದರೂ ಅದರ ತಪ್ಪನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಂದು ಶುಭ ಸೂಚಕೆಯೇ ಹಾಗೆ ನಕಾರಾರದವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ತಾವು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಂದು ವಿಕಾರ. ಹಾಗೆ ಅಂಥ ತಪ್ಪಗಳಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೆಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ ಅದರು ನಿರ್ವಿಷದಿಲ್ಲ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಲ್ದಾಕ್ ನಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ದಿವಸ ಬಹಳ ದುರಾಗಾಗಿವಿವ ಅಕ್ಷಯವಾದ ಕಾನಾನು ಪ್ರಕಾರ ಏಧಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬರಾತ್ಮಾರ್ದಿದ್ದ ವಸ್ತುವಾದುತ್ತಿದ್ವಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವು

ದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಕದವರಾದ ನಾವು ನಾನಾ ಪ್ರಮುತ್ತಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೀ ಸಹಳವಾಗದೆ ಇದ್ದುದಿಂದ ಕಡೆಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ನಭೇಯು ಚಿರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕಾಳಿದ ಧರಣ ನತ್ತಾಗ್ರಹಣನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುದಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಆ ದಿವಸ ಒಷ್ಟಿತು. ಹಾಗೆ ಒಟ್ಟಿದನಂತರ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್‌ಸೀಡ್ ಬಿಳಿನು ತರುವುದಾಗಿ ಆ ದಿವಸ ನಮ್ಮೆ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಈ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿರಾತ್ತಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಈ ದುಬಾರಿ ಕಂದಾಯಾವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುರಾಗ್ರಹಿಂದ ವಸೂಲಾಗ್ನಿದ್ವತ್ತಿದ್ದರು ಅದನು ಕೊರೆ ತಡೆಗಟ್ಟಿಪ್ಪದಾಗಿ ಕೂಡ ಪಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅದುದೇನು? ಅದೇನೋ ಹೇಳಿತಾರ್ತಾ—ಗಳೇಶನನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದೇ ಗಳೇಶನ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅಂದಹಾಗೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಏನನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದೇವೇ ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ದಿರುದ್ದವಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ತಮಗೆ ಹಾಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆ ಒಂದು ಅಣಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಕೊಂತೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ರಂತೆ. ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಬೆಂದ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ನಿರ್ದೀತಾರ್ತಾರುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ಅಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕೊಂತೆ. ಅದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ಆತ್ಮ ಇದ್ದರೆ ತಾನೇ! ಹಾಗೆ ಒಂದು ಅತ್ಯುಳಿದೆ ಇರಾತಕ್ಕ ಜನರ ತರೆಗೆ ಇದು ಹೇಗೆಗೂಪ್ರಾಧಕೆ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲದೆ? ಇವರ ತರೆಯಿತುಂಬ ಬರಿಲ್ ರಾಜಕೀಯ ರಾಜಕೀಯವೇ ತುಂಬಿದೆ. ಅಂದಾಗ ಆ ರೈತರ ತೊಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರ ತರೆಯೋಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗ ನಭೇಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ತಿಂದುತ್ತದೆ ಮಾನೂದೆಯಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜಿ ಮಾರ್ಗವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಪಸ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಮಾಗ್ರಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಬೇಕೊಂಬ ಒತ್ತಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಾಳೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತರತಕ್ಕ ಮಾನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಕೂಡಾಯಿದೆ ಹೋಸ್ಟಿ ಬಿಡಿದೆ ಅದನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಬಿಳಿನು ತರಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಹುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದರೆ ಈಗ ನಭೇಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲು ಬರಿಲ್ ಬಿಳಿತಾಟಿಕೆಯಾದು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೇನೂ ಪ್ರಯೋಜಿಸಬಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಳೇ ಕಂದಾಚಾರದ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಂದಾಯ ಹೇಗೆಯೇರು. ಈ ಹಳ್ಳಿದೆ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಸರವರು ಇಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂಟಿಗ್ಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯ ಹಾಲ ಇರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಬಿಕ್ಕ ಕಡವೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಯಾರೂ ಏನ್‌ಲ್ರೆಡ್ ಮಾರಬಾರದು. ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯವಿರತಕ್ಕ ಜಿಯಿಗೆ ಮುಂದೆ ಒಂದೂ ಕಾಲು ಅಥವಾ ಒಂದೂವರೆ ಅದರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಇಂದ್ರಾಜಿತ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾನೂದೆಯಿಂದ ಕರೆಯಿತಕ್ಕಿಂತ ನಾಧುವಾಡ್ದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೂ ಕಂದಾಯ ಕೆಮ್ಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾನೂದೆಯಿಂದ ಕರೆಯಾಬೇಕು ಎಂದು ಆ ದಿವಸ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಸುಖ್ಯಾ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಸ್ಟಿಸಬಾಡಿವಾರೆ. ಭಾಗೆ ಕಂದಾಯ ಮಾನೂದೆಯನ್ನು ತಿಂದಿಪಡಿ ಮಾಡ ಬೇಕೊಂಬ ಕಂದಾಯ ಮಾತ್ರಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮಾತ್ರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿ ಇಬೇಯೇ?

2-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಪಂಚಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದೀ ಕಾಂದಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ಬುಷ್ಟಿ ಭಾಂಪಿಗೆ ಸೇಕಡ 7 ರಷ್ಟು, ತರಿಂ ಭಾಂಪಿಗೆ ಸೇಕಡ 100 ರಷ್ಟು ಸರ್ವಾಚಾರ್ಜ್ ಕೊತ್ತಾತ್ತಿರ್ದಿರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಡವೆಯಾದೂತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ. ನಾವು ಕಡವೆಯಾದೂತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಅದು ಯಾವ ಕಡೆ ಬೇಕಾದರೂ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಂಗಪ್ಪನವರು ತಾರೀಣು 22-4-1965ನೇ ಏಂ. ಎ. ಪ್ರೌಸ್ತಿದ್ವಿಂಗ್‌ಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಹೆಚ್ 763ರಲ್ಲಿ ಈ ವಿತ್ತ ಹೇಳಿದಾರೆ. “ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಒಂದು ಹೇಳಿತಾರ್ತಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಯಾವಾಯಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲವರಿಂದ, ಕಾನೂನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್‌ನಿಂದ ಪರಿಣಾಮವು ಏನಾದೀತು, ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನ್ನಾದೀತು ಏನ್ನು ವುದನ್ನೂ ನಹ ಗಮನದ್ದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡವಂಗೆ ಕಂದಾಯಿವನ್ನು ಬಡತಕ್ಕಾದ್ದಿನ ಎಂಬು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಇದನ್ನೇರ್ಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡತಕ್ಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ.”

ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದು ಇನ್ನೇಂದು ವಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ್ಗೆ ರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ: “ನನ್ನ ಅತ್ಯ ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಏನಾದರೆ ವಾಡಿ ಬಿಡ ರೈತ, ಏನೂ ಬಾಡರೇ ಇರತಕ್ಕ ರೈತ ರಿಗೆ ಕಂದಾಯಿವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ವರಮಾನ ತಿರಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ವರಮಾನದ ಹೇಳಿ ತಿರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ನರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಸೃತಿದೆ. ಅದರೆ ಇವತ್ತು, ಅದನ್ನು ವಾಡುವರು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ.” ಇಂತಹ ಅತ್ಯ ವಂಚನೆ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಇನ್ನ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನಾಯಾತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಆತ್ಮ ಹೇಳಿತು. ಅತ್ಯ ವಂಚನೆಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಜನಕ್ಕಿರುವೇಲೆ ಕಂದಾಯಿ ಹೇರುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ನನ್ನ ಅತ್ಯ ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಇಂತಹ ಅತ್ಯ ದೊರ್ಕಿಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀಸಿವಾನ (ನಾಗರ).—ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯ ಇರುವಾಗ ಅತ್ಯ ವಂಚನೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—1965ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ನಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ವಾತಕ್ಕಾ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೇನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಎರಡೆರಡು ತರಹದಲ್ಲಿ ವಾತನಾಡು ತಾರೆ. ಜನಗಳ ಹಕ್ತಿರ ಒಂದು, ರೈತರ ಹಕ್ತಿರ ಒಂದು. ರೈತರೆಡನೆ ನಷ್ಟನೆ ಮಾಡು ತಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇ ಬಂಧುಗಳು ಎಂಬಿದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದ ಏನಾಯಿತು? ಅವನ ಚನ್ನೆಮೂಲಿ ಮುರಿಯತಕ್ಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ವಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಕಂದಾಯಿವನ್ನು ಐದಿಮೆ ವಾಡುವರು ತಕ್ಕ ಇಲ್ಲ ವೇದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದಾಗಿಲ್ಲಿ ಈ ವಾಡತನು ಹೇಳಿದ್ದಿವು. ಇವತ್ತು ಅಧೀಕ್ಷೇತನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ರೈತರಿಗೆ ವೋಸ ಮಾಡಿದಾಗೆ. ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ನಕಾಯಿವಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರ 1965ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿತ್ತು. 1966ರೆಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕಂದಾಯಿವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏರೋಫ್ರೆಕ್ಸ್‌ದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನನಗೂ ಅದೇ ಮನಸ್ಸು ಇದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಏಕಾರವಾಡುತ್ತಿದೆಯಂದು ಮೂರು ಜನರ ಒಂದು ಸಬ್ರಿ ಕುಟುಂಬ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಬ್ರಿ ಕಾರ್ಯಾಚಾರಿ ಪರಿದಿ ಬಿರುವದರ್ಗೂ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿಯಿಲ್ಲವರ್ಗೂ ಕಂದಾಯಿ ವನ್ನಾಲು ವಾಡಬೇಕಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ 1966ನೇ ಇವರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡ್‌ರ್ ವಾಡಿದರು. ಅಹೇಲೆ 1967ನೇ ಮಾಡ್‌ರ್ ವಿನೇ ತಾರಿಯಿನವರಿಗೆ ಕಂದಾಯಿ ವಸ್ತಳಿಲುವಾಡಬೇಕಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಳ್ಳಿ ಹೋಗಿದ್ದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 1965ನೇ ಇಷ್ಟವಿಯಿಂದ ನಾವು ಎಂದೂ ಕಾಣಿದ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ರೈತ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನವಾಗಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ನೇ. 1967ನೇ ಇಷ್ಟವಿಯಲ್ಲಿ ದುಭ್ರಕ್ಷವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಚ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದುಭ್ರಕ್ಷದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಂದಾಯಿ ವನ್ನು ವರ್ಷಾವಾಡುತ್ತೇದೆಂದು ಹೋದ ಕರ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರತಿಬಾಧಿತ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯಿ ಸಚಿವರು ಇಳುವರೆಗೆ ಹಾನಿದಲ್ಲಿ ಏಷ್ಟು ಕಂದಾಯಿವನ್ನು ವರ್ಷಾವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ಬಿಂದಾಗ ಕಂದಾಯಿವನ್ನು ವರ್ಷಾವಾಡಿತ್ತೇದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಗೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ಮುಂದಿಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯಿವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕ್ರೊಳುವ ಹಕ್ಕು ಇವರಿಗೇಲೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. 1965ರಿಂದ 1967ರವರೆಗೆ ಕಂದಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಿದಿರಿ! 1968ನೇ ಇಷ್ಟವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷಾಮಾ ಬಿಂದಾಗ ಅದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಕಾಣಿದ ದುಭ್ರಕ್ಷ ಈಗ ಬಂದಿದೆ, ಅದಕ್ಕೂಸ್ತರೆ ಏಷ್ಟು ದುಡ್ಡಾದೂ ಖಚಿತವಾಡುತ್ತೇದೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ್ಗೆ. ಅಂದುಗೇಲೆ 1968ನೇ ಇವರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯಿವನ್ನು ಏಕೆ ವರ್ಷಾವಾಡಲ್ಲಿ? ನಮ್ಮ ಜೀರ್ಣಿಯಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣಾರ್ಥಿಕಾರಿಗಳು ಬಬ್ಬಿರು ಕಂದಾಯಿ ವರ್ಷಾವಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಾದು ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಹಿನವಾದಾರೆ. ಅದು

ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಅಗಿವೆ. ಅದರ ಮಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲ. ರೈತ ತಿಳಿಯದವನೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೋಸೆ, ವಂಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ತರೆ ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ರೈತನ ಹನರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುವ ಹಕ್ಕು ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ನಡೆಯದೇ ಹೇಳಿದರೆ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಾದ್ಯೇನಂತೆ ನಡೆಯದೇ ಹೇಳಿದರೆ, ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಪಾಲ್ವೆಂಟ್ ಪಡ್ಡತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರವಿಜಾರಾದಂಥ ಬಿಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಹಿಸ್ಯಾರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

“ A Government exists only because it has secured a majority at an election, or is likely to secure such a majority when an election takes place ; but it secures that majority by appealing to the electorate to support a policy. The electorate expects that that policy will be carried to fruition. It does not expect that radical changes will be made unless they were part of the party policy or are the necessary consequences of that policy.....Major developments of policy should not be entered upon without that approval of the electorate which is secured by the return of a party to power.”

ಅದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಚುನಾವಣೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಏನು ಫೋರ್ಮಜಿ ಪಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಜನತಗೆ ಏನು ಭಾವದೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಆ ರೀತ ಚುನಾವಣೆಯ ಫೋರ್ಮಜಿಯನ್ನು ಅದೇರಿನುವುದು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಬಿಂದರೂ ಅದು ಅದರ ಪರಿಶ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಏನು ಫೋರ್ಮಜಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೇಳಿದ್ದಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೂನ್ನೇ ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲ ಅಡಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀನೆ.

ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀನೆ. ಈ ಒಂದು ಕಂದಾಯದ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲ, ನಾವೂ ರಾಜೀನಾಮೇ ಕೊಡುತ್ತೀರೆ. ಜನಗಳ ಎದುರಿಗೆ ಹೇಳಿಗೋಳಿ. ಕಂದಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನತಗೆ ಅಭಿಪೂರ್ಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳಿಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರಾಯ್ದೆ ಮಾಡೋಣ. ನೀವು ಜನತಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲು ನಾವು ಬಿಂದುವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಪಂಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೋನ ಮಾಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಆಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಏನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೀನೆ, ನನ್ನೇ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಿರಲ ಪುನಃ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನತ ಮೊನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಂದುವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರೈತನನ್ನು ಒಗ್ಗಳಿಟ್ಟಿ, ನಂಘಟನೆ ಇಲ್ಲ, ಏನು ವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಲ್ಲೇಖಾಳಾಲಾವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಕೃತ್ಯಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಮೊನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋತ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನತಗೆ ಹೋನ ಮಾಡಿ ಅಳತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಿಂದುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಈ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದೀರ್ಘಾವಾಗಿ ಚರ್ಚ ನಡೆದಿದೆ. ಕಂದಾಯದ ನೀತಿ ಇರಬೇಕೆ ಬೇಡದೇ ಬಿಂಬಿಸಿ ಬಿಗೆಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಚರ್ಚ ನಡೆದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಯಾರಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಎನ್ನುವ ನೀತಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಅಧಾರದಮೇಲೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಾ? ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ತರಿಗೆಯು ನೀತಿ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದರ ಮಾಡುವುದರ ಏಮ್ಮೆಲ್ಲ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಥವಾ ಅಧಾರ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಅದಾಯದಮೇಲೆ ಅವನ ಅದಾಯ ಏಮ್ಮೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಅದರ ಅಧಾರದಮೇಲೆ ತರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತ ತರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ 3-4 ನಾಲಿರ ರೂಪಾಯಾಗಿ ಮೇಲ್ಪುಟ್ಟ ಅದಾಯ ಬರತಕ್ಕ ವರಿಗೆ ಒಂದು ನಾಲ್ಕಾಂಬ್ ಸಿನ್ಹಮಾ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ತರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ನಾಾಯ. ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ? ಒಂದು ಏಕರೆ ಜಮಿನನ್ನು ಇಟ್ಟ ಕೊಂಡಿರುವ, ಹರಿದಿಬಿನ್ನು ಜಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ರೈತನಿಗೂ ಒಂದೇ ಕಂದಾಯ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಎಕರೆ ಜಿಲ್ಲೆನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ರೈತರಿಗೂ ಒಂದೇ ಕಂದಾಯಿ. ಇದು ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಾದ ಕಂದಾಯಿ? ನಾಲ್ಕಾಷ್ಟಿ ಬೇಕೆ ಆದರೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆಗ ನಾಲ್ಕಾಷ್ಟಿ ವರೆ ಅಷ್ಟಿ ಬೇಕೆ ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, 8 ಅಷ್ಟಿ ಬೇಕೆ ಆದರೆ ಇಷ್ಟಿ ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, 12 ಅಷ್ಟಿ ಬೇಕೆ ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಅಥಾರ ಇರಬೇಕು. 3 ಹೆಚ್‌ಸ್ಕಾ ಇನ್‌ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ ಹಾಕಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡ ಅವನ ಆದಾಯ ಎಚ್‌ಸ್ಕಾ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇನ್‌ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ ಸ್ಕಾ ಹಾಕತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಿಡಬೇಕೀರ್ಗೊಡಿಗೆ ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ಇಧಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಏತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರವರು ನಾವು ಬಡವರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಮಗೂ ಅತ್ಯಾರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾಯ್‌ಗಳ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಾರೆ ವಂಚನೆ ವಾದತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಿರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರವರು ಶಿಶಿವಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಏರೇಂದ್ರ ಹಾಕಿಲರ ಅವರ ಅಶ್ವಿವಾದದ ಪನ್ನು ಪಡೆಯ ಇವೊತ್ತು ನಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಕಾರದ ಪರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರವರ ಅತ್ಯಾರೆನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಭಿವಾ ಏರೇಂದ್ರ ಹಾಕಿಲರೂ ಏರಿಪಾದ ಅತ್ಯಾರೆನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹರಿಸ್ತೇ ವಾದತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇವೊತ್ತು ಬುದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಸೀವೆ ಪಿನು ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ನಮ್ಮುತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಇನ್‌ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ ಹಾಕಿದರೆ ರೈತ ಲೆಕ್ಕು ವನ್ನು ಇಡುಪಡಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದ್ದಿಂದ ಇನ್‌ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ ಬೇಕೆಂದು, ಏರಾಲ್ ರೈತರಿಗೂ ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ಹಾಕ ಎಂಬ ಜನತ ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಜನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಜನ ಈ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಕ್ಕಿಡ್ಲಾರು ರೆಂದು ಕಾಣಿತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ರೈತನಿಗೆ ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ವಜ್ಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕ ದುಸ್ತಿ ನಮ್ಮುತ್ತು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ವಜ್ಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಫೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ದುಸ್ತಿ ನಕಾರದ ಪರಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರವರು ಹೇಳಿದರೂ ನಿಮಗೆ ಅತ್ಯಾರೆ ಇದ್ದರೆ ನಿಷಾಗಾರಿಯೂ ಅತ್ಯಾರೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದ್ದಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ಪಡೆಯಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ. ನಾಲ್ಕಾಷ್ಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯಿ ಎನ್ನು ವಿಕಾಷಕೇ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಹೇಗೆಯ ಕಂದಾಯ, ಹೆಚ್ಚಿನಿದ ಕಂದಾಯ, ನಾಲ್ಕಾಷ್ಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾವರು ಒಂದೇನ್ನೂ ವಿನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ! There seems to be a conspiracy to ruin the ryots. ನಾಲ್ಕಾಷ್ಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ವಿಕಾಷಕೇ ರೈತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಗಬೇಕು? ಮನೆ ಅಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಾವನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗ್ಗ ಬಿಡವನ ಅಸ್ತಿಯ್ದ್ವಾರೆನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದೀರಾಗುತ್ತದೆ. 50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವರು ನಾಲ್ಕಾಷ್ಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ರೈತನ ಗತಿ ಎನು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಅವನು ಆಹಾರವನ್ನು ತರಬೇಕು? ಬಿಡ ರೈತನು ನಿಮ್ಮಾರ್ಥ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಏಪ್ಪ ಹೊರಿಸ್ತಿದ್ದಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಿರಾದು? 1967ನೇ ಇನ್ವಿಟ್ಯುಟ್ ಡ್ರಾವಿಂಗ್‌ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ವಜ್ಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕೆ ಎಂದು, ಹೇಳಿದರು. ಉದರೆ ಕಂದಾ ಮಾಡನು ವಜ್ಜಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಜುನಾವಜಣ 1972ನೇ ಇನ್ವಿಟ್ಯುಟ್ ನೋಡೋಇ ಎಂದು ನಾಲ್ಕಾಷ್ಟಿ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಡ ರೈತನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ನಾಲ್ಕಾಷ್ಟಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ಮುಂದೊಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ನಕಾರ ಅದನ್ನು ವಜ್ಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಜ್ಞ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಕಾರಣವೇನ್ನು? ಭೂಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ವಜ್ಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅಜ್ಞಗಳು, ನೋಡಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳು ಬುಕಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜೆಪ್ಪೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಬಿಡತಕ್ಕೆ. ಅಂಥ ಅಜ್ಞಗಳು ಕಾರ್ಯ ಮುನ್ಸಾರಿಗೆ ಇತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎನು? ಹಾನನ ಜೆಲ್ಲೆಯಿಂದ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ವಜ್ಜಾ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಂದ ಮುಂಚಿಗಷ್ಟೇ ತತ್ತ್ವಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ, ಆದರೂ ಸಹ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನು ವಜ್ಜಾ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಥರಸ್ನು ಹಾನನ ಜೆಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದೂ ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಕಾರಣವೇನ್ನು?

SRI H. V. KOUJALGI.—In Bombay Karnatak area there were solid rules as to when remission has to be made, and as to when suspension has to be made but so far as old Mysore area was concerned, there were no such rules.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—Old Mysore was ruled without any rules?

SRI H. V. KOUJALGI.—There was no annewari system or what the crop yielded. There was no such measurement taken. There was some scientific system so far as Bombay area was concerned and that system was introduced in this area in the year 1968 with retrospective date, i.e., from 1965. In some places or in some districts, it had been worked out and it is being worked out and it is being given effect to. Please don't think that any partiality has been done to any area.

ಶ್ರೀ ಎಪ್. ತಿವೆ.—ತಮಿಳು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾನನ ಜೀರ್ಣುಂದ ಸಿಗೆ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಕರ್ಮಾಚಾರ ಮತ್ತೊಗಲ್ಲ, ಬೆಳ್ಳಾಗಿಲ್ಲ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಥಾರನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಏಕೆ ಅರ್ಜರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ?

SRI H. V. KOUJALGI.—In some districts it has been worked out; wherever it is applicable it is given.

ಶ್ರೀ ಎಪ್. ಸಿದ್ದಾವೇರಪ್ಪ.—ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಕುಂಟು ನೇತೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈತ್ರಿಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಬೆ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಂದಿಗೆ ಇತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಿ.

SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, I am stating this with responsibility. Under the Land Revenue Code, in the erstwhile Mysore area, there was only provision for suspension and not for remission.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—We have done it.

SRI K. PUTTASWAMY.—I do not know whether Sri H. Siddaveerappa, when he was the Minister, has done things against the Act. The Act says that there can be only suspension and not remission.

ಶ್ರೀ ಎಪ್. ತಿವೆ.—ನಕಾರದ ಆಧಿತ ನಡೆಸಿ ಅನುಭವ ಇದ್ದವರೂ ಮತ್ತು, ವಿಚಾರದ ಪರಿಚಯ ಇದ್ದವರೂ ಅದೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಾವೇರಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕುದು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಪ್. ಸಿದ್ದಾವೇರಪ್ಪ.—ಹಂಡಿನ ಅನೆಂಟ್ಲು ಔರ್ಜೀದಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡುತ್ತೇನೆ.

SRI K. PUTTASWAMY.—I am not disputing the fact. I am only submitting to the Hon. House that under the Land Revenue Code, in the erstwhile Mysore area, there was only provision for suspension and not for remission. If the Government of the day has given up the tax, it may be by an administrative order. Land Revenue Code did not make provision for that.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಿವೆ.—ನಮ್ಮ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ತಾಳ್ಳೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಕಾರದವರು ಅಣಿಕೆಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಫನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ ಅವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತತು. ಕುರುಚಲು ಗಿಡ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತಂಗಿನ ನಸಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ನೀರೇ ಗತಿ ಮಾರು ನಾಲ್ಕು ತಂಗಿನ ನಸಿ ಇರುವ ಕೆ 12-15 ರಿಂದಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಇರುವುದನ್ನು 300—400 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನ ಚಿಕ್ಕನಾಯಿ ಕನಕಳ್ಳು, ಅರಸೀ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ತಿಪ್ಪೆ)

ಕೇರೆ, ತಪಡಿಲ್ಲ, ಕುರುವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರನವರು ನಹಾ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕದಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮುಶರು ಪಂದ ಕೆಕ್ಕಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮೂಲಕ ಪಾತು ಆಡಿ ಹೊಡರು. ಅವೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಲು ಹತ್ತಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದುಭೀಕ್ಷಿದಿದ್ದ ನರಸ್ಯತಾ ಇರುವ ಜನರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೀರಿಗೆನ್ನು. 1955 ನೇ ಇಸಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಂದಾಯ ತಾತ್ತ್ವಿಕವಾಗಿ ಅವನರಿನ್ನು ತ್ವರ್ವೇ ಎನ್ನುವ ಭರವಣಯನ್ನು ಅಮೇಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಾಲಿದಲ್ಲಿ ರೀವಿನ್‌ನಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಂಬಬಹುದು. ಡ್ರೆಪ್ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್, ಕೇವಲ 81 ಲಕ್ಷ ಪಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ರಿತಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಗರಾಟ ಪಾಡುತ್ತಿರೀ ಎಂದು ಕೇಳಿತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಮ್ಪು ಬಂದಿದೆ, ವೆಚ್ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಮ್ಪು ಬಂದಿದೆ, ಎನ್ನ ಪ್ರದೇಶ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿರೀ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, the Hon. Leader of the Opposition is not generous enough to refer to the figures. He said that in his area, the land revenue as far as garden land is concerned, is increased by 200, 300 and 400 times. In Tiptur, Turuvekere, Chiknayakahalli, Channarayapatna, the garden assessment that existed before 1965 was Rs. 12 in all the areas.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, it is a wrong figure. I challenge it.

Sri K. PUTTASWAMY.—Now it is, Rs. 12.22, 12.33, 13.68 and 13.68 : the maximum is Rs. 13.68.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ತಿಪ್ಪೆ.—1965 ನೇ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಾಗೆ ಅಗನ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದೆ ನೀವೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಅರ್. ಕೆಲೆವರು ಮತ್ತಿಯವರು ಅಂತಿಮ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜನ್ಮರಾಯಿಪಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸುರು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್, ಅರಸ್‌ಕೆರಿಯಲ್ಲಿ 340 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್, ತಪಡಿಲ್ಲರಿನಲ್ಲಿ 346 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸಾಜಿಲಂಗತ್ವನವರು ಅವರ ಬಾಷಣರಲ್ಲ ಶ್ರೀಶವು ಮತ್ತಿಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಯಾಗಿ ಪಾತನಾಡಿದ್ದಾರಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—In order to help the Hon. Leader of the Opposition, I would like to make a reference even to the recommendation. He recommended 19 Rupees 11 Paise.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ತಿಪ್ಪೆ.—ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಷ್ಟನಾವ್ಯಾಪಿಯವರು ಗಂಡಾಗುಂಡಿ ಪಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಷ್ಟನಾವ್ಯಾಪಿಯವರು ರೈತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯ ಎಮ್ಪು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಅತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರಾದ್ಧವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್. (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್ ನಾಯಕರು ತಪಡಿಲ್ಲ ಏರಿಯಾದಲ್ಲ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಷ್ಟನಾವ್ಯಾಪಿಯವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 12 ರಾಷ್ಟ್ರಾಯಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಗ ಹೆಚ್ಚಿಗಿದೆ ಅಂದರೆ, 13 ರಾಷ್ಟ್ರಾಯಿ 68 ಹೆಚ್ಚಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ನಿಷಪ್ತಿದೆ ಹೊಡರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಲ ವೇದಲು ಕೋರೆಸೆಂಟ್ ರೈಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಎಮ್ಪು ಇತ್ತು ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ತಿಪ್ಪೆ.—ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಾ ಇತ್ತು.

Sri K. PUTTASWAMY.—The Hon. Leader of the Opposition has not been able to differentiate between the standard rate and the land revenue levied on classification value. There may be a land paying only Rs. 4. The rate that I mentioned is not the actual rate. This is a standard rate leviable for 100 per cent classification value.

The extent is not much. He may be correct in saying four rupees. If it was four rupees at that time, he would be now paying only about five or five and half rupees.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಾಪ್ತಿ.—ತಾವು ಲಾಯರ್ ಅಗಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾಡ್ ಎಂ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ನಹೆ ಇದ್ದೀರಿತಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು 4 ರೂಪಾಯಾ ಕುದಾಯ ಇದ್ದ ಕಡೆ 12 ರೂಪಾಯಾಗೇ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ದಾರು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಕೋನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಚ್ಛೆ; ಕೇಂದ್ರ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏಲ್ಲಾ ದುಭಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅನ್ನ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗಾಗದೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುದಾಯಾವನ್ನು ಪಡೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಕಾರರಿದವರು ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅರಿತಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡದೇಹೋದರೆ ನಾವು ಬಿಡ ರೈತಿರಿದ ಹೊಲಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾಗು ಶ್ರದ್ಧೆ. ರೈತರು ರೊಚ್ಚಿಗೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಚ್ಚಿಗೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಕಾರರಕ್ಕೆ ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ನಕಾರವನ್ನು ಕಿರುತ್ತ ಹಾಕಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

3-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಏರೇಂದ್ರಪಾಟೀರ್.—ಆಗ ತಾವು ನುತ್ತೋಷಪಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಿಪ್ಪಣಿ.—ನಮಗೆ ಪ್ರಸಾಪಭೂತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಳವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣ ರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನಕಾರವನ್ನು ಕಿರುತ್ತಾರೆ ಕಂತಹ ಕಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ದಪ್ಪ ಚರ್ಚಿದ ಜನ. ನಾವು ಹೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿ ಚುಚ್ಚಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಕಾರರವವು ತಮ್ಮ ದಾಸನ ನ್ನು ಬಿಡಲಾಪಣ ಪಾಡಿದ್ದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಧೋಽನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡದೇಕಾಗಬೇತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮನ ಸ್ಥಿತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿದ್ದರೆ ದೊಡ್ಡ ಅಂಧೋಽನ ನಡೆಯುವುದು ಬಂದಿತ. ಅಂಧೋಽನ ಪಾರಂಭ ವಾದರೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಕಳಿದ ನಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಳ್ಳುವ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now, it is three O'clock. I think the Hon. Minister may commence his reply.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—Nobody has spoken from Belgaum District. I may be given about five minutes to speak. I have also given amendments.

Mr. SPEAKER.—The Member can speak on his amendments. Hon. Members Sri M. Nagappa and Sri L. Srikantiah who have given amendments may also take their chance when amendment are taken up.

Sri B. BHASKAR SHETTY (Kaup).—The time could be extended by about one hour.

Sri K. PUTTASWAMY.—I would suggest that we would be able to accommodate all the members who want to speak by extending the time by one hour and I am sure the hon. Members of Opposition who have co-operated with us so far, would also co-operate to-day.

Sri VEERENDRA PATIL.—If the time is to be extended I would suggest that one or two members from this side also be given chance to speak.

Mr. SPEAKER.—Is it the pleasure of the House that the time for discussion be extended by one hour?

HON. MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—The time for discussion is extended by one hour.

ತೀರ್ಥ ಕೆಚ್. ಸಿದ್ದಾರ್ಥಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ನಾಯಿಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ತಿಂಡಿ ಪಡಿ ಮಾನುದೆಯನ್ನು ನಂಪುಳ್ಳವಾಗಿ ವಿಶೇಷಸ್ತರ್ತ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಒಂದು ಪದ್ಯ ನೆನಿಂಬಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದು ಮುಖ್ಯನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಂ ನೂಕಾರ್ಟಲ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಗೋಕ್ರಿಲ್ಲ.

ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಈ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನೂರು ನಲ ಹೇಳಿ ತಲೆ ಚಟ್ಟಿಕೊಂಡರೂ ಅದಕ್ಕೆನೂ ಬೀರೆಯನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವುಗೂ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ನೂಕಾಗಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅವರ ಕಿಂಗ್ ಡಿಫಿಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತರುವುದೆಲ್ಲಾ ಬಿರೀ ಅರಣ್ಯಾರೋದನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಆಗಾಗೆನ್ನು ನಾವು ಮಾನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರೂ ಉಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದಿರಿ ಜನಾಗಾಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಕಂದಾಯದ ಮನುದೆ ಬುದಿತ್ತು, ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅಡಕಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಕಲಪು ವಿಚಾರಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗ ಹೇಳಿಕಿರುವುದು ಮುಂದೆ ನಮಗೆಲ್ಲಿರಿಗೂ ಪೋಳಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರು ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತು ಎನ್ನುವ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಂದು ಬೇಕಾಗಿದೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಏರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾಯಿಲ್, ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮುಂತಿಗಳು ಮನುದೆಯನ್ನು ದಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ಪರಿಕಾರಗಳನ್ನು ತರಲುಕ್ಕೆ ಅನುಕಾಲವಾಗೇವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಮನುದೆ ತಂಡಿದ್ದೇವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದೂ ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಧರಣೆ ಮುಕ್ಕೆರದ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಯಿಲ್ ? ಆಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲ ತಂಡಿರುವ ಮನುದೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇವರು ಮಾಡಿರುವುದು ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಗುಡ್ಡ ಅಗೆದು ಇಲ್ಲ ತಗೆದಂತೆ ಅಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏರಡೇ ಏರಡು ಕಲೆಗೊನ್ನು ಹಾಕಿ ತಂಡಿದ್ದೇವೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪು ತಿರುಲಿದೆ ಎಂದರೆ, ರೈತನಿಗೆ ಎಪ್ಪು ಕಸ್ಯಗಳನ್ನು ವಾತ್ತೆ ಎಪ್ಪು ಕಿರುಕಾಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೋ ಅಪ್ಪನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಬ್ಬ ಮನುದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಿದೆ. ಮುಂದೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು ನೆರವಾಡಿಕೊಂಡು, 1972 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಾನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಪೋಳಿ ಹೇಳುವಾಗೆ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಂಡಿತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗೋಂದಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. 1965ನೇ ಚೂನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಭರವನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ತಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆಗ ಇರಕಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಗೆ ಪರಿಣಿತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಂದ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ತಮಗೇ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೋ ನುವ್ವಿಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಿಸಿದರು ನಮಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲಿಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಂತಹ ಕಂದಾಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ನೀವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಿರಿನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕು ಮಾತ್ರ ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯನ್ನು ರದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಇನರಿಂದ ಪೋಳಿ ಪಡೆದು ಇಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜನ ಆಗಾಗೇ ಸಿದ್ದಿ ಕುತ್ತಿ ಗೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯಲು ಬಿರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತುಳಿದಿದ್ದರೂ ನೀವು ಕೇಳಿದೂ ಕೇಳಿದಂತೆ ಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಬಹುತ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒದಿರಬಹುದು. ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ದಾಕ್ರ್ತರ್ ನುಕಾನೋರ್ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಾ ವಿಭಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಆವರ ಅಧಿಕಾರ ಹೋದ ಮೇರೆ ಏನಾಯಿಲ್ ಎನ್ನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಾವು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ನಾಕು. ಅದೇ ಬಿಂಬಿ ಏನಾಗೂ ಬಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಿರು ನಾವು ಏನಾಗೇ ಕಿವಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಏನಾಗೂ ಇಂತಹ ಪರಿಣಿತ್ತಿ ಒಂದೇ ಏರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಹೇಳಿ ತಕ್ಷಂತಹ ನಿಮ್ಮಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನರಿಯಾದ ಅರಿವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಗಾಡನ್ ಮೇರೆ ಅಥವಾ ಕಾಪ್ ಮೇರೆ ತರಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಿ.

ಕರ್ತವ್ಯ ಮೇಲೆ ತರಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಇಂದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಾಸನಭೋಗರು ಇಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ತೇಗೆದು ಆವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಾಂಚೆಂಟಿರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಿರಿ. ಇವರು ಪರಿಸರಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಇಷ್ಟು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಬರಯಿಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಭೂಪ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೆ ಮಾಲು ಕಡಿಮೆ ಇವೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಯಾವುದನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ತ್ಯ ಹೇಗೆ ಬಿರುತ್ತದೋರ್ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಯ್ಯಾರ್ ಹ್ಯಾಕೋಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬರದು ಬಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಿರಿಖಾಗಿಲ್ಲ ಇಂದರೆ ಅಶೀಲು ಬ್ರೆಕಾದರೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ರೆವಿ ವಿಕಾರವೂ ಕೂಡ ಅಗಿ, ಅನೇಕ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೊಡತಕ್ಕ ರೆವಿ ಇಷ್ಟೆ ಎಂದು ಬರಯುಲು ಬತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ತನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಲೆಕ್ಕಾಗಳನ್ನು ಬರಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಏರಡು ಲಕ್ಷ ಒಂದಿಂದು ಭತ್ತೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ರೆವಿ ಲೆಕ್ಕು ಬರಯುತ್ತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷಾಂಚೆಂಟಿರಗಳು ನಿರಿಖಾದ ಲೆಕ್ಕಾಗಳನ್ನು ಬರಯುವುದರಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಏಳಿಟಿಂಗ್ ಕರೆದಿವ್ವಾರೆ. ಆಗ ಇರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಕರುಕುಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರೆವಿ ಪಡ್ಡತಿ ತಂದು ಬದಲ್ಪಡಿಸಿದೆ ಹಿಂತೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ದಾರಿಸ್ತುದಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಣ ಉದಾಹರಣೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿಂದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಕ ಬಳ್ಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥೀ ತಿಪ್ಪೇರುದ್ವಯ ಎನ್ನುವ ವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೇ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಎನ್ನುವ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೇಖೆ ವಸ್ತು ಬರದಿದ್ದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಅವರು 1933ರಲ್ಲಿ ಅಮರಾರು ರೂಪಾಗಿದ್ದಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಸಾಲದ ಬಾಕಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಂದು ಹೇಳಿಗೆ ಹೊದಿಗಾಗ ಅವರ ಮುಂದೆ ಒಂದಿಂದಿಂದ ಹರಿಜನ ಬಂದು ಒಂದು ಕುದುರೆಗೊಳಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಸನಭೋಗರ ಕತ್ತನ್ನು ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತೆನ್ನೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗ ಅವರೆಡುಗಿರ್ತೆ ಶೈಕ್ಷಿಕಾರರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು 8—10 ಜನರು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೊದಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನಭೋಗರೇ ನನ್ನ ಕೈ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆನ್ನೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಕೂಡರೇ ಇವರು ವಿಕಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಶಾಸನಭೋಗರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದೇ ಕರ್ತೃಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡನುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಹೇಗೆ ಇಂದನೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಳಿ ಲೆಕ್ಕು ಬರಯುವವರೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಿ ವಾಡಿವರೆ ಅವನವ್ನು ಅಶೋ ಶಿಕ್ಷಣವಾದಿ ಹೋಗು ತ್ತಿದ್ದರು. ಕಂದಾಯ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವವನಲ್ಲ.

ಈ ಸರಕಾರವಾಗಲು, ಮುಂದಿನ ಸರಕಾರವಾಗಲ ಯಾವ ಸರಕಾರವೇ ಆಗಲ ಕಂದಾಯ ಚಮ್ಮೆ ಪೂರೂ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೀನ್ನೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯ ನಾನು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬು ರೈತನಿಗೂ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವಿಕಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸರ್ವೆ ಅಂದು ನಡಿಕೆ ವೇಂಟಿನಿಂದ ವರು 1965ರಲ್ಲಿ ನಿರಿಖಾಗಿ ಸರ್ವೆ ಶೇಲ ವಾದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರ ಮಂದಲದ ಅನುಭವವೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವಿಕಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಪಕ್ಕ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾಂದ್ರ ರೆವಿನ್ಯೂ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎನ್ನು ಬರುತ್ತದೋರ್ ಅದಕ್ಕೆ ದಿಬ್ಬಿರ್ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕರುಕುವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ. Let us have a pragmatic approach. ನಿಮಗೆ ರಿಕೋರ್ಡನ್ ಬೇಕು ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಕರೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿರಿ. ಒಮ್ಮೆ ಲೇ ಇಂತಿಟ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಳಿಸಿ ಬಿಡಿ. ದಾಗಾಯಿತಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ದರ ಬಿಟ್ಟುಗೆ ಇಷ್ಟೇ ದರ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಿರ್ದಾರಿಸಿಬಿಡಿ. ಅವನನ್ನು 30 ಪರಿಸರ ತನಕವು ಮಾರಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರು. ಅವನು ಕಬ್ಬಿ, ಭತ್ತ ಇಲ್ಲಿರುವಾದರೂ ಬೆಳೆಕೊಳ್ಳಲಿ. ಮೇನ್ನೆ ಕಬ್ಬಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆದಿವ್ವಿರಿಂದ ಬೆಳ್ಳದ ಬೆಳ್ಳ ಇಂದರೂ ಇಲ್ಲಿರುವುದುಎಲ್ಲಾ ಅದುದಿರಿ ರೈತರಿಗೆ ನಿರಿಖಾದ ಬೆಳೆ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರಾದೆಕ್ಟ್ಸ್ ಬೆರೆ ಪರಿಸರ ಫೆಲ್ಕ್ಸ್ ಯೆಂಬ್ ಅಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನೇ ರ್ವಾ ಸುಟ್ಟುಬಿಡಿ, ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ. ಅದು ಒಂದು ಪರ್ಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರಬಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಸ್ಪೃಂಟಿಫಿಕ್ ಆಗ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಪೃಂಟಿಫಿಕ್ ಮೆಥೆಡ್ ಇಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಡೆ. ನಿಧ್ವಿರಪ್ಪ)

ಕೂರುಕೂಳ ಪೊತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿರ್ದಿರಿ. ೩೦ ವರ್ಷದ ತನಕವೂ ಈ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಏಜರ್ಸೆಸಾಹೇಬು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲಾಲ್ಲಿ ೨ ಅಥ್ವಾ ೪ ಅಣಿ ಬೆಳೆ ಅದ ಕಡೆ ರೆಬಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾನೂನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಏಷ್ಟು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಲೇ ಎಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರಿಬೆ ಡಿಡುತ್ತಿರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಕಂದಾಯ ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ರೈತನಿಗೆ ನಾಯಿವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಒಳಿಯಿಹಬುದು. ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಸಂಖ್ಯಾಬಿಲ ಇದೆ ಎಂದು ಮಣಿದೆ ತಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ವೇ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಾಗ್ಲಿ. ಈ ಬಾತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೌಜಲಿಗಿ ಅವರ ತರೆಗೆ ಕಷ್ಟದಾಗ್ನಿ. ಅವರು ಒಹಳ ಮುಕ್ಕೆನೇ ಮನಸ್ಯ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಭಿಯಾವರ ತರೆಗೆ ಕಷ್ಟದರೆ ಚೇನಾಗ್ನಿತ್ವ. ನಿಮಗೆ ಕಂದಾಯ ಬೇಕು ನರ. ಅದರೆ ಅವನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ರೀತಿಯಾಗ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಬಾಗಾಯಿ ಶೀಗೇ ಆಗಲ, ಮುಷ್ಟಿಗೇ ಆಗಲ ಇಷ್ಟ್ಯೇ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಧರಿಸಿ ಬಿಡಿ. ಶಾಖಾನ್ಯಾಗಿರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಎಷ್ಟು ಸಿ. ಯಿಂದ ಅವಾಯಿಂತ್ರ ಮಾಡಿ. ಆಗ ೪ ಅಣಿ ಬೆಳೆ ಇದರೂ ಕೊಡಿ ಅವಗೆ ಶೂತರ್ಫ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ರೈತರ ತರೆ ಒಳಿಯಾದರೆ ಹೋದರೆ ಅವನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಮ್ಮು ಹೇಳಿ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಎಡೆ. ಡಿ. ದೇವೇಗಾಡ (ಹೊಳೆನರಸಿತ್ತರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪಟಗೇರಿ, ಮೈಸೂರು ಭೂಕಂದಾಯ ೨ನೇ ಅಮೆಂಡಾಮಂಟ್ ಬಿಲ್ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಓ ದಿವರಗಳುದಾಲೂ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಯತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಪಾತನಾರಿತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಧ್ವಿರಪ್ಪವರು ಹೇಳಿಗಾಡಿನ ಬಿಲ್ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿರ್ಕೆಂಧ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೭೫ರಷ್ಟು ಜನ ಹೇಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕೆ ಏನು ಇದಾರೆ ಅವನು ಒಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಪ್ರೇರಿ ಕೆಷ್ಟೀಗೆ ಹಾಕಿರ ತಕ್ಕ ಕಂದಾಯನು ವಜ್ಞಾನಿವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಬಹುತ್ವಾಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಹೇಳಿನ ಸಮಾಧಾನವಾಬಿಷಬುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕಂದಾಯ ಪವ್ವಿತ್ರ ರದ್ದಿತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಂದ ಬಿಂದ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದಿತ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೆನ್ನುಬಿಸಕ್ಕೆವಾನು ಅವರಿಂಥ ಒಂದು ಧಾರಿಯಾಗ್ಲಿ ಭಾರತ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಷ್ಟೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿಗಾಡಿನದ ಬಾದಾಧ ಮನಸ್ಯ. ನಾನು ವ್ಯವಹಾರಾಯದ ವಿಚಾರಿಲ್ಲ ಉಚಿತ್ವಮಾಷ್ಟ್ರ ತಿಳಿದ್ದೇನೆ ಹಾತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ರೀಕ್ರೂಟಿಂಗ್‌ಇಂಫ್ರಾ ಅದ ಸಂಧಿ-ದಲ್ಲಿ ರೈತನ ಕಷ್ಟಗಳು ಏನು ಇವರ್ಲೇ ಅವು ಇವೊತ್ತೆ ಹೊಗುವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ವಾಷಾ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಕಾರವನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲ, ರೈತನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಒಂದೆ ದಿವಸರಲ್ಲಿ ತಿಳಿನುತ್ತದೆಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಏಕದಿಭಾಯಿಯಾಗ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿ ಬೆಳೆದರೆ ರೇಖೆ ಫ್ಲೂ ಸ್ಕ್ಯಾಯೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಧ್ವಿರಪ್ಪವರು ಹೇಳಿದರು. ದೂ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ರೇಳ್ಯೋನ್‌ಎಂದಿದರೆ ೧೦೧೨೦ ರಿಂಪಾಯಿ ಬಗ್ಗೆ. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಒಕರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಿಂದಿರೆ ರೈತನಿಗೆ ೫-೬ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಏಕನಾಮಿಕ್ ಹೊಲ್ಡ್‌ಎಂದು ಯಾವ ಅಧಾರದ ಹೇಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಲಾ? ಇವೊತ್ತು ಇದನ್ನು ಏಕನಾಮಿಕ್ ಹೊಲ್ಡ್‌ಎಂದು ನಿರ್ದಾರಿಸಿದರು ಹೇಳಿದರು. ದೂ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತುನಾವಜೆಗೆ ವುಂಡಿ ಭಾಕಂದಾಯ ರವು ಒಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರ್ವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಂದಿಕೆ ಹೊಗಿದ್ದೂರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದು. ನಾನು ೧೯೬೬ನೇ ಇವಿ ಮುಂಚೆಯೇ ಇವನು ವಾರತಕ್ಕಂಥ ಗೋಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ರೈತನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ವಾಷಾ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಜೆನಾಗಾಡನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೇ ಆ ರೀತಿ ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತ್ವರಿತ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಧ್ವಿರಪ್ಪವರು ಆಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ದಟ್ಟಿಲ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

3-30 P.M.

ಆ ತರಹ ನಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲುವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಗೆ ನಿಮ್ಮತ್ತಿ ಇದೆ. ಪ್ರೇಮಕ್ತಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾರರೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲ್ಲಾಕ್ಯಾಕ್ಸ್, ಅನ್ ಏಕನಾಮಿಕ್ ಹೊಲ್ಡ್‌ಎಂದು ರವುವಾದ

ಬೇಕು ಎನ್ನೆ ಸ್ಲೋಗನ್‌ನೇ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹುಶಃ ನಕಾರ ಮನ್ಯಣಿ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತನಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಭೂಕಂದಾಯದ ಹೂರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಎನ್ನುವನ್ನೇ ನಾನು ಒಪ್ಪುವೆಡ್ಲಿ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಧರಣೆ ಮುಖ್ಯ ರವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಷ್ಟಿತ್ತೆದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಡಾಯಿತ ಅದ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನಾಹತವೇನು ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಾಗೆ ತಿಳಿರುವಂತೆ ಏರದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ವರು ಏರದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾನವತ್ತು ಪ್ರೇಸೆ, ಏರದು ರೂಪಾಯಿ ನಲವತ್ತು ಪ್ರೇಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ವರು ಏರದು ರೂಪಾಯಿ ಏಕ್ಕೆತ್ತರು ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೇಸೆ ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಿದೆ. ಅದರ ಈ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಗೊಂದಲ ನಿನ್ನ ಎನ್ನುವನ್ನು ಯೋಜನೆ ನಾಡಬೇಕಿದೆ. ಹೊನ ಇಗೆಬೇನ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ತರಿಂಜಿನಿಂಗ್ ಮೂಲ ಕಂದಾಯ ಏಸಿತ್ತು ಅಡಕ್ಕೆ ವಾಟರ್ ರೇಷ್ಟ್ ಬೇರೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಂದಾಯ ಸಾಗಿದ ಮಾಡಿರು. ಎಂಟು ರೂಪಾಯಿ ಹಿಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವುತ್ತಾಲು ಅದೇ ತರಿಂಜಿನಿಂಗ್ ವಾಟರ್ ರೇಷ್ಟ್ ಬೇರೆ, ಮೂಲ ಕಂದಾಯ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಆಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ತರಿಂಜಿನಿಂಗ್ ದೈತ್ಯ ಅನೆನ್ ಮೆಂಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಾಟರ್ ರೇಷ್ಟ್ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕಂದಾಯ ಮನ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಎಷ್ಟೂದೀರು ನೀರು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅದರ ಶ್ರುತಿಯಾಗಿ ಏಂದೇ ಆರು ತಂಗಳಿಗೆ 15 ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಗ್ನಿ 14-15 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. 1965ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ರೀ ಕಾರ್ನಾಸಿಕ್ರೆಷನ್ ಆಗಿತ್ತು 30 ವರ್ಷಗಳ ನರ್ವೆಎ ಸೆಟಿಲ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯ ಮಾಡಿರು. 1965ರಲ್ಲಿ ರೀಕಾರ್ನಾಸಿಕ್ರೆಷನ್ ಅದಮೇಲೆ ಯಾವ ರೈತ ಹಿಂದೆ ಬೆಳೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಮುಂದಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕೆ ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಗಾಡಿನ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಆಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಹೇ ಅದಕ್ಕೆ ಬಾಗಾಯಿತ್ತಾ ಕಂದಾಯಿಸಿನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವುದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ವಸು ಅವುತ್ತು ಕಂದಾಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಅನವಾಧಾನ ರೈತರಲ್ಲಿ ಬಿರುವುದು ನಷಟ್ ಹಿಂದೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು ಅವನು ಕಂದಾಯ ಮನ್ಯ ಕೊಡತ್ತಿದ್ದು. ರೀ ಕಾರ್ನಾಸಿಕ್ರೆಷನ್ ಅದಮೇಲೆ ತಂಗಿನ ತೊಳೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಅದಕ್ಕೆ 14 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಕಾರ ದೊರ್ಕೆ ಬಗೆದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯಿತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಕಂಡಾಯ ವಾಟಾ ಮಾಡಬೇಕು, ಏಂದು ಅವನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಪುದಕ್ಕೆ ಹಾದ ಮಾಡುವದರು, ಹೇಗೆ ಕರ್ಮಾಣ್ ರಿಫೋಚ್‌ಎ ಒಕ್ಕೆಬೇಕು ಏಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ನಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೀ ಬೆಳೆ ಏಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರಿಯಿದೆ ತರಬೇಕು? ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಎಂಬೆ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೊಡಿಕು ಮಾಡಬಾರದು ಏಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಚ್ಚು ಸೆಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದಲ್ಲಿ ನಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಲೋಹವನ್ನು ಅವರೇ ಎತ್ತಿ ತೆರಿಸಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಎಂಬೆ ಮತ್ತು ನೀರ್ಯಾ ನಷ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಕರ್ಮಾಣ್ ನರ್ವೆ ಮಾಡಿರುವ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಾರ ನಕಾರ ನರ್ವೆ ನರ್ವೆಕರಿಗೆ ವೇತನ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಏಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಹೇಳಿರಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಏಲ್ಲಿಂದ ತರಬುದಕ್ಕೆ ನಾರ್ಥ್ ಇದು ಮಾಲ ಪ್ರತ್ಯೇ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಿಂತು. ಭೂಕಂದಾಯ ಪಡ್ಡಾತಿ ನಿನದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಕೆ ಯಾವುದೇ ಏಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡ್‌ಎ ಅನ್ವಯಿಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡ್‌ಎಂಬೆ ಏಂದು, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ರ್ಯಾಂಡ್ ತರುವ ಗೋಚಿಗೆ ನಕಾರ ಬಂಡಿತ ಕೋಗಬಾರದು ಏಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಾನನ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಯಾವುದೇ ತರಕ ಕಂದಾಯ ಮನ್ಯ ಮನ್ಯಾವಾದಿಲ್ಲ ಏಂದು ಮಾನ್ಯ ವಿಳೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಶಿಷ್ಯವೀರಪ್ರಸಾದರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿ ಕಾನೊನು ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ ರಿಖಾಯಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಏಂದು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪಡಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ರಸಾದರ ವಾದವನ್ನು ನಷ್ಟಿರು ಮಾಡಿರು. ಹೇಳೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಹೇಳನ್ನು ಕೊಡೆ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗಾಂಡ)

ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಪರಂತು ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷ ಬೆಳೆ ಹೊದರೆ ಕಂದಾಯ ಮಾಡುವದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದೆ. 1964-65ನೇ ಸಾಲನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಲೇ ನೋಟಿಫಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಹಾನನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ದಿವಾಂಡಿಗೆ ಖರಸಿಲ್ಲ. ಆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾನನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೋಟಿಫಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಏನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇನ್‌ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೇಸಿನ್‌ಸಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅದೇ ಕೆಷ್ಟಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಿಡ್ಡ ಸಹಿತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆ ಹೋಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸನ್ವೇಂದ್ರ ಮಾಡಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ವರಿಯಲ್ಲ.

ಅವೇತ್ತು ಕಾಯುರ್ ದಶಿರ್ ಗಳನ್ನು ನೇರುತ್ತ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನರಿಯಾದ ದೋರ್ಜೆಯನ್ನು ತಾಳಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆಗಿರುವ ಅನಾಹತವೇನೆಂದರೆ ಹೆಚ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಾನ್ ಭೋಗರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹನರು ತರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿರುವುದರಿಂದ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೈಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೂ ಬೆಳೆಯಾದೆ ಇರುವ ಜವಿಲಿಗೆ ವೆಚ್ ರ್ಯಾಡಿಸಲ್ಲಿ 60-70 ರಾಜಾಯಾಗಳವರೇಗೂ ವಾಟರ್ ರೈಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ರೈತರು ತೊಂದರೆಗೆ ಬ್ಯಾಳಕ್ಕೆ ನನ್ನೆಂಟ ಬಂದಿದೆ. ಹಂಡೆ ಇದ್ದಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರಾನ್ ಭೋಗರ್‌ಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಷ್ಟ ಹೆಸರು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ತುನು: ತರಿತೀನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಾರಿಗಳ್ಳೇ ಅದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹತ್ತಿರ ರೈನ್‌ಗೇಜ್ ಇದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಿಕಾಡ್‌ಎಂಟ್ ಇದೆ. ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆ ಇರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಹರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬೇಕಂದು ಈ ಸಂಭಾಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ತಿಂಡು ಪಡಿ ಮಾನದೆಯು ನ್ನ ನಾನು ನ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೆಂಳಿಗೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವ ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನವ್ಯೆ ಸೆಕ್ಲರ್‌ಮ್ಯಾಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿ ಕಂದಾಯ ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆವಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥದ್ದೀ ಅಗಿರುತ್ತದೆ ತಪ್ಪಿ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆ ತೋರಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿರುವುದರು, ಕೆಲವು ಕಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದೂ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅದ್ದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅಂಥ ಕಡಗಳಲ್ಲಿ ರೀ ರ್ಯಾಸಿಫಿಕ್‌ಎಂಟ್‌ನು ಮಾಡಿನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅರ್ಥಾರಿಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಂದು ಸಲಹಯೊಂದು ಕೊಟ್ಟು, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗಾಂಡ (ದೊಡ್ಡಬಿಳಾಳ್‌ಪ್ರೇ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಭೂಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅದ್ದು ಪಡಿ ಮಾನುದೆಯು ನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ವಿರೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾನುದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿರುವರಲ್ಲರು ರೈತರ ಮತ್ತೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಪ್ಪು ರೈತರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆದ ರಾಬಬೇನು? ಇಪ್ಪು ರಾಬಬೇಗೆ ಅವರ ದುರಾದ್ವಷ್ಟಿದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾತನಾಡಿದ ದೇವೇಗಾಂಡರ ಭಾಷಣ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿದೇನೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ನೋಡಲಿ. 50 ಬಾತೆ ಬಾಗಾಯಿಸ್ಗೆ ನಂಬಿಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಇದ್ದುದು ಇಂದು 110 ಬಾತೆ ಆಗಿದೆ, ಪೊದಲು ಕಂದಾಯ 1 ರಾಜಾಯಿ 88 ಹೆಸ್ವೆಸ್ ಇತ್ತು, ಇಂದು ಅದು 11ರಾಜಾಯಿ 34 ಹೆಸ್ವೆಸ್ ಆಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗಾಗಿರುವಾಗ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಲೂ ವರ್ವರು ಬಂದವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ರೈತರು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ, ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಂದು?

ಕಂದಾಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹೈರನ್ಸ್ ನೋಡಿ ಮಣಿನ್ಸ್ ತಿಂದು ನೋಡಿ ತೀಮಾನಸಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ. ತಕ್ಷಣ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಭೂಸಾರವನ್ನು ಪರಿಶ್ರೇಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿಲ್ಲ, ಬೇಕೆಂದು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಣಿನ್ಸ್ ಬಾಯಿಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ನೋಡಿ ಸ್ವಾಂದರ್ಶ ರೇಚ್ ನಿಗದಿಮಾಡಿರುವುದು ಕ್ರಮವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ಹಾಡದೆ ದರ ನಿಗದಿಮಾಡಿರುವುದು ರೈತರ ದುರಾದ್ವಷ್ಟ. ಕಾಲ್ಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾನಸಿಗೆ ಬಿಂದಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕ್ರಮ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನೂರಾರು ರಿಚ್ ಪಿಪ್ಲಿಸನ್ಸ್ ಗಳು ಹೋದಮೆಲ್ಲೆ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಂದು ತಿಂಡಿ ಪಡಿ ಮಾನೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದುದಲ್ಲ. 120ನೇ ಸೆಕ್ರೆಟನ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕನಲ್ಲಿ ಏರಡು ಸಾಮಿರ ಅಳ್ಳಿಲುಗಳು ಹೋದರೂ ವಜಾ ಆಗಿದೆ. ಘಡೆ ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದೀರುವುದು ಬರೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶೈಲೋಫಾಂಟ್ ಬರೆಯಕೊಟ್ಟ ಲಿಲ್ಲಾ ದಿಕಾರಿಗಳೇ ಇದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅವರು ಮೋನಮಾಡಿದರು. ಈ ರೀತಿ ರೈತರಿಗೆ ದಿನದಿನವೂ ಮೋನಮಾಡಿ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಧರ್ಮವಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವದಾದರೆ ಖಾಸಿ ಜಿಲ್ಲಾನಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಬಿಂಬಿಸಿದ ಬಾಹಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿರುವುದು ಯಾವ ಧರ್ಮ ! 1ರಾ. 78 ಹೈಕೋನೆ ನೇನೆ ನೇರಿ 11ರಾ. 34ಹೈಕೆನೆ ಹಾಕಿದಾಗೆ. 5 ಸಾಮಿರ ರೂಪಾಯಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, 3 ನಾಮಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಂಬುಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದು ಹಣಕಾರ್ಗಿ ಹೆಚೆತ್ತಿಯು ಬಿಡಗೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟು, ನಾಲಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡಿ ತರುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಹೇಗೆ ಕಂದಾಯ ಎಕರೆತಪಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಿರೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾದ್ದು ಯೋಜನೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮತ್ತಿ ಚೇನಾಗಿ ಅಗಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವರು ಪಕಡೆ ಚೇನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದಂಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಸಂತೋಷಪಡಬಹುದು ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ರೀಸೆಟ್‌ಲ್ಯಾಂಟ್ ಎಂದು ಎರ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ಇಧಿಸುವುದು ಪರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯ ದೇವೇಗ್ರಾದು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ನಿಜ. ನೀರಾವರಿ ಜಿಲ್ಲಾನಿಗೆ ರೀಸೆಟ್‌ಲ್ಯಾಂಟ್ ಆದಾಗ ವಾಟರ್ ರೇಚ್ ಹಾಕಿದಾಗೆ, ಖಾಸಿ ದರ ಏಧಿಸಿದಾಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು, ಅದರೆ ವಾಟರ್ ರೇಚ್ ಆಗಾಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರ ಏನಿ ಜಿಲ್ಲಾನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಖಚಿತವಾದದೆ ರೈತ ಕೇಳಿಯಂದ ಖಚಿತಪಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ಏಡಿಸಿದಾಗೆ. ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕುನುಗುಣವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ರಾಗಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಖಚಿತಪಾಗುವುದು ಎಂದು ನೋಡಿ ಬೇರೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರೆ ಹಾಕುವ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದರೆ ಟ್ರೆನ್ಯೂ ಇಂವಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವು ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾನುಗಳಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಏಡಿಸಿದನ್ನು 45 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿಸಿದಾಗ್ಗೆ. ಮೈದಾಗೇ ಇಂದು 55 ರೂಪಾಯಿ ಬೇರೆ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಜಿಲ್ಲಾನಿಗೆ 45 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವುದು ಧರ್ಮವೇ ! ಉತ್ತರ್ವಿಯ ಖಚಿತನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಬೇರೆ ಕೊಳ್ಳಲು ಎಷ್ಟು ಇಟ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ನಿರ್ಯಾದ ಅದಾಯ ಏರುಪಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಯಾದ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ಮತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ಭೂಮಿ ಎಂತಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಯೋಗ ತೀಮಾನಸಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಕಿದಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಬಿಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬಂದಿದಾಗಿ ಅಗಿರುವ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ, 50 ಪಟ್ಟು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರುಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಅತ್ಯವಂಚನೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ತಿಪ್ಪಬೇನವರು ಹೇಳಿದರು. ಅತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲಿದಿರುವಾಗ ವಾಟನೆ ವಿಲ್ಲಿಂದ ಬಿಂತು ? ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕಾಲವಾದುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ತಂದಿರುವುದಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಕ್ಕನ್ನು ಗಳ ಅಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ 3 ನೆಕ್ಕನ್ನು ಗಳ ಅಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಾಡಿದೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ದೊಡ್ಡಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತಾಲ್ಲೂಕನ ಸಾನಲು ಹೋಬಿಯಲ್ಲ 4 ಪರ್ ಅಂತೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ, ರಿಮಿಷನ್ ಕೊಳ್ಳಲ್ಲ, ಅಜ್ಞ

(ಶ್ರೀ ಜ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಕೊಟ್ಟು ಜವಾಬೆ ಇಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರ್ವನವರಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ಆಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿಂದವೇಲೆ ಮಿಳಿಬಾರದೆ ಇಲ್ಲ ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲ ರಿಯಾಫ್ರೋ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು ಆ ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯೋಗದಿಯೇ ! ಬಂದಷ್ಟೇ ಬರಲ ಎಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂತರ್ಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ ರೈತರಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಂದಾಯಿಸನ್ನು ವಸಳುವಾದುವುದಾದರೆ ತಿಪ್ಪನಿಸುವುದು ಹೇಳಿದ್ದಾಗಾಗೆ ರೈತರ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದಾಗುತ್ತದೆ, ಇಂದಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ರೈತರ ಶೇಖರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಹುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವೇಗೌಡರು ಆ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ರೀತಿ ವಾದ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದವೇಲೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಹಷ್ಟಿದೆ. ಅದು ದರಿಂದ ನರಕಾರ ರೈತರನ್ನು ಕಡೆಗಳಿನಬಾರದು. ರೈತರ ಶೇಖರೆಯನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಮನೆಯಿಂದ್ದಿರ್ಚಿನ ಜನರಿಂದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ 5 ಕ್ಕೆಂಟಾರ್ ರಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ಕಂದಾಯಿಸಬಾಗುತ್ತಿದ್ದಿರ್ಲಿ. ರೈತರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಿದಿಲ್ಲವೇ ? ರೈತರ ಸೀತಿ ನೋಡಿ ಹೇಗೆ ವಸಳುವಾದುವುದು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವುದೇನ್ನು !

ತಕ್ಕು ಇರುವವರು ಮಾತ್ರಕೊಡಬಹುದಾ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತೀರಿ. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಅದು ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟಿತ್ತದೆ, ನಿಮಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ, ರೈತರು ಸಂಘ ಸಾಸ್ನೇಹಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಂಘಟಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ ಅಗ ನಿಮಿಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ತಕ್ಕು ಅವರಿಗೆ ಬಿರುತ್ತದೆ, ಅವತ್ತೀ ನಿಮಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು, ಅಳ್ಳಿಯ ವರಗೂ ತಾವು ಕಾದು ಹೋದಬೇಕು, ಇವತ್ತಿನ ನಿಮ್ಮ ಶೇಖರೆಯ ಪ್ರತಿಭಾವ ಅವಶ್ಯಕ ಆಗಿ ನಿಮಿಗೆ ಆ ಜ್ಞಾನ ನೋಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಏಚ್‌ರಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಾರಿಸುತ್ತೀನೆ.

SRI L. SRIKANTAIAH (Nanjangud).—Mr. Speaker Sir, to me it appears that the whole scope of the discussion has indeed become a distorted one. I would rather say that this distortion is primarily due to some of the false promises held out at the time of electioneering and I would squarely place the blame on the Congress benches because I have heard during the electioneering campaign by some of the Congress leaders with a gusto—I do not know whether that was a genuine expression of their wish—that they have resolved to remove this so-called land revenue. When I heard these speeches from the Congress leaders. I was taken aback. I wondered whether they were making really responsible speeches. Well, during election time the Congress wanted to play to the gallery because they wanted the votes and soon after the election was over the clock has swung back and the Shanbouges and Patels are at the throats of the ryots demanding the tax. The whole thing is that in spite of the Mysore Land Revenue Act, the ultimate grievances of the farmers have not been taken notice of. The legitimate grievances are of two types first is that the small holder i. e. a man owning less than 5 or 6 acres of dry land is not in a position to pay land revenue. In spite of so many Acts, amendment and speeches of Congress leaders, that poor man has not been able to get any rebate whatsoever. The second type of grievance is that within the existing framework of levy of taxes even the big landlords are feeling the pinch of it because the rate is too heavy. As my Learned Colleagues from the Opposition pointed out, all that has happened because settlement has not been properly done. Because of

these grievances, naturally the leaders from the Congress side and the Opposition side have seized upon this and strangely enough here comes the bottle-neck. The solutions offered to solve these grievances range from stoppage of collection of land revenue to a new system wherein they want to leavy a tax on the crop grown on the land. Of course they have not gauged public opinion as to whether we shall give up once for all this old system of land revenue and come to the new system to levy tax on the crop actually grown. By and large the public are not in favour of levy of a tax on the crop actually grown on the land and they would like to retain the old land revenue system. So, I shall assume for argument's sake that by and large the people are in favour of the land revenue system. It is surprising to see that in one breath they say 'abolish land revenue'. It is true that thereby we are going to lose Rs. 4.20 crores. If some members make a bold suggestion to abolish land revenue once for all and go back to the levy of tax on the crop actually grown, I would accept it. But in the absence of any system, if by and large people want the land revenue system to be retained I am prepared to vote for it because we must have some solid basis to argue upon. Simply saying that the whole thing is bad, I think we are arguing in a vacuum without placing a concrete suggestion for concrete action. I shall assume in the course of my short speech that let us have this land revenue system for a while until the people by and large feel that this absolute system should be given a go by and we should go back to the system of levying tax on the crop actually grown. It appears to me as if we are beating a dead horse.

The discussion that is taking place now has become unreal because this very House gave approval to the Revenue Act and later on in 1968 the settlement Reports were placed before this House and this House had ratified them. The only question that remains is to implement it with the concurrence of the House. Later on another trouble came in. In some parts of the State this settlement has not been properly done. Therefore, the whole scope would be whether, if injustice has been caused in a zone or zones, we can devise a method by which that injustice can be removed. Incidentally, I would like to touch upon this aspect here. Whereas in the old Mysore State all bagayat lands have been settled under the new system, in South Kanara and North Kanara according to a convention in the Bombay State at the time of settlement if a dry land is converted into bagayat land, such land should not be taken into consideration. So, under the new settlement it has happened and I am informed that bagayat lands which are to be assessed under the new system have been classified only as dry lands. This is a gross injustice to the Old Mysore people. If a law is introduced, it should be introduced uniformly. Although a person in the Western Ghats is enjoying hundred acres of bagayat lands, they are classed as dry lands while dry lands owned by a man in Old Mysore State are classed as bagayat lands. I therefore request the Revenue Minister to look into this aspect and see that this injustice is removed.

(SRI L. SRIKANTAIAH)

4.00 P.M.

The second aspect I would like to touch upon is this. Because there is this insistence from all quarters I would request Government to consider two or three aspects. The point is that while assessing the rate, the ryot is not properly informed because the Shanbough sits somewhere and writes something and so we can devise some method whereby we can rectify this defect. Soon after the pahani is written, let it be exhibited in the chavadi for a week with notice to the occupant : Saying as "Your land has been described as such and such; please lodge objections, if any, to the Tahsildar within one week from the date of notification." In fact, while Mr. Kalidal Manjappa was piloting the Tenancy Bill indirectly I suggested to him that pahanis are written behind the back of the ryots; great justice is being done and most of the ryots are landing themselves in courts of law with litigation because the Shanbough sits at home and writes that Mr. Ramaiah is the occupant when actually Mr. Siddiah is the real occupant; therefore in order to obviate that difficulty I would place a suggestion for the consideration of the Revenue Minister: let the record of entry be published in the chavadi; let 7 days time be given to every occupant to lodge objection as to whether the entry in the pahani is correct or not and let there be a notice to him that if within 7 days no objection is received it will be deemed that he is satisfied with the entry made. That would satisfy the tenant. Because we know that many a time when sugar cane is grown it is written that ragi is grown and when ragi is grown it is written as sugar cane being grown. That is why I suggested that the whole record be drawn up in the presence of the occupant and let notice be given to the occupant that his land has been described as such and such and if he has any objection he should lodge the same within a week; otherwise the entry would be taken as final and satisfactory to him. That would settle most of the defects.

Incidentally I would like to draw the attention of the Hon. Minister to another thing. I have not sent an amendment to that effect because I noticed it only at this stage. The amended section 122A contemplates serving a notice on the tenant or occupant. Now the point is, is this notice served only to hear objections on the assessment or is the objector allowed to raise the objection for the rate of the assessment or the nature of the settlement itself because assessment depends upon the settlement report? Suppose during the course of the objection I go to the basic point of assessment and question the method in which the settlement itself is made in respect of my land. If I want to raise that objection, the new section 122A will not cover this aspect because section 122A refers only to the rate of assessment. Suppose during the course of my objection I say I am prepared to pay any assessment, but I want to go to the very basis of the assessment because according to the Revenue Act assessment is based on the settlement.

Suppose I question the very settlement itself. But section 122A does not give any scope for it. It has been very rightly pointed out that this settlement has been made without due regard to the nature of the land. My friend Sri Channabasappa rightly pointed out that certain yardsticks are prescribed under the Revenue Act regarding nature of the soil, climate, etc., etc., but in spite of that—and I am thankful to Mr. Nanje Gowda for pointing this out—in spite of all care there has been miscarriage of justice in the settlement itself. How did it happen? Because the settlement that has been done in most of the Zones is not scientific; it is not properly executed. Therefore I would request the Hon. Minister to consider this. While interpreting section 122A will he allow the objector to raise objection and go to the very basis of the settlement itself and discuss its rational? Section 122A does not give scope for that because now section 122A becomes infructuous. Suppose out of 10 acres held by me, 4 acres are bagayat lands, 2 acres are dry lands and 2 acres are waste lands, then the rate of assessment also is fixed under the Revenue Act itself. So what is there to be objected? The only objection that can be raised is about discrepancy in measurement. During the course of my objection, naturally I will raise this objection that the whole way in which settlement has been done is wrong. Will you allow it under section 122A? So section 122A becomes simply a formality on the statute book, a mere eyewash.

There is one more difficulty. The Tenancy Act was passed in 1952. A number of petitions filed under that Act are still pending. If retrospective effect is to be given to those decisions it means that the rates of assessment shall become final only after due notice to the persons against whom assessment is made. It means that the Deputy Commissioner has to issue a number of notices to these persons. If this routine has to be gone through then I do not think that even during the time of my grand children the Deputy Commissioner will be able to dispose of these petitions. Therefore, I would commend to the Hon. Minister to appoint a Special Deputy Commissioner only for this work. Suppose an affected person engages a lawyer. You know how things get prolonged when a lawyer is engaged. What will be ordinarily over in 15 days will drag on for 15 months. When objection is raised before the Deputy Commissioner about the revision settlement, he will not uphold it and then the party will have to take it to the High Court. So my suggestion is that a Special Deputy Commissioner should be appointed for this purpose.

Then, Sir, there are certain legitimate grievances because the small holder is not given any benefit. I have given notice of a private Bill wherin I have proposed that all small holders below 7 acres should be exempted. If that is accepted most of the trouble would automatically be settled. It is a very salutary provision. The proposed new section 122A will not solve the problem because there will be umpteen number of lawyers who will reopen the primary question about the revision settlement itself, before the High Court.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, my name has been given by my Whip and I must be permitted to speak. Otherwise, we shall move for adjournment under Rule 86.

Mr. SPEAKER.—I have extended the time for the amendments also, Hon. member may speak on the amendments.

Sri M. NAGAPPA.—On the amendments I must speak only as per the provisions of the particular amendment, but not generally. It will therefore amount to curbing my right to speak.

Mr. SPEAKER.—I shall extend the time and the hon. Member can speak on the amendments.

Sri M. NAGAPPA.—Will the Chair permit me to speak on general points also at the time of moving the amendments?

Mr. SPEAKER.—You can do that briefly.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿನ್ಯಾಯ್.—ತಾವು ಹಂಡೆ ಚೈಪುಂ ನಿಗದಿವಾಡಿದ್ದರೂ ಪುಸ್ತಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲ್ಪಡುವೇ? ಅದ್ದರಿಂದ ಇಡಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ರಾತ್ರಿ 10 ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಬೇಕಾದರೆ ಕೂಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ನಾಳೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಿದ್ದುವಡಿವೇಲೆ ವಾತನಾಡುವಾಗ ಎಲಾಂ ಪಾಯಂಟ್ ಮೇಲೆ ವಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಏಂದೇತ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋರಬುವ ಅತುರದ್ದಿನೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಏಂದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸ ಸುಖರಂಗಾ ನೇರವೇರಲ. ನಿವ್ವ ಜಿನ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಬಂದು ಈ ನಭಿಗೆ ಜಿನ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆ ಬರಲೆ. ಆಗಾಗಲೇ ನಿಮ್ಮ ಹೋರಿಗಡೆ ಅನೇಕ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ವಾಹಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕು ಏರೋಧ ಪಕ್ಕದರ್ಶ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಇಚ್ಛಿದ್ದೂ ರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಹೇಳೆ ಬಹಳ ತಗೆದುಕೊಂಡು ವಾತನಾಡಿರುವಷವನು. ಈ ಒಂದು ಅಪಾದನಗೆ ನಾನು ಗುರಿಯಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬಹಕ ಕಾರಿ ತಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ತಿದ್ದುವಡಿ ಮೆನೂದೆಯ ಮೇಲೆ ವಾತನಾಡಿದ್ದು ಉಂಟು. ಈ ವಿಚಯ ಚನ್ನ ನಾನು ಒಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಧರಣೆ ಮುಕ್ಕಾರಿಂದ ಬಿಳುವಾಗ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ, 64ನೇ ಇನಿಷಿಯ ಕಂಡಾಯಿವನ್ನು ನಾವು ವರೊಲು ವಾಡುತ್ತೇವೆ, ಬಿಲತಾಂತ ಪ್ರಯೋಗ ವಾಡುವದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ನಿಂಬಯವನ್ನು ಅವರು ಒಬ್ಬಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತೀರ್ಥಾರ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಧರಣೆ ಮುಕ್ಕಾರಿ ಯಾವಾಗ ಗಳಿಗೆ ತೋರಿ ಆಗ ನಕಾರರ ಮುಣಿದು ಹಳೆಯ ಕಾದಾಯಿವನ್ನು ವಸ್ತುಲ್ಯ ವಾಡುವದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥಾರ್ಥ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಸಮಗ್ರ ಮಾನ್ಯಾದ ತಂದು, ಆ ಮೆನೂದೆಗೆ ಏನೇನು ಕರ್ಮಾಗಳಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ನಭಿಯು ಎರಡು ಪಕ್ಕದ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಾಧ್ಯವಾದಮಳಿಗೂ ಒಂದು ಒಮ್ಮೆ ಒಂದಿಂದ ಈ ಮೆನೂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತೇದೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಏಷಿರ್ ಒಂದನೇ ವಾರದಿಂದ ಮುನ್ಹದೆಯನ್ನು ತಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬರವಣಿಗೆಯ್ಯಾಂತಿ ಪಾನೆ ಮಾಡಿ, ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂಬ ವಾತನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದನ್ನು ಪಾನೆ ಮಾಡುವರು, ಬದುವುದು ಈ ನಭಿಗೆ ನಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದ್ದು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಚೈಪುಂ ವಡ್‌ಹೊಲ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಕದ ಸದಸ್ಯರು ನಿನ್ನ ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಾನು ಅವಲೋಕನ ಚೆರೆ ಮಾಡಿ ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಕೊಳ್ಳಾಯಿತು. ನಾಳೆ ಅಂದರೆ ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುಪ್ರದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಗಪ್ಪನವರು ತಿದ್ದುವಡಿಯ ಮೇಲೆ ವಾತನಾಡಿಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ

ತೋದರೆ ಮಾಡುವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಇದು ಮುಗಿಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಚೈಂಟೆಬಲ್ ಕೊಣ್ಣಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೌಸ್ ಒಮ್ಮಿಗೆ ಕೊಣ್ಣಿದೆ. ದುರುಪಾದಿ ‘ಚೈ ವೇ ಆಫ್ ರಿಕ್ಯೂನ್ಸ್’ ಡಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸಿ. I have given the Time-table. Please respect the Chair.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—I rise to a Point of Order. ಅವರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಳಬೇಕು.

SRI M. NAGAPPA.—This is an important Bill.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಅದಕ್ಕೂ ನ್ಯಾರವೇ ನಾಗೆ ಅಳಿದು ಬಂತು ಅಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಏನೇ ಬಿರಲ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು ಎಂದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ರೀತಿ ತಿಳಿಯ ಬೇಕಿ. ನಿನ್ನ ಬಿಜಿನೆನ್ ಅಪ್ರೋಜರಿ ಕರ್ಮಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುತ್ತ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ನ್ಯಾರವೇ ವೇಣ್ಣೆಯೇ ಇದನ್ನು ಮುಗಿನಬೇಕಿಂದಿತ್ತು. ನಾನೂ ಯೋಚಿಸಿ, ಬುಕ್ಷಿಜಿನರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇಧಾರೆ ಇವತ್ತು ಬೇಕಿ, ನಾಳೆ ಮುಗಿಸೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಬಂದುವರೆ ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ನಾನು ಚೈಂಟೆಬಲ್ ಕೊಣ್ಣಿದ್ದೇನೆ. I request all the hon. members to respect the Chair.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ತಾವು ತಪ್ಪು ಅಳಿದುಕೊಳ್ಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಏರಡು ಮಾತು ಗಟನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈಂ ಹೈಲಿರ್ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿಸಿರುವಂತೆ ಅನೇಕ ವಿಧೀಯಕಗಳು ಇವೆ. ಅವಲ್ಲಿವನ್ನೂ ನಾವು ಜರ್ಜರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಈ ಸಭೆ ಎಮ್ಮುದು ನಿನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅಂತೊ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ನೀನು ವೇಶೀ, ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಮಾತು ಅಳುವ ಪಕ್ಷದವರ ಅನುಕಾಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡೆ ಈ ಸಭೆಯಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾವಳಿ ಮಾಪಾರಿದು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಏನೇ ಅಗಲೇ, ಏಷ್ಟು ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನ ದಿವಸ ಇದು ತಾಂಬಾ ಜರ್ಜರಿಗೌಡ.—ಏರಡು ಉದಿವನ್ನು ಮೂರು ದಿವಸ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಅವೇಕೆ ತಮ್ಮಿಲ್ಲರ ರಿಕ್ಯೂನ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ 4 ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಕೊಣ್ಣಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನಾದ್ದಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ಮನೂದೆ ಯಾವರ್ತಿ ಜರ್ಜರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮೊಣ್ಣಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ನೀಲಕ ಏನೆಂದರೆ ಇದು ಬಹಕ ಪ್ರಾಂತೀಯವಾದ ತಿದ್ದುವಡಿ ಮನೂದೆ; ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ನ್ಯಾರ ನರ್ಕ್ಯಾರ್ಲೇಜಿನಿಗೆ ಹೋಗ್ಗಬೇಕು; ಎಂದು ವಿರುದ್ಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸಾಹಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಒಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ತಿರಸ್ಯಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಂಗನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀ ಅಯಿತು. ಹೊರಿಗಡೆ ಹೊಡಿದ್ದು ಅಯಿತು. ಸಾಕಷ್ಟು ತದ್ದುವಡಿಗಳು ಈ ಮನೂದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇವೆ. ಇವೇತ್ತೀ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮ್ಮೆ ವಾಗಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ನಡೆಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಿನ್ನ ದೇನೂ ಅಧ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಈ ಅಸಂಖ್ಯಾ ಏನೂ ಬಂದ್ದಾಗಿ ಪ್ರಾಂತೀಯವಾದ ನಡೆಸಬಹುದು. ಡೆಪ್ರ್ಯೂಟಿ ಸ್ಟೀರ್ಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾವಳಿನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಅದರೆ ಬಿಂದು ನೇನ್ ಅಪ್ರೋಜರಿ ಕರ್ಮಿಗಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಾವಾದ ಪ್ರಕಾರ ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾವಳಿನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇವೇತ್ತೀ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮಾಡಿ ಬೇಕು. ಈ ಮನೂದೆಯು ವೇಶೀ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವೊನ್ನ ನಡೆಸುವಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವ ಕಾಶವನ್ನು ಕೂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಬಿಜಿನೆನ್ ಅಪ್ರೋಜರಿ ಕರ್ಮಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಮನೂದೆಗೆ ಕಾಲಾವನ್ನು ಏಂತಿ ಮಾಡಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಡ್ಡತಿ ಈಗ ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದುತ್ತದೆ. ಹಂಡೆ ಇದು ಇವಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ತಾವು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿದ್ದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು. ಇವೇತ್ತೀ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಬಂದು ಉದ್ದೇಶದವನ್ನು ನಕಾರ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿ ರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯಾ ಬಂದು ಮೇಲೆಯೇ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಕಡತಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗಾರ್ಡ)

ಒಂದನುತ್ತೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನಂಬಿಂಧಪಟ್ಟ ರೂಪ್ಯ ಅನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಧಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಿರಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇವೆಷ್ಟುಷಟ್ಟೆ ಆ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಆಗ ಈ ಬಿಡಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಏನು ನಂಬಿಂಧ ಇದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗಾರ್ಡ.—ಫಿತಕೆ ನಂಬಿಂಧವಿಲ್ಲ? ಅಂತ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರ್ಲಿ, ಅವರ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಗ್ಗ ಎರಡು ದಿನಸಗ್ಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಮನೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಕಡೆಯವರೂ ಸಚ್ಚಿದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಆಯಾತು. ವೊಡಲು ಕಾಲ್ಯಾಂಕ್ರಿಯಾದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಮನೂದೆಯೇ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮೇರೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡು ದಿವಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು; ನಾನು ಕಾಲ್ಯಾಂಕ್ರಿಯಾದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಗಲೆ ಆ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಗಲೆ ಯಾರ ಮಾತನ್ನು ಕೊಡ ನಾನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕಿವಪ್ಪ.—ಮೇನೆ ನಡೆದ ಬಚಿನೆನ್ ಅಧ್ಯೋಜರಿ ಕರುಣೆಯ ಮಿಂಚಿಂಗೊನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆತ ಇರಲಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎರೊಧಿಪ ದರವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಡಳಿತಪಕ್ಷದವರನ್ನು, ಇಡೀ ಸಭೆಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಗೆತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಧರ್ಮಾ. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾತ ಇರೆಯೇಂದು ಏನಾಂತೆಕಾರದರೂ ವಾದುಪಾದಕಾಗುವಾದಿಲ್ಲ. ಬಚಿನೆನ್ ಅಧ್ಯೋಜರಿ ಕರುಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆತ್ತೇ ಆ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮುಗಿಸಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೆ ಜಿಂಕಿಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡದೆ ಜಿಂಕಿಯನ್ನು ಮೊಟಕು ವಾದುವುದಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯಾಗೇ? ಇಂಥಾ ಪಾರ್ಟಾನ್ಯಾದ ಮುಖದೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಇವೆತ್ತೇ ಆ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಪಾನು ವಾದದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಏನವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮಾರ್ಚ್ 31 ರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪಾನು ವಾದದಿದ್ದರೆ ದುಡ್ಡಿ ದಾರ್ ವಾದುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಗಹನವಾದ ಮನೂದೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇ ಹೇಗೆ? ನಿಯಮ ಕ್ಷಣಿಗಳಾಗಿ ಜಿಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಫೆಸಿಯಾಗಿ ಏಂನ್ನು ನಡೆಸ್ತರು ಭಾಗವಹನುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ನಕಾರಾದವರ ಕರ್ತವ್ಯ.

4-30 P.M.

Mr. SPEAKER—I have stated the facts without reservation. Originally only two days were allotted for this. If we had stuck to that it would have been over by now. It was at my instance that two days extension was given. The Opposition wanted five hours or six hours. But they had already taken more than 8 hours. Unfortunately the time is lost on some other matters for which I cannot help. It is impossible for all members to participate. About five or six Hon. Members wanted to participate. Just to facilitate some more members to participate, I called the House to assemble one hour earlier today. Therefore, the hon Members should not misunderstand me. When the time-table was announced, practically it was accepted by all and therefore, there should be no complaint against me. The debate has got to proceed within certain limitation of time. Are we to sit indefinitely? Now I call upon the Minister to reply. Hon. Members Sri Nagappa and some others have given notice of amendments. I shall permit them to speak when they move their amendments.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಕಾರದವರು ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಇಂದೇ ಮಂಜಳರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅತುರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತಿಂದು ಪದಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಮುಂಜನವಾದ ಚಚೆಂಡ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದೂ ಒಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯುವ ಮುಂಚೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮುಖಾಂತರ ಸಮನ್‌ನ್ನ ಕಳಿಸಿ ಏನೆನ್ನು ಕೆಲವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದಾರ ವಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ವಾಡಿ ಮಾನವನ್ನೇ ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನೇಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಿಹಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಏನು ಚಚೆಂಡ ಯಾಯಾತ್ಮಕ ಅದು ಕೆಂಡುವೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವೇ ರೀತಿ ನಾವು ಈಂಟ್‌ತಹ ಪ್ರಿಯರೇಂದ್ರಿ ಹೋಪನ್‌ ಗತಿ ಏನು! We cannot go on skipping on the work and conclude the session and go home.

MR. SPEAKER.—On the advice of the Leader of the Opposition this side, I allotted some more time. There is no question of skipping. Let us stick to the time table and proceed according to the scheduled time. The element of time should always be there.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ಸಮಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಟಿಕ್ಕಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮನೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆನ್ನೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರ ಕರ್ಮಿಗಳ ಹೇಗೆ ಗೋಳಿಕೆನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮಂಜಳರು ಮಾಡುವುದು, ಅಥವಾ ಮಂಜಳರು ಮಾಡೆ ಇರುವುದು, ಬೇರೆ ವಿಭಾಗ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಗೌರವದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಂಖ್ಯಾಬಿಲದವೇ ಅ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ತೀರ್ಥ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಮಂಜಳರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಿಹಾದು. ಇಲ್ಲವಿದ್ದಿರೆ ನಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಅಶ್ವಾಸನವೆಯಿದ್ದಂತೆ ನಡೆಯಾ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ನಭಯಿಸ್ತು ಮುಗಿಸಿ ಇನ್ನಿಂದು ಅರು ತಿಂಗಳು ಮುಂದೆ ಹಾಕಬಿಹಾದು.

MR. SPEAKER.—How is the Chair concerned with that? Why do you bring all these things?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಸಂಚಾ ನಡೆದಿರುವದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಳುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾರೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಮತ ನಿಡಲಿ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಈ ಮನೂದೆ ಬಿಡು ಹೋದರೆ, ನಕಾರ ಬಿಡು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವರಿಂದ್. ಇಲ್ಲವಿದ್ದಿರೆ ಸದಸ್ಯರು ಈ ತಿಂದು ಪಡಿ ಮನೂದೆ ಸದಸ್ಯಕ ಹಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ ಬಹುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಶಿಫ್ತ್‌ನಾನ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾರುವಾಲು ದಿವಸವಾದರು ಏತಕ್ಕೆ ಚಚೆಂಡ ಮಾಡಬೇಕು! ಇದನ್ನು ಅವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—On a point of order. ನಾನು, ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ತಿಪ್ಪನವರು ಕೆಲವು ಏಷಯಾಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಿಗೌಡರು ಎಲಾಲ್ ಸೇರಿ ರೂರ್ 96 ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಹೋಪನ್‌. ತಮಗೆ ಕೆಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ತಮಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಬ್ಲೇಜ್ ಏನು ನಡೆಯತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಅಡ್ಡನಾರ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಬಿಸಿನ್ಸ್ ಅದ್ದೇ ಪ್ರೈಸರಿ ಕರುಷಿಯಲ್ಲಿ ಚಚೆಂಡ ನಡೆಸಿ ನಂತರ, ಈ ಮನೂದೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಬೇಕೆಂದು ನಿಷ್ಪತ್ತ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಜ. ಕಾನಾನು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ರೂರ್ 96ಕ್ಕೂ ಅವಕ್ಕೂ ವರೋಧಾಭಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೂರ್ 96 ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ನಭಯಿಸ್ತು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಮಿತ್ತಂತೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಡೆ ಮುಬ್ಬೊಗಿರುವುದು. ಅದ್ದರಿಂದ ರೂರ್ 96ರ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಹೋಪನ್‌ ಮುದ್ರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲು ಬಹುತ್ತೆ ಮಂಬ್ಯಾವಾದು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಜಾಗತ್ತೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಿರ್ ಏನಿದೆ, ಬಹುತ್ತೆ ಮಂಬ್ಯಾವಾದ ಬಿರ್ ಅಗಿದೆ. ಕೊಟ್ಟೊಂತರ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಆಗಿದೆ. ನಕಾರದವರು ಬಡ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯಿದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮನೂದೆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯೋಜನ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನಿಜ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಜಾವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಾಗೃತ ಮಂಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಏರದು ನಿಮಿಷ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಂಗಿಸಿದ್ದುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೆ ಇಪಾಲಗೌಡರು 3 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ರೇರಪ್ಪನವರು ಒಂದೊವರೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ ನಾಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ತಕ್ತು ಇಲ್ಲ. ....

MR. SPEAKER.—I have understood the point urged by Sri Krishnan. I refuse to give my consent. There is no point of order.

(5-6 ಇನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಲು ಪಾರಂಭಿಸಿದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನಾನು ಪರಿಪನೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನೆಯ್ಯ.—ನಾನ್ಯಾಯಿ, ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಇಷ್ಟ ಹತ ಮಾಡುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಗೋರವಯುತವಾದ ಸಾಫ್ತೀನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಆಗಾಗಲೇ 60 ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸು ಆಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮಾರ್ಪಾದ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಹತ ಮಾಡುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಈನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪಾಯಿಂಬ್ರೋ ಅಫ್ ಅರ್ಫ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಏರಡು ಮೂರು ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು 5 ನಿಮಿಷದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನೆಯ್ಯ.—ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿರುವುದನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಹಾಂತ್ರೇ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೂ ಎರಾಲ್ಲ ನಿಯಮಗಳು ಗೊತ್ತಿವೆ. ನಿತ್ಯ ರಾಯುರ್ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾನು ರಾಯರ್ ಅಲ್ಲಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಬೆಂಬುತ್ತಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ರೀತಿ ಹತ ವಾಡಿದರೆ ಈ ಹಾಂತ್ರೇ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೊಗಬೇಕೋ ಅ ರೀತಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೊಗುವುದಕ್ಕೆ ನಂಧ್ಯಾದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಏಡಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದಕಾಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

(ಇದಾರು ಇನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರು).

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಪನೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜರ್ಮನಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು.

SRI M. NAGAPPA.—I am on a point of order. I have sent two motions to your table.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾನ್ಯಾಯಿ, ತಮಗೆ ಆಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಇದರ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಇದರ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಭಾಗವತಪಣಿಕೆಯಂದು ಕಾತುರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಭೆಯ ಕಾಲಘಾ ವ್ಯಧಾ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇಲ್ಲ ಎತ್ತಿದ ಕ್ರಯಾರೋಪ ಏನಾಯಿತು, ನಾನ್ಯಾಯೀ!

MR. SPEAKER.—Do the members want the Chair to function impartially or is the Chair to be dictated to by some hon. Members like this?

SRI S. SIVAPPA.—Not dictation.

MR. SPEAKER.—There is a limit to all this. Under the pretext of raising a point of order hon. Members go on speaking for hours. I have understood the point of order. I cannot be dictated by the hon. Members like this.

Sri S. SIVAPPA.—I will request my hon. friends not to raise points of order provided the time is extended for discussion and consideration.

Mr. SPEAKER.—I did extend the time. Did I not say that it is extended by one hour?

Sri S. SIVAPPA.—Only the Congress members spoke.

Mr. SPEAKER.—only one member from the Congress side spoke and he is Sri H. D. Deve Gowda. Did I not say there should be some time limit?

ಶ್ರೀ ಮಾಹಿತ್ಯದ ಜಿ. ಬಣಕಾರ.—ನಾನ್ಯಾಯೀ, ತಾವು ಇಲ್ಲ ಸಿಗಿದಿ ಪಂಡಿತರಾವ ಪೂರ್ಣಗಾರಂ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ನರಸಿಂಹ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—The Chair cannot be dictated like this. It is impossible for the Chair to function in this atmosphere. I shall put the motion to the House if member do not want the hon. Minister to reply. I have got powers.

ಶ್ರೀ ಮಾಹಿತ್ಯದ ಜಿ. ಬಣಕಾರ.—ನಾನ್ಯಾಯೀ, ತಾವು ಹೇಗೆರೂ ಮಾಡುವುದು ನರಿಯಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಷಫ್ರಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನರಸಿಂಹ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I shall put the motion to the House.

HON. MEMBERS.—How can it be done?

(*Interruption*)

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Before putting the motion to the House I have a submission to make. This House did not consider the first Amendment before. It will therefore become an infructuous legislation.

(*Sri Vatal Nagaraj sat down in the aisle*)

Mr. SPEAKER.—That will be decided by the Court. I shall put the question. The question is :

“That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, be taken into consideration.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—I shall put the clauses to the House. There is an amendment to clause 2. Sri N. A. Channe Gowda may move his amendment.

* * *

5-00 P.M.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You just now mentioned that the Minister has no reply. I would like to know from the Hon. Minister whether he made a statement that he has no reply to this debate.

Sri H. V. KOUJALGI.—When I was called upon to make a reply, the Members were not in a mood to hear me. When I stood up I was not allowed to speak. I was practically prevented.

(*Interruption*)

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—What happened subsequently? Have you no reply, We want to know whether you do not want to reply.

Sri H. V. KOUJALGI.—When I stood up to speak, I was not heard.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If I have heard the Speaker correctly, ಈಗ ಒಂದು ಮಾತನ್ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತ್ಯ ಏನೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶ: ಇದನ್ನು ಅಂಚಿಸಿಪೇಡ್ ಮಾಡಿ ಬೀಣವೆನ್ ಅಪ್ಪೇತ್ತಿಸರಿ ಕುರಿಂಧಿ ಮೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚರ್ಚೆ 4 ಏನೆಂದು ಮೇಲೂ ನಹ ಇದು ಕೆನ್ನಗೊಳಿದೇ ಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಯಾವ ಒಮ್ಮೆ ತ ಅಭಿಪೂರ್ಯಾಗೂ ಬಿರಲ್ಲ. ಈ ನಷ್ಟಿ 45 ದಿವಸ ಕೂತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಯಿತು. ಈಗ ನೀವು ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೊಹಾರಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕೊಂಡು, ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಾನುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೇ ಎಂದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಿರೀ ಕೈ ಅಧಿಪಾ ತರೆಯಿನ್ನು ಇಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನೆನ್ನು ವಾದಾದರೆ ಇದು ಯಾವಧಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅದರೆ ಅದೆಸ್ಪೃ ಇಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಪಾರ್ಯ ವನ್ನು ಕೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಮಾನಸ್ಸನ್ನು ಉಲಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಏಷ್ಟ ಶರೀರೆಯೇ ಎನ್ನು ವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ದೇವಾಕ್ರಿಸಿ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮರ ಮಾನಸ್ಸನ್ನು ಉಲಸಿಕೊಳ್ಳಿದೆ ಅಲ್ಲಿರಿದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜಿನ? ‘ಇಜ್ಞಾತ್ತಾಕಾ ಕಾತ್ತಾಕೆ’ ಎಂದೂ ಎಲ್ಲರೂ ಇಜ್ಞಾತ್ ಮೇಲಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜಿನ? ನರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯೋಜಿ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರಬಾಂದು ಅದುದಿಂದ ಕೊಂಡಾವಣಿಕುಂದ ಹೇಗೆಗುವುದು ಇಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನು ನಹ ಏರಡು ಮಾತಾದಬೇಕೆಂದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂತೋತ್ತೇ ಏನು ಪಾರ್ಜಹೊಗುತ್ತೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವೊತ್ತು ಅಗಲಪ್ಪ ಅಕಾಶ ತರೆಮೇರಿ ಬೀಳುತ್ತದಯೇ? ಈ ದಿನ್ನು ಪನ್ನೋ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ. ದಯಾವಿಷ್ಟು ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನನ್ನಾಗು ನನ್ನಾದು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಏನೆಂದರೆ ನಾನು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿಯೇ ಇನ್ನೂ ಪಾಸಾಗಲ್ಲ. ಮೊದಲನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿ ಪಾನಾಗದ ಏರಡರೇ ತಿಳಿದುಪಡಿಯನ್ನು ಯಾವ ವಿದಿಯನ್ನು ಅನ್ನಾನಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಪಾನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಖತ್ತರಕೊಂಡು ಒಂದಿಗೆ ಹಾಕಿ ಪಾನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅದರ ಅದು ಒಂದು ತರಹ. ಖತ್ತರ ಕೊಡದ್ದೇ ಬಿರೀ ಪಾನು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೋಫ್ರಕ್ಕು ಯಾನ್ ರೆಸಿಸ್ಟೆಂಷನ್ ಅಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನನ್ನ ಬಿಡಿಕ ಅಭಿಪೂರ್ಯ. ಅದು ದಿರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಫಿನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮೊದಲನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿ ಏನು ಇದೆ ಅದು ನಭೀಯ ಗಮನಾಕ್ರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೆಕ್ಕೆನ? ಇದೆ ಎನ್ನು ವಾದು ಗೊತ್ತಾಗದ ಈ ಏರಡನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿಯನ್ನು ಪಾನು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೋಫ್ರಕ್ಕು ಯಾನ್ ರೆಸಿಸ್ಟೆಂಷನ್ ಅಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅದುದಿರಿಂದ ಈ ಸಭ್ಯಾಲ್ಲಿ ಕೇಳಿತ್ತೇನೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದಿನೇಡು ಕಡೆ ಚರ್ಚೆ ಅಗದೇ ಏರಡನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾದು ಈ ಏರಡು ಹಾನುಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ನರಗಿ ನೆನ್ನಾ ಇದ್ದಾಗಿ ಮೊದಲನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಗ್ನಿ. ನಾನ್ನು ಕಾರ್ಯ ದರ್ಶಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ವೇದವಲನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಮೊದಲನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದೆ ಏರಡನೇ ತಿಳಿದುಪಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಕಾನೂನಿಗೆ ಏರುವುವಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಂ 94 ಅಮೆಂಡ್ ಪೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ

ಒಂದು ಬಿಂಗ್ ಇಲ್ಲ ಪಾನಾಗಿ ಹೇಳುನೇಗೆ ಹೋಗೆಬೇಕು. ಅದರೆ ಹೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಏಕಾರ ದ್ವಾರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಾರಾತ್ಯಾವಾಗಿ ತಂದು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾನ್ ಮಾಡದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾನ್ ಮಾಡಿದರೆ ನು ಅನಾಹತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಚಿತವಾಗಿ ಅಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೊದಲ ನೆಯದನ್ನು ಪಾನು ಮಾಡದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾನು ಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ಅಥವಾ ಏನು? ಇದು ಸರಿಯೇ! ಹೇಡುರಾಕ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ! ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತೀವ್ರಾನವನ್ನು ಅಷ್ಟಣಿ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಶ್ರಯಾರೋಪ.

SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, I would like to know the stage at which we are. I understand the consideration motion has been put to vote and carried. Now it is not open to any hon'ble Member to take up any objection except to consider amendments.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನನ್ನಾಯಿ, ಅಗ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ತಂಥಾದ್ದು ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದು ಅಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಪ್ರಥಮ ಸಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹೊದಲನೇ ಬಿಳ್ಳನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನಾಲ್ಕಿ ಪಾನು ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ತರತಕ್ತಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್ ಹೇಂಟ್ ಬಿಂಗ್ ತರುವುದು ಇಡ್ಕಿಂತ ನಾಜಿಕೆಗೇಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್ ನ ಹೇರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ? ಅರಕ್ಕಾಗ್ಗೆ ನನ್ನಾಯಿ, ಇವೇತ್ತು ಎರಡನೇ ಅಮೆಂಡ್ ಹೇಂಟ್ ಬಿಂಗ್ ಅವುತ್ತೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೊದಲು ಬಂದಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಫನ್ಸ್ ಅಮೆಂಡ್ ಹೇಂಟ್ ಬಿಳ್ಳನ್ನು ಪಾನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಎರಡನೇ ಬಿಳ್ಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಫನ್ಸ್ ಅಮೆಂಡ್ ಹೇಂಟ್ ಬಿಳ್ಳನ್ನೂ ಪಾನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಎರಡನೇ ಅಮೆಂಡ್ ಹೇಂಟ್ ಬಿಳ್ಳನ್ನೂ ಪಾನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಂದು ನಾಾರ್ತಾರ್ ಅಧಾರಿಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುಹಾದು. ದಯಾಹಿಂಸ್ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು, ಕನ್ಸಿದರೇಷನ್ ಸೈಇ ಪಾನಾಗಿದೆ, ಎಂದು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪ ಇದ್ದರೆ, ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಗಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ತದು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯುತಕ್ಕಾದು ನೂಕುಪಾದು. ನಮ್ಮ ಸಭಾ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ, ಘಟನಾಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವರ್ವಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಾಹಿರವಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ 97ನೇ ರಾಜ್ ಪ್ರಕಾರ ಯೋಜನೆ ಪಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರುವ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಕನ್ಸಿದರೇಷನ್ ಹೊಳಪನ್ ಕೊರೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಡ ವಾಪನು ತಿಗೆರುಕೊಳ್ಳಲುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾನಾಗಿದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪಾನ್ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಶಾಸಕಾಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿರುವುದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿಡ್ಲಿ.

“The member in charge of a Bill may, at any stage of the Bill move for leave to withdraw the Bill; and if such leave is granted; no further motion shall be made with reference to the Bill.”

ಅಗ ಇನ್ನೂ ಕಡ್ಡಿಂಗ್ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಹೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪಾನ್ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾಗುದು. ಅದೇ ಸಭೆಯಿಂತೆ ಕಾಮುದಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಾಾಳೆ ಅದು ಅಕ್ಕೆ ಅಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಂಚೆಡಾದಲ್ಲಿ ಸೈರಿ, ಅಲ್ಲ ತೀವ್ರಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾನಾದ ನಂತರ ಗವರ್ನರ್ ಅನೆ ಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಹೊದಲನೇ ಅಮೆಂಡ್ ಹೇಂಟ್ ಬಿಳ್ಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದುವುದು ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ, ಘಟನಾಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವರ್ವಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಾಹಿರವಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ 97ನೇ ರಾಜ್ ಪ್ರಕಾರ ಯೋಜನೆ ಪಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರುವ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಕನ್ಸಿದರೇಷನ್ ಹೊಳಪನ್ ಕೊರೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಡ ವಾಪನು ತಿಗೆರುಕೊಳ್ಳಲುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾನಾಗಿದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪಾನ್ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಶಾಸಕಾಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿರುವುದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿಡ್ಲಿ.

ಒಂದು ಬಿಂಗ್ ಇಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿಂಗ್ ದಾ ಗ ಪಾಲ್‌ಹೇಂಟರಿ ಪೈರಿಸ್‌ಜರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿತಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಬಿಂಗ್ ಕನ್ಸಿದರೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಅಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅದೇ ದಿವಸ ಅಗಬಾರವು ಎಂದು ಪಾಲ್‌ಹೇಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಹೌಸ್ ಲಾಂಟ್ ಕಾಮನ್‌ನ್ನೆನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಚರ್‌ಹೇಂಟ್ ವಾಟರ್

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ರೇಣು ಅಂಡ್ ಕಾಂಟಿಬ್ಲೂಷನ್ ಕಾಯದೆಗೆ ಏರಡು ತಿದ್ಯುಪಡಿಗ್ಗಳು ವೋದಲನೆಯಾದು ಮತ್ತು ಏರಡನೆಯಾದು ಏರಡೂ ಮುಹೂರ್ ಅದಾಗ ಅದ ಬುದು ನಿರ್ರಿಯಾದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕ್ಕೆನೆ. ಸೆಪ್ಪೆಂಬಿರ್ ಅದಿವೈಶನದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್, ಏರಡನೂ ವಾಟರ್ ರೇಣು ಮತ್ತು ಕಾಂಟಿಬ್ಲೂಷನ್ ಕಾಯದೆಗೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಏರಡೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನಾನು ತಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಅಡ್‌ರ್ ಎತ್ತಿದಂಥ ವೇಳೆ ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಚಾಲ್ವ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕ್ರಾಕ್ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ತಾರೀಖಿಗ್ಗೆ ತರತಕ್ಕ ಅದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರ್. ಅದರಂತೆ ಏರಡನೇ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸಲ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿ ಸಿದ್ದಾರ್ಥ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸೆಪ್ಪೆಂಬಿರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಂಥ ರೂಲಂಗ್ ಇದೆ. ಅದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವನ್ಯೂ ಕಾಯದೆಗೆ ವೋದಲನೆಯ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಬಿಲ್ ತಂದು ಹಾನ್ ಮಾಡಿ ವಾರೆಗೂ ಏರಡನೇ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಬಿಲ್ನ್ನು ಕನ್ಸಿಲಿದರೆಷ್ನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಅದೇಶವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ರೂಲ್ 97ರ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ವಾತಾವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇಡೀರ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಬಿಲ್ ಪಟ್ಟಿಷ್ಟ್ ಮಾಡಿ, ಬಿಲ್ ಪಟ್ಟಿಷ್ಟ್ ವೋದಲ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಅಗಿರುವ ನಮ್ಮೆ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ವೋದಲನೆ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಹಾನ್ ಏರಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಕಾರ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ರೂಲಂಗ್ ತರುತ್ತೇನೆ. ದಯವಷ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಂತರ ರೂಲಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಪಾಠಾಳು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾಗಪ ನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ. ಹನ್ನೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಇರುವಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ಕುಮಬದ್ಧವಲ್ಲಿ ಎಂದು ವಾದ ವಾಡಿದರು. ಬಿಹಳ ಅಳ್ಳಿಯುಂವನ್ನು ರೈತುಪಡಿಸಿದರು. ಯಾವ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿವಾರೋಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ ಬಿಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದು. ನಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಿದರೆ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಈ ನಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಏಂಬೇಧವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಅಭಿಭಾರ್ಯಾದ ವಾತು, ಹೇಳಿದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೊದಲಿನೆ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಇಂದ್ರಾಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏರಡನೇ ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ವೇದಲು ಬಂದಧ್ಯ ಮೌರ್ಯ ಅಗಜೀಕು; ಏರಡನೇ ಸಲ ಬಂದಧ್ಯ ಅಮೆರೀ ಅಗಜೀಕು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸ್ವಾಮಾನ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಏಂದೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವರ ವಾದವನು ಹೇಳಿರೇ ಏನಾ ಅವರ ವಾದವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಾವುದಾದರೂ ನಿಯಮಾದಿಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ಮುಂದ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಎಂದರೆ ಬಂದಧೆಯಾದಾದ ಮೇಲೆ ಏರಡನೆಯಾದು ಬಿರುತ್ತೆ ಎನ್ನುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಹೇಗೆ ಕೃತ್ಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿದೂರೆಯೇ ಏನಾ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕ ವಾಸ್ತವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಏನು? ಈ ಬಿಲ್ ಬಂದಧೆಯೇ ಬಿಲ್ ಎಂದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಪಟ್ಟಿಕೆಪ್ರೇಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿರತಕ್ಕುದು 15-2-69 ರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಷ್ಟ್ ಆಗಿರುವುದು 20 ನೇ ತಾರೀಖು. ಹನ್ನೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. A Bill to further amend the Mysore Land Revenue Act, 1964. ನಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕುದು ಏರಡನೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್. ಏರಡನೆ ಬಿಲ್ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ದೋಷವಾದಿಯೋ, ಇದರಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಗ್ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಧಿವಾ ದೋಷವಾದಿಯೋ ದೋಷವಾದಿಯೋ ನಿಯಮವನ್ನು ತಿದ್ಯುಪಡಿಕ್ಕೆ ಸಭೆಗೆ ಅದಿಕಾರವಾದಿಯೇ ಅಧಿವಾ ಸಬೆಗೆ ಅದಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿರೆ ಇನ್ನು ಯಾವಾದರೂ ತಿದ್ಯುಪಡಿಕ್ಕೆ ಅದಿಕಾರವಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಾಜೀತೋಜನೆ ಮಾಡಿದೆ ನಭಾನಡವಳಿಕೆ ನಿಯಮಾಧಿಕಾರ 30 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ 93ನೇ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದಾರೆ:

‘Where a Bill is passed by the Assembly the Speaker shall have power to correct patent errors and make such other changes in the Bill as are consequential upon the amendment accepted by the Assembly.’”

ನನ್ನ ಅಭಿಪೂರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಇದು ಎರಡನೇ ತಿಂಡಿ ಪಡಿ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಆದಮು ಅಕಸ್ಮಿಕ ವಾಗಿ ನಿಂದಿ ಗೋಪಕರ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ೭೩ನೇ ನಿಯಮದ್ವಾರೆ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ತಿಂಡಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಆಧಿಕಾರವಿದೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಸಭೆ ಇದನು ತಪ್ಪಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅಖ್ಯಾರಾಗಿ ಈ ಮಹಾದೇಸುನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿನ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವ ವೇಳೆಯಾಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ಪಡಿ ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಿಸ್ತು ಮಾದಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶಾ ಹೇಳುತ್ತಿನೀಗೆ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಆಧಿಕಾರವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತರ್ವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವೊದಲಪಡೆಯ ದಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ. ವೊದಲನೇ ತಿಂಡಿ ಪಡಿ ಎಂದು ತಂದಿಲ್ಲ. ತಿಂಡಿ ಪಡಿ ವೊದಲು ಬಂದದ್ದು ವೊದಲ ತಿಂಡಿ ಪಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಏರಡನೇ ನಾರಿ ಬಂದದ್ದು ಏರಡನೇ ತಿಂಡಿ ಪಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವೊದಲು ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ತಿಂಡಿ ಪಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಇಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರು ಹೇಳಿದ್ದಿರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ದೀಪಿಸಗಳ ಹಿಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರು ನಾರಿ ಇನ್ನೂ ಚಚೆಂಗೇ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗೆ ಬಂದ ಮಾನುದೆಗಳಿಗ್ರೇ ಚಚೆಂಗಾಗಿದೆ, ಕಾನೂನಾಗಿದೆ. ವೊದಲು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ವೊದಲಪಡೆಯು, ಏರಡನೆಯು ನಲ್ಲಿ ಬಿರುವುದನ್ನು ಏರಡನೆಯು ನಲ್ಲಿ ಇದಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಶರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲವೇಂಬಿ ಅಭಿಪೂರ್ಯವಿದೆ. ಮತ್ತು ಏರಡನೆಯ ತಿರ್ಭು ಪಡಿಯನ್ನು ದಿಲೀಕ್ರೋ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮಾತ ಯಾನ್ನು ಯಾವ ನಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೇರಿ ಬೇರೆ ಇದಲು ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಬಂದುವೇಳೆ ಆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತರ್ವ ಪರಾದದ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಖ್ಯಾರಿಸಲ್ಪಿ ತಾಷ್ಟ ತಿಂಡಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಈಗ ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ತರಾತುರಿ ಯಾಗಿ ತಂದು ನಮುಬಾಯಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯ್ಯತ್ವ ಮಾಡುತ್ತಿರೂ ರೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲ, ವೊದಲನೆಯು ತಿಂಡಿ ಪಡಿ ಪಕ್ಷೀಲರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಚಕ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡಿಸಿರುವುದು. ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯು ನಡನ್ಯಾಗಿ ಗೋತ್ತಿರು ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವಿಲ್ಲ. ಅದು ದರಿಂದ ಈ ಮಾನುದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನರಕಾರದ ನಿಲ್ವಾ ಈ ಅಧಿವೇಂತವರ್ತದಲ್ಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯು ಒಪ್ಪಿಗೇ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿವೃತ್ತವೇ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ತರಾತುರಿ ಯಿಂದ ಅಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಮಾನುದೆಗೆ ಸಭೆಯು ಒಪ್ಪಿಗೇ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೇನೋ ಎಂದು ಅಭಿಪೂರ್ಯವಷಟ್ರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಪಾಗಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ನಿಲ್ವಾ ಈ ಮಾನುದೆ ಈ ಅಧಿವೇಂತವರಲ್ಲಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇತ್ತಿರುವುದಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾರ್ಥವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ನಾಷ್ಟ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಹರಿಯ ನಡನ್ಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರಸ್ತರ್ವ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪೂರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲು ಬಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಈಗು ವೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ೨ ದಿವಸಗಳ ಅರ್ಕಾಶ ಕೂಟಿಸು, ಈಗ ೩ನೇ ದಿನವೂ ಆಗಿ ೪ನೇಯ ದಿನವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ನಡನ್ಯರು ಇದುವರೆಗೆ ನರಕಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಂದು ಕೊನ್ಯೆ ದಿನ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿದ್ಯುತ್ಕೆಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಳ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಬಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಡಕರಿ ಈ ಮಾನುದೆಯಬಗ್ಗೆ ಅಂತಮ ತ್ವರಣಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮತಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ್ ಬಿ. ಬಳಕಾರ್. — ಏರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಪೂರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣಿ ಕೊಡ ಬೇಕಂದು ಜೀವಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಅದು ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರೋನ್ ಮೆಂಟ್ ಅಥ ಡೆತ್ ಸೆಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದ ಹಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಲಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ?

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಒಂದು ಅಂಶವನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇ ಬಿಟ್ಟೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದೇ ಶ್ರೀ ಕಾಜಲಗಿಯವರೇಕೆ ಏರಡು ಬಿಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಎಂಬಿದು. ಏರಡೂ ಲಾರ್ಗಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಕ್ಟ್ ನಿಯಮವಿಂದ ಪಡಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಜನೆಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಸಭೆಯು ಮುಂದಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇದೇ ವೊದಲನೆಯು ತಿಂಡಿ ಪಡಿಯಾಗುವುದು, ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಈ ಬಿಲ್ಲೇ ವೊದಲು ಬಂದಿರುವುದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಹೆಚ್ಚಿಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ವೊದಲನೆಯ ಅವುಂದು ಹೇಂಟ್ ಇಂಟ್ರೋಡ್ಯೂನ್ ಅಗಿಲ್ಲವೇ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನೆಂಜೀಗಾಡ.—ಬಹುಪದ್ಧತಿ ಅಗಿರುವುದು 23-8-1968ರಲ್ಲಿ; ಇದು 31-3-1969 ರಲ್ಲಿ ಅಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತವ್ರಿತ್ಯಾಸ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಒಂದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಏಧೀಯಕ ದೇನು ತರಲು ಕಾಲಾವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಚೆರಿದ್ದೋಣಿ ಅಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದೇವನ್ನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಬ್ಜೆಕ್ಟ್‌ಪನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಅದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಿಹಾರಿ ನಿರಾವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಅದುದರಿಂದ ಪುನಃ ರೇಖೆಯ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗೆ ಹೃತಿ ತಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸುಲಭವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಹೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರದೆ ಎರಡನೆಯೆನ್ನು ತರುವುದು ಹಕ್ಕನ ಲೇಖಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುವುದು. ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ತೀರ್ಥಾರ್ಥಾದುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಿರ್ದಿಂಂಟ್ ಹಾಕುವಾಗ ಬ್ಯಾಡ್ ಪ್ರಸ್ತಿರ್ದಿಂಂಟ್ ಆಗಬಾರದು. ತಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇರೆ. ಅದು ಸಂಶೋಧಕರವಾದುದು. ತಾವು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ವಂದಿನುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರಾತ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಇತರ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ಈ ಪೀಠದ ತೀರ್ಥಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಇತರ ಕಡೆಯಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಹೀಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಸುಸರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ರಯಾರೋಪ ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂಥ ಬ್ಯಾಡ್ ಪ್ರಸ್ತಿರ್ದಿಂಂಟ್ ಆಗಬಾರದು. ನಾಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಿರುವ ಲೋಪಚನ್ನು ಗೀನ್ನುತ ನಾಯಾನಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರೀಂಂಟ್ ವರದಿಹುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬಿಂದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾರೀಂಂಟ್ ಹಾದಲ್ಪು ಡಬುಹುದು. ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು.

There is the possibility that even the highest seat of judiciary may pass some remarks that we have passed this Bill improperly. So I request you not to be in a hurry, but to take two or three days to consider the matter and then give your considered ruling so that it may be followed by other Legislatures also. Don't take it lightly, that is my request.

ಶ್ರೀ ಎಂ ನಾಗಪ್ಪ.—ನಾನಾಗರೇ ಹೇಳುವಾಗ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ, ಇದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ತೇರಿಸಿ ಎಂಬ ವಾದ ಬಂತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಏರದನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂಡು ನಂತರ ಹೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅದು ದಿಂದ ಅಂಥ ರೂಲ್ ಇವಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೈಸಿಜರ್ ಇದೆ. ರೂಲ್ ಇಲ್ಲದೆರುವಾಗ ಬೇರೆಕಡೆ ಇರುವುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯಾವ ರೀತಿ ರೂಲ್ ಸಹ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಹೌಸ್ ಅಥ ಕಾಮನ್ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

I will quote another instance from Parliamentary Procedure in India by Mukherjee:

“More than one Bill with the same purpose in the same House:—If a part of a Bill refers to a subject which is also covered by another Bill, the subsequent Bill may be proceeded within Committee.”

ಬೇರೆ ಎಷ್ಟುಕೆ ಹೇಳಿಗೂವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದೆರಡು ಪಾಯಿಂಟ್ ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಬಿಂದು ವಾತ್ವಾವಿ ಕರ್ವಾಗಿ ಪಾಸ್ ಅಗುವವರೆಗೆ ಏರಡನೆಯದು ಕನ್ನಡದೇವನ್ ಸ್ಪೇಸಿಸಲ್ಲಿ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಇರಬಹುದು. ಸಬ್ಸಿಸ್ಟ್ರಿಂಟ್ ಬಿಲ್ ಎಂಬ ತಬ್ಬ ಇದೆ. ಆಗ ಸಬ್ಸಿಸ್ಟ್ರಿಂಟ್ ಬಿಲ್ ಯಾವುದು ಎಂದು ವಿಷಯವಾದ ನಿಂಬಂಕ್ ಬರಬೇಕು.

Subsequent Bill is the Bill which we are not considering. Unless we consider the first Bill, we are not entitled to consider this Bill.

5-30 P. M.

Sri D. DEVARAJ URIS (Hunsur).—Sir, we are unable to understand the point. The whole matter appears to be, whether in the presence of first amending Bill, a second Bill which is under the consideration or amending stage should be proceeded with or not. Nowhere in the Rule of Procedure it is stated that the Bills should be taken up in the order in which they are introduced. There are two amending Bills for the same original Act. According to the hon. Member he does not want this House to proceed with the amending Bill on hand, unless the first Bill is taken up. That is his contention, if I have understood him properly. I want to know from the Chair whether the first Bill is introduced or in what stage it is before this House.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It is in the stage of notification.

Sri D. DEVARAJ URIS.—Unless there are instances, which might be quoted by our learned friend Sri Nagappa, I am unable to understand how they are contending that we should not proceed with this Bill on hand. There is no force in saying : “simply because it is notified, you should not proceed with this Bill.” It is beyond our comprehension to understand the argument.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—It has been introduced] in the other House.

Mr. SPEAKER.—I have heard the Point of Order raised] by the hon. Member Sri Nanje Gowda and supported by the hon. Member Sri Nagappa. I have heard the Hon. Minister for Parliamentary Affairs and the hon. Member Sri Devaraj Urs also on this point. Now, the simple question is whether the two Bills purporting to amend the same Act can be brought in the same session. I shall just read] for the benefit of the hon. Members the authority cited by the hon. Member Sri Nagappa, and I can assure the hon. Member Sri Nanje Gowda that I am convinced about it. At page 257 of the Parliamentary Procedure by Sri A. R. Mukherji, it is stated as follows—

“More than one Bill with the same purpose in the same session

There is no bar to the introduction of more than one Bill relating to the same subject and containing similar provisions during the same session. But if the House has given a decision on one of such Bills, e.g. if the House has taken one Bill into consideration or committed it to a Select Committee or has circulated the Bill for opinion, the other Bill cannot be proceeded with in the same session. If, however, a Bill has been withdrawn, another Bill with the same object may be proceeded with. If a part of a Bill refers to a subject on which the House has already come to a decision in another Bill, the subsequent Bill may be proceeded with in Committee (e.g. can be referred to a Select Committee), for it would then be open to the Committee to strike out the offending clause.”

(MR. SPEAKER)

The position is this. There are two Bills relating to the same subject and containing similar provisions. The Land Revenue Act deals with number of subjects, it deals with appointment of Patels and Village Officers, Survey and Settlement, powers of various officers, etc. We have no information whether the other Bill viz., the Land Revenue (Amendment) Bill, 1968 had been introduced in the Council. Even if it has been introduced, whether these two relate to the same subject is the point.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—This was introduced in the Council in 1968. I am passing on a copy of the same to you, and you may please look into it.

MR. SPEAKER.—I have before me a copy of the Mysore Land Revenue (Amendment) Bill, 1968. It deals with the appointment of Patels and Village officers, and it does not deal with the opening or reopening of the survey settlement and does not provide for any appeal. It also deals with unauthorised occupations of the Government land as per the Statement of Objects and Reasons. The present Bill deals with survey and settlement and provides for notice of appeal against the orders passed on that notice. Therefore, there is no similarity; these Bills have nothing to do with each other; and they are independent in every respect. Therefore, the Point of Order raised has no force.

SRI M. NAGAPPA.—Please go through the notice given.

MR. SPEAKER.—Hon. Members Sri Nagappa and others have given notice of a motion under Rule 74 (1) viz.,

“that the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969 be referred to a Joint Select Committee.”

Now I want to give an opportunity to one of the hon. Members to speak in support of their motion.

SRI S. SIVAPPA.—Sir, before you proceed further, I want to know whether the hon. Minister has replied or not?

SRI K. H. SRINIVAS.—I raise a point of order. My point of order is that the consideration stage of the Bill is over. How can a reply be demanded now? I want a ruling on this.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಂಡ್ರಾವಾಸಿಗೌಡ (ಹುಲಯೂರುದುರ್ಗ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಬಂದಪ್ಪೇರೆ ಇಲ್ಲಿನ ನಿಯಮಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಮಿಂದಿಗೆ ತಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇತ್ತೀಚೆಯಿವರು ಎದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ಯು ಕೆಂಪೆಯಿವರು ಎದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುತ್ಪದ್ಭಲಿ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿಹೋದವು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ವಿ. ಕಾಜಪಲಿಗೆ.—ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯಿಂದ 3-4 ನಾಲ್ಕಿನ್ನು. ಅದರೆ ಅತ್ಯು ಕೆಂಪೆಯಿವರು ಬಹು ಗಡ್ಡಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಏಷ್ಟು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾಡೆ. ಬೇಡಪೆಂಪೆಲ್ಲೇ ನಾನು ಚಿನ್ನ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿದ್ವಾರೋಪ್—ಅಗ ಯಾರೋ ಬೇಡ ಎಂದಿರಬಹುದು. ಆಗ ಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ತಾವು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೆಪಿನ್‌ನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆಗ ಅವರು ರಿಪ್ಪು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾನ್ನ, ಅದು ಯಾವ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ?

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, the hon. Member Sri Srinivas has said that the consideration stage is over. When there is no order in the House, how can we imagine that the consideration stage is over? That is my objection.

Mr. SPEAKER.—Now, the rules of procedure lay down that after the debate on a Bill, if the Minister in charge wants to reply, it is for him to reply or not...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅದ್ವೈತರೇ, 4 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇದರ ಜರ್ನಲ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತಾವೇ ಚಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ವೋದಲು ಬಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಗಂಟೆ ಇರಿಸಿದು ನಿಗದಿಪಾಡರಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇರಾಲ್ಲ ಜರ್ನಲ್‌ಯಾದ ನಂತರ ಆಗ ಚಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅಪ್ಪು ಹ್ಯಾರಾವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದ ಕಾಗ್ಯಾವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇತೀರಬೇಕು. ಇದು ಚಾನ್ಯಾದ್ದೇ ಏ ರಿಪ್ಪು ಫ್ರಾ ದಿ ಏನಿಸ್ತುಂದು...

ಶ್ರೀ ಮಾತ್ರಾಕಾರ್ಯ.—ವಾನ್ಯ ರೆಪಿನ್‌ನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು. ಆಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಡಾಟಿ ಅಲ್ಲಿಯು, ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಂಟಿಕವಾಗಿಯೇ ತಾವು ಬಿಳಿನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಿ. ಆಗ ರೆಪಿನ್‌ನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದ್ವೈತರ ಘೂನತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲ ಇಲ್ಲವೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ಗೌರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾರೀಗ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರ ವಾಯಿಂಣ ಅಥ ಅರ್ಥರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

If the hon. Minister does not choose to make a speech, what am I to do? I can call upon a Minister or a member to make a speech either in support of a Bill or against it. It is the business of a Minister or a member to make a statement or not to make a statement. It is left to him. It appears he is right in saying that he cannot make a statement under the present circumstances. I heard him saying that he does not want to make a statement. Then the Bill was put to vote and the consideration motion was passed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಅವರು ನಿಮಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದರೇ? ಅವರು ಈ ಹಾಸಿಗೆ ಹೇಳಿಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮಾತ್ರಾಕಾರ್ಯ.—ನಿಷ್ಠೆ ಅವರ ಪೂತಿನಂತೆ ನಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಘೂನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಕುಂದು ತಂದುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ತಾವೇ ಈ ಸಭೆಯ ಘೂನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳಿಗೆ ತಿರಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಈ ಇಲ್ಲವೆಂರು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಷ್ಠೆನು ಪೂಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಆಗ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಚಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗ್ವಾಡ್ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಕೂತು ನತಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ನಿಡ್ಡಯ್ಯ (ಬಿಳಿಗೆರೆ).—ನಾನು ತಮ್ಮಿಲ್ಲ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ರೆಫಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಏಧ್ಯಾ ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಏರದು ಮೂರು ಸಾರಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅವಕಾಶಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಅಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕೂಡೆ ಏಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಈ ಮಹಾದೇಯನ್ನು ಒಣಿಗೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ಮನೂದೆ ಆಗ್ರಹಿಕಾರವಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಡ್ಡಯ್ಯ ಏರಿರ್ಪುನವರು ಆಗ ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲ ಕೇಳುತ್ತೇವೆಂದು. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಏಧಾನ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಬದಲಿಲ್ಲ. ಅವರೋ ಬೇಕಿರಂದಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೇಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬೌತಾವು ಒಂದು ರೂಲಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಡ್ಡಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಡ್ಡಯ್ಯನವರ ವಾರ್ಷಿಕಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹೇಳಿ ನಾನು ಏರದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏಧ್ಯಾ ನಿಂತರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನಿಗಲಿಲ್ಲ—ಹೇಳಿ ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾರ್ಷಿಕಾನವರನ್ನು ಕೇಳಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಿಳಿದ ಮಾಣಿಗೆ ಒಣಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಕೇಳಿಲಿಲ್ಲ, ಪಾನ್ ಅಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀ ಕೇಳಿಲಿಲ್ಲ. ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೇಳಿನಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ದೇವ್ಯ ಕೂತ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಯೇ ಇಡೀದೆ. ಒಂದೊ ಕೇಳಿನಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಇನ್ನೇ ನಾದರೂ ಬೇರೆ ತಟ್ಟಿ ನಾವು ಉತ್ತರ ಮಾಡಿಲ್ಲಿನವುದಕ್ಕೆ ತಮಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಏರದು ನಿರ್ಣಯಗಳಿಲ್ಲ ಲಗ್ಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಮುದುವೆ ಮಾಡಲು ದೋರ್ತು ಹೊಡನಿ, ತಾಳಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಮಾಡಲಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ನಿಡ್ಡಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು. ಮೊಣಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕರಾಜಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಶೀಲಿತ್ಯಲ್ಲಿಯಿಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ನರಸ್ಯರು ಒಣಿಗೆ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕರಾಜ ಮಾಡುವುದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ, ತಾವು ಅದನ್ನು ಕನ್ನಾಸಿದೆಯ್ಯನ್ನೇ ಹಾಕಿದ್ದೀತೆ, ಪಾನ್ ಆಗಿದೆ ಏಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಹೇಳೋ! ಇದನ್ನು ಒಣಿಗೆ ಹಾಕಿದಾಗೆ ರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ನರಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಿಡ್ಡಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಸಭೆ ಇದನ್ನು ಎಂತಹ ಗೊಂದಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ್ಷರೆ, ಇದು ಈ ನಧಿಯ ಘನತೆಗೆ ತಕ್ಷಣಲ್ಲ. ಗೊಂದಲಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದಾಗೆ ರಂಬಿದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ದಿಂದ ತಮಾಗೂ ಮತ್ತು ಈ ನಧಿಗೂ ಮಾರ್ಪಾದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದಿಂದ ತಕ್ಷಣವರು ವಾರ್ಷಿಕಾನಕಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ಇಂತಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ತಾವು ಸ್ಥಿರ್ಕರ್ಮ ಅವರು ಹಾಷ್ಟ್ರ ರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರೊತ್ತಿದಲ್ಲಿ ಗೊರವ ಬಿರುವಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ನಿಡ್ಡಯ್ಯ.—ಇದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಘೂನತೆಗೆ ಗೌರವ ತರುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I have not given any room for any sense of frustration. Even in regard to the time-table, it is very liberal. At the request of the Hon'ble Leader of the Opposition and taking the sense of the House, I extended the time by one hour. Again there is trouble. There should be some limit to all this. The Minister was called upon, because he was expected to make a statement. He could not do that. The motion was put to vote and passed. I have received two motions for referring the Bill to a Select Committee.

6-00 P.M.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I am taking objection to that motion. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಧರಣೆ ಮುಷ್ಯರ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 10-12 ಇಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಣಿಗೆ ಏಧ್ಯಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. A ruling is necessary because the whole procedure was not in order. The Chair must give a ruling. Now that Mr. Vatal Nagaraj is sitting on the floor

on Dharani satyagraha. I want to know whether the House is duly constituted to proceed with the business. As per rule 313, it is for the Speaker to enforce order in this House.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಜೆನ್‌ಗೌಡ.—ಈ ಅಂದಾಜುನ್ನು ವೇಳಿಗೆ ಹಾಕುವುದರ ವಿರುದ್ಧ, ನಾವು ಪ್ರತಿಭಾವನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಪಾಸು ಚಾಡಬಾರದು ಎಂದೂ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕಾಡು ಶಾಪು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತಿಂಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿಲ್ಲ?

Mr. SPEAKER.—Now the point is, simply because the hon. Member is squatting on the ground, it does not mean there is disorder in the House. Rule 12 says :

“12. A sitting of the Assembly is duly constituted when it is presided over by the Speaker or other member competent to preside over a sitting of the Assembly under the Constitution or these rules.”

If any hon. Member chooses to squat on the floor, it only shows his indiscipline. It cannot be said that the House is not in order. There is no point of order.

The second point is, Sri H. N. Nanje Gowda has given notice of a motion for circulation and Sri M. Nagappa has given a motion for reference to a joint Select Committee under rule 74 (1).

“Rule 74 (1) When a motion that a Bill be taken into consideration by the Assembly is passed, the member in charge or any other member may move that the Bill be referred to a Select or Joint Select Committee.

Provided that no such motion to refer the Bill to a joint Select Committee shall be made with reference to a Bill making provision for any of the matters specified in sub-clauses (a) to (f) of clause (1) of article 199 of the Constitution.

(2) If a motion that the Bill be referred to a Joint select committee is negatived or if no such motion is made, the Speaker may proceed to submit the Bill to the Assembly clause by clause under rule 69.

(4) No motion that a Bill be referred to a Joint Select Committee shall be made with reference to a Bill making provision for any of the matters specified in sub-clauses (a) to (f) of clause (1) of article 199 of the Constitution.”

The Hon. Member Sri Nagappa's motion to refer to a select committee is governed by the provisions of article 199 of the Constitution. This Bill has been judged to be a money Bill and the Governor has given consent to the Bill under clause (8) (f) of Article 199. Therefore the motion for reference to a Select or Joint Select Committee cannot be permitted. It is out of order.

(At this stage Sri Azeez Sait was standing on the dais by the side of Speaker)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಯಿದಲ್ಲ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮನಗಿರಿಯಾ ತಾವು ಈ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕುಮಾರಿಯಿದೆ ಅದ್ದಿಂದ ಈ ಮನಾದೆಯನ್ನು ಪಾಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಈ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ತಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗ್ಗೆ.

Mr. SPEAKER.—Hon. Member can move a privilege motion against them. The Chair cannot function under threat from any hon. Member. It is not permissible for any hon. Member to adopt a threatening attitude. If such a thing happens, irrespective of party affiliations, it is the duty of every Member to move a motion of privilege against such a member. I therefore appeal to the Leader of the House and the Leader of the Opposition. I suggest to Sri Gopala Gowda that if he thinks that there is anything wrong, he may move a proper motion.

Sri B. RACHAIAH.—The Speaker can request the Members to go to their seats.

Sri K. PUTTASWAMY.—May I make a humble submission that we may pass on to the next stage of the Bill?

Mr. SPEAKER.—I request the hon. Members Sri Azeez Sait and Sri Vatal Nagaraj to go to their seats in the name of the dignity and decorum of the House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರಂತರ ಸಾಫ್ಟನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನು, ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅದೇತಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮನಾದೆಯನ್ನು ತಾವು ನಂಬಾಗ್ಗೆ ಬಿಂದುವೇ ವಾಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಜಡನ್ನು ನಾವು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕು ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಶ್ರಮ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತೊರ್ದಿನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಾಯ.—ಈ ಬಿಂದುವೇ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ನಡೆಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ:

Sri S. GOPALA GOWDA.—If the Speaker says that the House is in order, when they are not in their seats, then let them pass the Bill.

Sri M. S. KRISHNAN.—If the Hon. Speaker says that the House is in order when two members are squatting on the floor, it is not correct. We protest against what has been done.

(*Interruptions*)

Sri K. PUTTASWAMY.—We have to follow the procedure laid down under rule 58. May I request you to proceed with the business?

(Some hon. Members of the opposition went and sat in the aisle)

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I suggest that we may adjourn for half hour.

Mr. SPEAKER.—The House stands adjourned for an hour.

The House rose at Twelve Minutes past Six of the Clock and re-assembled at Forty-five Minutes past Seven of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Mr. SPEAKER.—It is most unfortunate that undesirable things have happened and are happening. It is difficult for the Chair to proceed with the business of the House in the face of threats and coercions and under conditions of physical assault. I was finding myself gheraoed here. It is most unfortunate. I do not attribute any motive to any one. I do not know what was the intention of the hon. Members who came to the dais, It is unfortunate.

Sri S. GOPALA GOWDA.—What is the intention of the Government in rushing through this measure like this.

Mr. SPEAKER.—Since the business before the house has to be completed, I want to take the sense of the House. I therefore put it to the House:

“ Is it the pleasure of the House to sit here till 9 O’clock to transact the business of the House ? ”

HON’BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Time is extended till 9 p.m.

Sri B. P. GANGADHAR.—There is no hurry to rush through this Bill in this manner. Let us take it leisurely. Heavens will not fall to the earth.

Mr. SPEAKER.—Heavens will certainly fall if members commit breach of the Rule.

ತೀರ್ಥೇ ಎನ್. ತಿದೆಪ್. —ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಹಿಂದೆ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿನೋಂದು ಫೂಟನೆಡುತ್ತಾರೆ ಅದರಿಂದ ತಾವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ನೋಂದುಕೊಂಡಿರುವಕಾಗೆ ಕಂಡುಬಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಾರಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಫೂಟನೆಡನೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉಭಯ ಪ್ರಕ್ರಿಗ್ಯಾಂಪರೂ ಅವಕಾಶದನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ವಿನೋಂ ಅಂತಾ ನಡೆದು ಹೊಳೆದುಕೊಂಡಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವಿಷಾದಕಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಚಚೆಗೆ ಎಮ್ಮುಕ್ಕಾರಾವಕಾಶದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ತಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಚಚೆ ದುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದುವೇళೆ 9 ಗಂಟೆಯಲ್ಲ 10 ಅಗಲ 12 ಗಂಟೆಯಾಗಲ ಕುಳಿತು ಇದನ್ನು ಮಾನಿಸೋಣ. ಇದು ಕೊನೆಯು ದಿವ. ಹಾಗೂ ಇದು ಬಹಳ ಪಾರ್ಪಂಪುವಾದ ಮನೋದೇ. ಇಂಥಾ ನಂಬಿಭರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಚೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಖ ಹುಟ್ಟಿಪುಂಡಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅದರೇ ನಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಚಚೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿಸುವುದಾಗಿ ಬಹಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದೆಂತ ನಾವಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ತೀರ್ಥೇ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ನಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ 9 ಗಂಟೆಗಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ಮನೋದೇಯನ್ನು ಪಾನ್ಯಮಾಡಲೇ ಬೇಕು ಅನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಅದು ಈ ನಭೆಯದಲ್ಲಿ. ಅದು ಮನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾದರೂ ನೋವುಂಜಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ವಿಷಾದವನ್ನು ವೃತ್ತಿಸಿನ್ನೇ.

Mr. SPEAKER.—It is the decision of the House. House means the entire House.

Sri S. GOPALA GOWDA.—I am very sorry. ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ವಿಷಯ. ಅದರ ಗೋಪಿಗೆ ನಾವಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಅದರೇ ಇಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಡಕೆಯಿಂದೆ ನಾದರೂ ನೋವುಂಜಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ವಿಷಾದವನ್ನು ವೃತ್ತಿಸಿನ್ನೇ.

(SRI S. GOPALA GOWDA)

ತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ನೋವನ್ನು ಉಟ್ಟಿಪೂರ್ವಕ ಅಥವಾ ಅವರು ಈ ಸಭೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನತತ್ತ್ವ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮೆ ವಿರೋದಕ್ಕಾದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರೆ ನಮ್ಮೆ ವಿರೋಧವಾದರೂ ಇಲ್ಲ ಯಾರುಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ವ್ಯಾಂಡುತನದ ಮೇಲೆ. ಅವರ ಮೊಂದುತನ ನಮ್ಮೆನ್ನು ಕರಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾವೀದಿನ ಇಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಇಕ್ಕಣಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ — ಏಷ್ಟು ಅನುಹಾಯ ಸ್ವಿತ್ತಿಷ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೇ ಬಿಳಿ ಮರುಕ ಬಿರುತ್ತದೆ ; ನಮ್ಮೆ ಈ ಒಂದು ಅನುಹಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ.

ಇನು ಕಡೆಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಮನವಿ ನೀವಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಂದು ನಂಜೆ ಇದೆ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಮಗೆ ಒಂದು ನತ್ತಾರ ಕೂಜವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಳುವ ಹಕ್ಕಿದವರು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಾಳೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಅಧ್ಯಂತರವೇನೂ ಇದ್ದಿಹಾಗೆ ನಾಗೆ ಕಂಡುಬಿಯತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ವಿಸಂತಿಪೂರ್ವಿಕೆಳ್ಳಿತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER:—I shall give you my reaction. The hon. Members of the Opposition may be having some grouse against the Ruling Party and the hon. Members of the Ruling Party may be having some grouse against the Opposition Members. I am not concerned about that. It may be noticed that there was no agreement in the Business Advisory Committee. The Ruling Party wanted one day to be allotted and the opposition wanted two days to be allotted. I was very earnestly requesting on behalf of the Opposition that two days must be given. I gave a time Schedule for the business yesterday and we agreed to adjourn *sine die* on the 10th. I gave a time schedule for the consideration stage, and for clause by clause consideration and then for final Passing of the Bill, I placed it before the House and the House accepted it. It was being worked out and subsequently at the request of the Hon. Leader of the Opposition, I extended the time by one hour. I have given an Opportunity for four or five members who wanted to speak. Then again the time was extended by two hours. Should there not be any time limit? It is not the question of the Chair insisting on doing something. It is far from my mind. I have made it quite clear that I do not belong to any party. I placed the matter before the House and the House has approved it. But what is happening here is, hon. members are sitting on the dais and aisle, and gheraoing the Speaker and saying "you must do this and that". Do you want parliamentary democracy to function? If I surrender now, you will be given a decent burial to democracy. I cannot be a party to it I can go to the farthest Extent to accommodate the members consistent with the duties of the Speaker. If the Members want, I do not have objection for sitting one or two hours more. We can sit up to 12 mid night even. I can extend the time because the members are eager to speak.

Now the consideration stage of the Bill is over. Personally I am against adjourning the House for tomorrow, for the simple reason that if I once surrender it will not be possible to control the House and it would just be better to lock the House. Therefore, I am not prepared to adjourn the House till tomorrow. I am prepared to extend the time even up to 12 midnight. I can go even to that extent. In coming to this decision I might say that the judgment is my own. I am the custodian of the prestige of the House. As the Hon. Members must respect the Chair and help it to maintain the dignity of the House.

ಶ್ರೀ ಎರ್ಲಿ. ಶ್ರೀಕೆಂತರಯ್ಯ.—ತಾವು ನನಗೆ ಏರಡು ಮಾತ್ರಾಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರುಂದು ನಾನು ಸಂಬಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I am not going to surrender to such wrong doing.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನೆಯ್ಯ.—ನಾನು ತಮಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿನೆ. ತಾವು ಈ ದಿನ ಏನೇಂದು ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಏಫಾರ್ಮಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅರ್ಥಗಂಜಿಯಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿ 12 ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಪರವಾ ಇಲ್ಲ, ಈ ಚಚೆಂ ಮುಗಿಸೋಣ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಪ್ತನಾಯ್ಯಿ.—ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ನೋಂದ ಹೃದಯಿಂದ ಮಾಡನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ನಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಭಾ ನದಸ್ಯರೆಲ್ಲಿರಿಗೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದೇ. ನಾವು ಈಗ ತಮಗೆ ಒಂದು ನತ್ತಾರ ಕೊಳಗನನ್ನು ಏಫಾರ್ಮಡುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನದಸ್ಯರನ್ನಿಲ್ಲ ಅಕಾರ್ಯನಾಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನೆಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅರ್ಥಗಂಜಿ ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಳಿಗಬಂದು ವತ್ತೆ ಇಲ್ಲ ಕೊಳೊಣ. ಅಳುವ ಪಕ್ಷದವರು. ಈ ಮನೂದೆ ಇವತ್ತೇ ಪಾನ್ ಅಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಪಿರಿತ್ತೇಜ್ಞ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮವೇಲೇ ನಾಬಾಲು ಹಾಕಿ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಇತ್ತು ನಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನಿದಿವನ ತಾವು ಪಾಠಾತ್ಮಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ವಾಳಲು ಹೇಳಿಗೂತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ. ಅಂದಮೇಲೇ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೇಳೆ ಯಾವರಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರೂ ನೋವು ಉಂಟುಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಡ್ಡನಾರ್ಮಾದಿಸಬೇಕು ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ನತ್ತಾರ ಕೊಳಬಳಿ ತಾವು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಈನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಿರೊಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಪ್ತನಾಯ್ಯಿ.—ನಾಯ್ಯಿ, ನಾನು ಈ ದಿನ ಅತ್ಯಂತ ಭಾರವಾದ ಹೃದಯಿಂದ ಮಾಡನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರಿಗೆ ಅಗಿರತಕ್ಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನೆಯ್ಯನವರಿಗೆ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿನೆ. ನನಗೆ ಅಪರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಏಧಾರುವಾಡನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇತ್ತುವೀಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಪರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ, ಘನತೆ ಕಾಜಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಜವಾಬಾದ್ದಿರಿ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಾವು ಒಂದು ಸಾಮಾಧ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿಗೂತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಈಗ ನಾನು ಎಂದು ಸಿಂತ ಕಾರಣ, ಇಲ್ಲ ಈಗ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾಡನಾಡುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರೂ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ತೂರಿಸಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಪರಿಗೆ ಸಾತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೆದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಹೇಳಿದತನೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಹರ, ಇದು ಇವತ್ತೇ ಚಚೆಂ ಯಾಗಬೇಕು ಏನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ನದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾಡನಾಡಲು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ತರಾಡುರಿಯಿಂದ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಪ್ಪಿಸಿ ಹೇಳಿಗೆಂನುವುದು. ನಾಯ್ಯಿ, ಅದು ಸರಿ, ಹೌದ್ದಿ. ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯು ಪ್ರದರ್ಶಣಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಇತ್ತು ಅಂದಮೇಲೇ ಅದು ಹೇಗೆ ವಂದತನ ವಾಗುತ್ತದೆ? ಯಾವರಿತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಗುತ್ತದೆ? ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೂ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇತ್ತು. ನನಗೂ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತ್ತಿದ್ದರ ಹೇಗೆ ಈ ಮನೂದೆ ರೂತಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲದಾಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ)

ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಮುಂದರೆ ಕಾರಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಪಾನ್ ಮಾಡಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿತ್ತುದಾಗೂ ಹೋಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಕೊಟ್ಟ ರತ್ನಕ್ಕೆ 4 ದಿನಗಳು ನಾಲ್ಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ತಿಳಿಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಏರದು ಸೆಕ್ಕನ್ನುಗಳಿವೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪೂರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಗಾ ಸ್ವಲ್ಪ ನಂತರತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರಲ್ಲಿ. ರೈತರೆ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು. ನಿಜ. ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಬೇಕು. 2 ದಿನಗಳು, 3 ದಿನಗಳು ಅಯಿತು. 4 ದಿನಗಳು ಅಯಿತು. ಅದರ ವಿನಾಯಿತು ತರಿಣಾಯಿ ! ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇ 4 ದಿನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ನಕಾರದ ವ್ಯಾಂದತನ, ನಕಾರದ ಹತ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿದೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾಕಮ್ಮೆ ಅವಕಾಶದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಈಡಿ, ನಕಾರ ಹರವಾಡಿ ಇದನ್ನು ಪಾನ್ ಮಾಡಿಸರೇಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರೆ ಮೇರೆ ಇಂಥಾ ಕರಾಶಾಸನವನ್ನು ಹೇರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಿಸ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತಪ್ಪಿ ಭಾವನೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ನಭೇಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ರೈತರ ಶ್ರುತಿಗಳೇ, ರೈತರ ಶ್ರುತಿನಿಧಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಕ್ಕು ಇದ್ದೀರೀ ಅವೈ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದೀರೀ ಅವೈ ನಮಗೂ ಇದೆಯಂದು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯಿಂದ ನಾನು ಒಷ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರೆ ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ನಾವು ರೈತರ ದೂರ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ. ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸರಿಯೇ ! ಹೇಗೆ ರೈತರಿಗೆ ದೂರ್ಕಾಗಿಲ್ಲ ಹೇಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಇಡರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಈಗ ನಮ್ಮುದು ವೆಂಂದತನ, ಹತಮಾರಿಸವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ !

MR. SPEAKER.—So, the Hon. Members are agreeing with me that the Bill should be finished as per schedule. In any case let us fix the time. My personal feeling is that I should not shirk my duty. Shall we sit till 9 O'clock ?

HON. MEMBERS.—Yes.

8-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ನ್ಯಾಮಿ, ಇಪ್ಪು ಹೊತ್ತಿ ವೇಳೆನೀರಧ್ರಕವಾಗಿದೆ. ಅರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಶಾಖಾತ್ಮಕ ವಡ್ಡಿತ್ತೇನೆ. ದಯಾವಿಚ್ಛಿ ಈ ಮನುಷ್ಯರು ಪಾನ್ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇ ಹೇಗೆಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯರು ಪಾನ್ ಅದ ಹೊರತು ನಾವು ಈ ಸ್ವರ್ವವನ್ನು ಬಿಡುಪುಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನಮುತ್ತೇಯಂದ ಸಾಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಂದೆವೀರಪ್ಪ.—ಇದೇ ನಾವು ಬೀದಿ ಎನ್ನುವುದು. ಸಹಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ಈ ರೀತಿ ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎರ್ರಿಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್. —ಈಗ ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಬಿಡ್ಲಿ ಪಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು ನಿಜ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಬಿಡ್ಲಿ ಪಾನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಬಿಡ್ಲಿನ್ನು ಇವೊತ್ತೇ ಪಾನ್ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ವಿನೆಂದರೆ ಈಗ ಏರೊಧಪಕ್ಷದವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಬಿಡಣ ಕೂಡಬಂತು ವರ್ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಅದರಿಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಡಣ ಕೂಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಭಾಗವಿಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಾವಕಾಶದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿನಂತರ ನಭೇನೀರಿ ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಮನುಷ್ಯರು ಮುಗಿಸೋಣ ಎಂದು ನಾನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಕಳಕಳಿಯಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet again after half-an-hour.

The House rose at five minutes past Eight and reassembled at Forty Minutes past Eight of the Clock.

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR.]

Motion for Reference to Select Committee

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I beg leave of the House to move: “that the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, be referred to a Select Committee, consisting of the following members, namely:—

1. Minister for Law and Parliamentary Affairs
2. Minister for Revenue
3. Sri K. H. Srinivasa
4. Sri D. M. Siddaiah
5. Smt. K. S. Nagarathnamma
6. Sri A. Muniyappa
7. Sri D. Devaraj Urs
8. Sri S. Sivappa
9. Sri S. Gopal Gowda
10. Sri H. Siddaveerappa
11. Sri H. B. Jwalaiah
12. Sri H. M. Channabasappa
13. Sri Bhola Raghurama Shetty”

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

“That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, be referred to a Select Committee consisting of the following members, namely:—

1. Minister for Law and Parliamentary Affairs
2. Minister for Revenue
3. Sri K. H. Srinivas
4. Sri D. M. Siddaiah
5. Smt. K. S. Nagarathnamma
6. Sri A. Muniyappa
7. Sri D. Devaraj Urs
8. Sri S. Sivappa
9. Sri S. Gopala Gowda
10. Sri H. Siddaveerappa
11. Sri H. B. Jwalaiah
12. Sri H. M. Channabasappa
13. Sri Bhola Raghurama Shetty”

ಶ್ರೀ ಇಡೆ. ಎನ್ನೋ. ನಂಜೀಗೌಡ.—ನಾನ್ಯಾಮಿ, ಈ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತೆ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕುತ್ತಾರು. ಏಕಂದರೆ ನಾನು ವೇಳದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದನೇ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತರುವುದು ನಾಧುವಲ್ಪದೆಂದು ಎತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿಗಳು ಕೂಡ ಕೂಡಾ ಹೇಳಬೇಕು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಬಿ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುರಿಷಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ 74ನೇ ನಬ್ರೋ ರೂಪ್ ಪ್ರಕಾರ ಬಿರಿಬಿನ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಲು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುರಿಷಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ? ರಾಂಡ್ ರೈನ್ಸ್‌ಫ್ನ್ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲಿನನ್ನು ನೇನ್ 94ಕ್ಕೆ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಎರಡನೇ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ನಬಿಯ ಮುಂದೆ ತರಿಸಿದರೆ ಕ್ಷಮಾವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಮಗ್ರಾವಾಗಿ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೊದಲನೆಯ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಸ್ ಅಗಧಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡನೆಯ ಇನ್ನು ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ತಂದಿರುವ ಬಿಲ್ಲಿನನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಂದಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಾದರೂ ಕೂಡ, ಯೋಜನೆ ಮಾಡದೆ ಅತುರದಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಕಾನ್ ಟಿಟ್ಲಿಷ್ಯಾಪರ್ ದೇಡ್ ರಾಕ್ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಅದ್ದಿಂದ ಇದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುರಿಷಿಗೆ ಕೆನ್ನುವುದು ಬಳ್ಳಿಯಾದು. ನಾನು ಹೊದರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುರಿಷಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆಯ 7 ಜನ ನಬನ್ಯರೂ ಈ ಕಮೆನ್ ನಬನ್ಯರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯರಿಂದ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಬ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೂಲಂಕಂಪಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಫನ್ಸ್ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ 94ನೇ ನೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಂಪೆನ್ಸೆಪನ್ five times the assessment ಎಂದು ಇದೆ. ನೆಕ್ಕನ್ 94ನ್ನು ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡದೆ ಯಾವ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೆಪನ್ ಕೊಡುವುದು? ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಒಂದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಬಿರ್ನು ತಂದಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊದಲ ನೆಯ ಬಿಲ್ಲಿನನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡದೆ ಎರಡನೆಯ ಬಿಲ್ಲಿನನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಿಟರ್‌ವುದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಡೆಡ್ ರಾಕನ್ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುರಿಷಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡುವುದು ಬಳ್ಳಿಯಾದು. ಅವರು ಕೂಲಂಕಂಪಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಮಗ್ರಾವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ತರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಬಿಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕ್ಕು. ಆ ಕುರಿಷಿಯವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ 15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ನಾತರ ಬೇಕಾದರೆ ಅಸೆಂಬಿಲಿ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಳು ಇದನ್ನು ಫಂಟುವಾದ ನಮಸ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುರಿಷಿಗೆ ಕೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕ್ಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಗೌರ್ವೂ ಅವರು ಅಸೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಬಿ ಅನುಮಾನವೂ ನಷ್ಟ ಇದೆ. ಅದಕಾರಣ ಈ ಒಂದು ಕಾನ್ ಪ್ರೀಟ್‌ವೆನ್ ಡೆಡ್ ರಾಕನ್ ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುರಿಷಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† **SRI B. P. GANGADHAR.**—Sir, the amendment now sought to be moved by my friend Sri Nanje Gowda seems to be a pertinent one. As we can see, the members on the other Side are anxious that this Bill should be pushed through somehow. This will have far-reaching consequences on nearly 80 per cent of the population of the State. If this is allowed without being properly considered by a Select Committee and if the members are not given sufficient occasion for discussion and do justice in the matter, all the ryots will have to approach the Courts, all of them have to become litigants, go from Court to Court and spend their precious money, and it may lead to unnecessary trouble. From what happened today, an impression will be created on the ryot population that the Bill is hustled through. Let us not give that impression. The situation is really warm now. Let us take it up at a cooler moment. Nothing untoward will happen if it is delayed. On the other hand, everything will go on smoothly. If this matter is referred to a

Select Committee and a decision is taken by the committee on the various aspects of the matter, and then once again it is brought before the House, nothing will be lost. So, in the fitness of things, it requires due consideration and therefore it may kindly be referred to Select Committee.

Sri H. V. KOUJALGI.—Sir, I do not agree with the amendment moved by my friend. In the first place, this amendment has nothing to do with the Amending Bill No. 1, which has been published. As the Chair was pleased to point out already, the two subjects are quite different. In my humble opinion, there is very little to elicit public opinion, because the object of this Bill is to rectify the mistakes in the present Act. By passing this amending Bill, we will be giving relief to the ryots and the mistakes will be rectified. By prolonging for a long time, there will be much confusion unnecessarily. So, it is better that the Bill is passed as early as possible.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, be referred to a Select Committee consisting of the following members, namely :

1. Minister for Law and Parliamentary Affairs
2. Minister for Revenue
3. Sri K. H. Srinivasa
4. , , D. M. Siddaiah
5. Smt. K. S. Nagarathnamma
6. Sri A. Muniyappa
7. Sri D. Devaraj Urs
8. Sri S. Sivappa
9. Sri S. Gopala Gowda
10. Sri H. Siddaveerappa
11. Sri H. B. Jwalanaiah
12. Sri H. M. Channabasappa
13. Sri Bola Raghurama Shetty ”

The Motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That Clause 2 do stand part of the Bill. ”

Sri M. NAGAPPA.—I want one information. I had sent some more amendments on the very day to Clause 5, but they have not been circulated. My amendment is that the Divisional Commissioner be substituted by the Mysore Revenue Appellate Tribunal, etc. My two or three amendments are missing.

Mr. SPEAKER.—I shall find out what has happened. My impression is that I have disallowed them. In the meanwhile, let us go on with Clause 2. I have sent for the file and I shall consider when Clause 5 is taken up.

Sri M. NAGAPPA.—You have disallowed one amendment of mine to Section 122 C. This is very pertinent,

Mr. SPEAKER.—When it has been disallowed, I think, it should not be agitated on the floor of the House. Please respect the Chair's Ruling. The Hon. Member may please move his amendment to Clause 2.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I beg to move;

"That the words "but not less than four Taluks" shall be inserted after the words "one or more taluks" in sub-section (2) of Section 18 of the Principal Act."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved;

"That the words "but not less than four Taluks" shall be inserted after the words "one or more taluks" in sub-section (2) of Section 18 of the Principal Act."

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಲಾಯಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಳ್ಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಏರೊಳಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೋಟಿಯಂತಹ ಕಾಲ್ಸೋನ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೊಂಟ್‌ನ್ನು ಸಮಾಧಿನೆ ಮಾಡಲ್ಪು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯ್ದು ಪುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 18-9-68 ರಾಜ್ಯ ಸಮಾಗ್ರಾದ ಒಂದು ತಿಂಡು ಪಡಿಯಾನ್ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಅಂತ್ಯಾಸನೆಯನ್ನು ಕೋಟಿ ದ್ವರ್ಗಾ. ಈ ಬಿಳ್ಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಮಾಗ್ರಾದಿಯೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬಿದು ಹೊಡಲನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪೂರ್ಯಾದ್ಯಂತ ಇದು ಸಮಾಗ್ರಾದಿಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಮಂಜುಷಿಯನ್ನಾದೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ತೋತ್ತು ಈ ತಿಂಡು ಪಡಿಯನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಷಿದರೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ದಿಷ್ಟಿಕೃತ ಬರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ಪಕ್ಷ ಅಕಬಹಾದು, ನಾಳೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷ ಬರಬಹುದು. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸುವುದು ಒಕ್ಕೊಂದಿಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಕುದಾಯಿದ ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಕಾರಾನುಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಂಥಾದ್ದು. ಮಾನು ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಕುದಾಯಿ ಇತ್ತು. ಅದರೆ ಅಕ್ಷರ್ ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋತ್ತರ್ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಿಯು ಶಾಸಿ, ಮುಖ್ಯಮಾನ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪದ್ದತಿಯನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದನು; ಎಂದು ಇತ್ತಿನಾವಿದಿನ ಗೌತಾಗ್ನಿತ್ವದ್ದು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಾಣಂದ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಕ್ಷನ್ ನೋಡಿದರೆ, ಕೆಲ ಕೆಲವು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೆಲ ಕೆಲವು ತಿಂಡು ಪಡಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅದರಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ಯ ಬಂದಂತಹ ರಾಜ್ಯ ಕೆಲವು ತಿಂಡು ಪಡಿಯಾಗಿವೆ. 1784ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಅಕ್ಷರ್, ಇಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು. ರಾಜ್ಯ ಕಾನ್‌ವಾಲ್ಸ್ 1786ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಸಮಾಗ್ರಾದ ಅಕ್ಷರ್ ಮಾಡಿರಾ. 1793ರಾಜ್ಯ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಪ್ ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಕೂರಿಗೆ ತಂದರು. ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಪ್ನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ಮಾಡಿದಂತಹ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಪಾಗಣಿಸಿದೆ ಯಾವ ತರದ ವ್ಯಾತಾಸವೂ ಕಾಣುವಿದ್ದೀಲ್ಲ.

7-00 P.M.

ಅನ್ನೇತಿ ಭಾಮಿಯ ಗುಣ, ಮಾರೆ ಚಾಮಿ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಧಿ ಇದೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇವಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನತಕ್ಕ ರೂಪ್ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪದ್ದತಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಿಂದಿದೆ. 30 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೈ ರೀಸೆಟಲರ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಪದ್ದತಿ ಹಿಂದಿಂದಲೂ ಇದೆ. 115 ನೇ ಸೆಟ್‌ನ್ ಪನಿ ಹೇಳಿಸ್ತ್ವಾರಿ ಅದು ಒಕ್ಕೊಂದು ಪಂಥಾಪ್ತಿ, ಅದು ಕಾಗುಂ ಸಹಿತ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ತಿಂಡು ಪಡಿ ಮಾಡುವದರಿಂದ we are opening the flood gates ಎಂದು ಅಗೇ ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕರ್ಮಾಚಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು ಅದ್ವಿತೀಯ ಹಿಂದೆ ಮೇರುವೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಂಡಂಡ್ ಗೂಡರ ಕರ್ಮಾಚಾರಿ ಎಂದು ನೇಮಿಸಿದರು. ಈ ಸೆಟ್‌ರ್ ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಒಂದು ಅಭಿಪೂರ್ಯ ಕೋಟಿ ದ್ವರ್ಗಾ. 1928 ರಾಜ್ಯ ಪಂಜಾಬ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ 31 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ 40 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೈ ರೀಸೆಟಲರ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸೆಟ್‌ರ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದೆ ಅದು ಒಂದು ಒಂದು ಜೀವನ ಶರ್ಯಂತ ಕಾಯಿದೆ ಆಗಿ

ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳಿಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಿ ಉಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅಂತಹ ಕಾಯಿದೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬರಾಯಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈವೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಇರುವ ಪಡ್ಡತಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ನಕಾರರಕ್ಕೂ ಸಹ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥಿನರೇ ಅಗಲ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೌಕ್ಕಿಮಾಮ್ ಅಥವಾ ಏನಿನಿಮಾಮ್ ಎನ್ ತಕ್ಕದ್ದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಾರಿಸುಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಚಾರ್ಕ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ಹಾಕೆಂಪ್‌ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಂಗಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಬಾರದು ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ಅದಿಕ್ಕಿಂತ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನು ಪಡ್ಡನ್ನಾನು ಬಹುದ್ದೇನೇ. ಕೆಲವು ಕಡೆ 400 ಪೆಸ್‌ಎಂಟ್, ಕೆಲವು ಕಡೆ 200 ಪೆಸ್‌ಎಂಟ್, ಕೆಲವು ಕಡೆ 300 ಪೆಸ್‌ಎಂಟ್ ಕೆಂದಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಅನೇನೆಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪಡ್ಡತಿ ಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಕಾರರಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈವೊತ್ತು ರೀಸೆಟ್‌ಲೋಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಕಾರರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಅನೇನೆಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕಿಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾರಂಟೆ ಏನು ಇದೆ? ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಬಿಂದು. ಆ ದಿನಿಲಾಂದ ಇದು ನಮಗ್ಗಾದ ಕಾಯಿದೆ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪೂರ್ಯ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ 116 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾರ್:

The groups shall ordinarily be formed on a consideration of the following factors namely :—

- (i) Physical configuration (ii) climate and rainfall, (iii) yield of principal crops and their prices;

Provided that, if deemed necessary, the following factors may also be taken into consideration for forming groups, namely :—

- (a) Marketing facilities (b) Communications, (c) Standard of husbandry, (d) Population and supply of labour, (e) Agricultural resources, (f) Variation in the area of occupied and cultivated lands during the previous thirty years, (g) wages, etc.

ಇದನ್ನೇರಾಗುವುದು ಒಂದು ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸಾದಾಕರಣಿಗೆ ಕುಪ್ಪಿಗೆ ತಾಪ್ಪಿಕೆ, ಲಂಗಸ್‌ಗೂರು, ಯಲ್ಲಿಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಕೊಷ್ಟ ತಾಪ್ಪಿಕಿನಲ್ಲಿ ಜಮಿನು ಒಂದಕ್ಕೂಂದಕ್ಕೆ ಅಂತಿಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ವ್ಯತಾನ ಇರಲಿಕ್ಕ ಅದಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ 75 ಪೆಸ್‌ಎಂಟ್ ಇಂತ್ರೀನ್ ರೆಕ್‌ಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ 400 ಪೆಸ್‌ಎಂಟ್ ಇಂತ್ರೀನ್‌ಗೆ ರೆಕ್‌ಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿತಕ್ಕದ್ದು ಏಷ್ಟು ಕೆಳಬ್ಬಂಧ ರೂಪ್ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ರೀಸೆಟ್‌ಲೋಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗುವುದೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿತಕ್ಕದ್ದು. ಕಾಯಿದೆ ಒಂದರೆ 116 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಯಾವ ರೀತಿ ದಿಂರುವಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಿ. ಅದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಏಷ್ಟು ಗೈಡ್ ಲೈನ್‌ನ ಕೇಡಬೇಕು.

† SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, I rise on a point of Order. The hon. member is moving an amendment to Clause 2 and he has to confine his remarks only to Clause 2 and to his amendment in particular. The amendment that we have sponsored is very simple. Now, a Sub-Division Officer cannot be appointed for the entire district as such, because he can only be appointed to a part of the district. In Coorg, there are three Taluks. For two Taluks there is a Sub-Division Officer and the Deputy Commissioner is in direct charge of one Taluk. To remove that anomaly we have brought the amendment. But, the hon. member is now speaking on the entire land revenue settlement and if this is permitted, then it becomes rather difficult.

MR. SPEAKER.—Hon. Minister for Parliamentary Affairs may please remember that when I wanted to close the discussion on the consideration motion, I made an offer to him that while talking on his amendment he might incidentally refer to other matters also. But, I request the hon. Member Sri Nagappa, in view of the late hour, to be very brief.

SRI M. NAGAPPA.—I have got that much of sense. Before I spoke on my amendment, I have taken the permission of the Hon. Chair; perhaps the Hon. Minister does not know that.

SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, the lenience that you are giving, as far as rules are concerned, is landing us into difficulty. I request you to confine yourself to the rules.

SRI M. NAGAPPA.—That is why I said, Government is curbing our rights.

MR. SPEAKER.—There is no question of curbing the rights.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನ್ಯಾಮಿ, ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರೆಲ್ಲ ಸಚರ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಳಿಸುವ್ವರ್‌ನ್ಯಾಮಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಹಾಕಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿತ್ತಾರೆ. ರಿಬಿಷನ್ ಸಚರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು 30 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನ ವಿಧಿಯನ್ನು ಪಡುತ್ತಣಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನ ಆಗ ಏನ್ಯಾನ್‌ನ್ಯಾ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಗಾರೆ. ಈ ದಿನವ ತಂಡಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಂದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಗಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ 400 ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿದರಾಗಿ 600 ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬಹುದು. ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ಒಷ್ಟುವಾದಕ್ಕಾಗುಷ್ಟಿದ್ದು. ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂಡಿದ್ದೆ ಸೆಕ್ಕನ್ ನ್ಯಾಮಿ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಾಂದರ್ಭ ರೇಣ್ಣೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪನಿಷದ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಒಳಿದರೆ ಅದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾವ ತರಹ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ತಬ್ಬಗಳನ್ನು ಒಂದುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವಾಗುತ್ತದೆ. “Standard rate” means with reference to any particular class of land in a group, the value of four per cent of the average yield of crops per acre on land in that class of one hundred per cent classification value; ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಾದಬೇಕು ಎನ್ನ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೆಕ್ಕನ್ ನ್ಯಾಮಿಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 24 ರಿಂದ 28ರ ವರೆಗೂ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್, ಯಾವ ಆಕ್ರ್ಯಾ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಳ್ಳಿರು ಆ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಸಚರ್ ಮೆಂಟ್ ಕೆಮಿಷನರಿಗೆ ದುಡ್ಡ ಕೊಟ್ಟು ಕಡವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಎನ್ನ ವಾದ ಅದ್ದೆ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಬಂತು. ಈ ಹೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಚರಿಯಾದ ತಂಡಿಂಧ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ರೀ ಸಚರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಮಿಷನರ್ ಅಧಿವಾರೀ ರೀ ಸಚರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀನರ್ ಏರಿಯತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಲಂಗು ಲಾಗಾಮು ಹಾಕ ಚೇಕಾಗಿತ್ತು; ಒಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿಕಾಗಿತ್ತು. ಅದ್ದೆನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಸಮಗ್ರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾನೆನಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವ ಭಾವನ ನನಗಿದೆ.

ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ ವೆಚ್ಚೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುವಾಗ ಸಮ್ಮು ಸ್ವೀತಂತ್ರ ಬಾಬಿ ತೆಗೆದು ಬಾಹಿಯಲ್ಲಿನ ನೀರನ್ನು ಉತ್ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆದರೆ ಅರಕ್ಕೆ ಕೂಡ ವೆಚ್ಚೆ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಪ್ಪುರ್ಯಾ ಇರ್ಗೇಷನ್ ಎಂದರೆ ನಾರೆ, ಕರೆ, ಕುಂಟಿ, ಹೀಗೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೇರಿದ್ದಿರಿಂದ ನೀರು ತಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಬೇರೆ ತಗೆಯುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಡೇಪ್ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ವೆಶದಲು ಹಾಕ ಅದರಮೇಲೇ ವಾಟರ್ ರೇಣ್ಣೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವೀತಂತ್ರ ಬಾಬಿ ಇದ್ದು, ಅದರಿಂದ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿ ಬೇರೆ ತೆಗೆದರೆ ಅರಕ್ಕೆ ಸಕಿತ ವೆಚ್ಚೆ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪ್ಪುರ್ಯಾ ವಾಟರ್ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲ ಹೈಸ್ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಣ್ಣೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇ ಬಾಬಿ ತಗೆದುಕೊಂಡ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅರಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚೆ ಅಸೆನ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನೇಣಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬರ್ಣನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾರ್ಪಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದು. ಅದರೆ ಆ ತರಹ ನಿರ್ಮಾರ್ಪಣ ಮಾಡತಕ್ಕಿಂದು

ಬಗ್ಗೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವತ್ತೆವಾಗಿ ಗವರ್ನರ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಡಿಕ್‌ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒದುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗುವುದಿಲ್ಲ. 1947ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಪಕ್ಯುಲರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತವ್ಯೇಂಟ್ ಪಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೀ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 400 ಪಕ್ಯುಲರ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಕಲ್ಪ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 200 ಪಕ್ಯುಲರ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 40 ಪಕ್ಯುಲರ್ ಅಥವಾ 50 ಪಕ್ಯುಲರ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದು ದಕ್ಕಿತ ಕಡೆಮೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂಡು ಹಕ್ಕಿದಲ್ಲಿರುವ ಜೀಲ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ರೀ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಡಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಹೇಳಿ ಮುನಿಸಿಲಾರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಜಮಿನುಗಳಿಗೆ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ತವ್ಯೇಂಟ್ ಹಾಕಿ ಅದರ ಜೀಲಿಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್, ಮೆಂಟ್ಸನ್ಸ್ ಹಾಜರ್ಸ್, ಹೀಗೆ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರಾಧಿ ತಿಂಡಿಪಡಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಶಿಶುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲ. ಅದಕಾಗಿ ನಾನು ಏಷಾದಿನತ್ತೇನೇ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀನಾನು ಎರಡನೇ ಕ್ರಾಡ್ ಅದ್ವಿತೀಯಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಂಗಳ ಮನೋದಯ 10ನೇ ಸೆಕ್ಯೂನ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

Clause 2 :

“The State Government may place any Assistant Commissioner appointed under Sub-Section (1) to be in charge of the revenue administration of a part of a District comprising one or more taluks called a Revenue Sub-Division.....”

ವಾಟರ್ ಅಫ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎನ್ನು ವರದನ್ನು ಲೇಗೆದುಹಾಕಿದರೆ, ಕೊಡಗು ಜೀಲ್‌ಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ತೀಳುದರೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕಾಗಿ ಈ ತಿಂದ್ಪಿಡಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗುಲಾಗ್‌F ಜೀಲ್‌ಲ್ಯಾ ಏರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಗುಲಾಗ್‌ಲ್ಯಾ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೇರಿಸಿ ಸಹಕತ ಬಹು ರಾನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಾಮಿಟಿಯನ್ರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗ ಬಬ್ಬಿ ರೇ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಾಮಿಟಿಯನ್ರ ಇಬ್ಬಿರು ಡೆಪ್ಲೆಟ್ ಕಾಮಿಟಿಯನ್ರ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕಡೆಮೆ ಜರಬಾರು. ಅಂಥ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅಮಾಲ್ ಮುಂಟ್ ಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ದು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಡಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉದಿಯೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎನ್ನುವ ಗಿಡ್‌ಬೆಂದಿದ್ದಿನಾನು ನನ್ನ ತಿಂದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸೆ ವಾದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಪಭ್ರಂಗಿಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಿರುತ್ತೇನೆ.

SRI H. V. KOUJALGI. — I want to say one or two words about the amendment. In the first place, the amendment is not acceptable. The reason is very simple. If I explain the situation, my Hon'ble friend will agree with me. Under the Land Revenue Act, the powers of the Deputy Commissioner can also be exercised by the Assistant Commissioner. Whenever the Deputy Commissioner is empowered to exercise certain powers, the same powers can be exercised by the Assistant Commissioner. This amending Bill provides that the duties that are entrusted to the Deputy Commissioner can also be exercised by the Assistant Commissioner. In our State in Coorg and Bidar Districts, there is only one Assistant Commissioner in each District. In order to give powers to these officers, this amending Bill is brought forward and it has nothing to do with the settlement work. Secondly, the Hon'ble member said about the wet land rates and also about the water rates. Of course there is some meaning in it. These wet rates came into existence before the rules were framed under the Act of 1954 which levied

(SRI H. V. KOUJALGI)

betterment tax, etc. The rules were framed subsequently. But this settlement report was accepted earlier with the result there was a mistake with regard to these wet rates. In order to avoid this anomaly, this present amendment is sought, and according to this, the difficulty will be removed. Therefore, at this stage this amendment that is sought to be made by the Hon'ble member cannot be accepted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That the words ‘ But not less than four Taluks ’ shall be inserted after the words ‘ one or more Taluks ’ in Sub-Section (2) of Section 18 of the Principal Act.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Now the question is :

“ That Clause 2 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

CLAUSE 3

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That Clause 3 do stand part of the Bill.”

There are a number of amendments. I shall call upon the Hon. Members to move them if they so desire.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I beg to move :

“ That in sub-section (1) of Section 18 of the principal Act the words ‘ settlement officers and Assistant Settlement Officers ’ shall be deleted.”

Sri V. N. PATIL.—Sir, I beg to move :

“ That the words ‘ and shall be deemed always to have been ’ shall be deleted.”

Mr. SPEAKER.—Amendments moved :

(i) “ That in sub-section (1) of Section 18 of the Principal Act the words ‘ Settlement Officers and Assistant Settlement Officers ’ shall be deleted ;

(ii) “ That the words “ and shall be deemed always to have been ” shall be deleted.”

Both the amendments are before the House.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನನ್ನ ತಿದ್ಯುಪಡಿ 18ನೇಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ಇವೆ. ಡೆಫೆಂಟನ್ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ನೇವು ಕರ್ಮಾಡುವ ಅಥಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸೆಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರೆಂದು ಹೇಳುವರು.

“...Survey officer means an officer appointed in the manner provided by section 18.”

ವೊದಲು ಇವರೆಲ್ಲ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಇನ್ನೇರಡನ್ನು ಪ್ರೆರಿಸಿದ್ದಾರೆ, Deputy Commissioner, for Land Records—Deputy Commissioner for Settlement, Superintendent of Land Records, Assistant Superintendent of Land Records—Superintendent of Settlement and Assistant Superintendent of Settlement.

ಈಗ ಸೂಪರಿಷಿಂಟೆಂಟ್ ಫಾರ್ಮ ಸೆಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಫಾರ್ಮ ಸೆಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರೆರಿಸಲು ಅದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಯಾರು ದೊಡ್ಡವರು ಯಾರು ಸಣ್ಣವರು ಎಂಬುಪದು ಗೀರುತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಸೆಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರ್ ಎಂಬ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ಕೂರ್ತಾತ್ಮಕನ್ನಿವೆ. ಅಗಿನೆ ಕಾಣಿಗರಿ ಬೇಕಾದ್ದು ಕ್ರಯೋಚ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದೆ. ಅದು ಬಿಂಬಿಸ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶಬ್ದ ನೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವೊದಲಿಲ್ಲಿದೆ ಇವರೂ ಎಂದು ವೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಪ್ರಷ್ಟ ಸ್ವಾಮಾಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಈಗ ತಂದಿದ್ದಿವೆ ತಿದ್ಯುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೊನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಯಾರನ್ನು ನಮೂನಾದಿನಿದಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ರೆಂಡ್ರಾನ್ ಸೆಕ್ರೆಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಿಂಬಿಸಿದಿಲ್ಲ. ಅದರನ್ನು ನೇಮುಕ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ದೇಗಿಗೆ ನೇಮಣಿ ಕೆಳಪ್ಪ 64 ರಿಂದ 69 ರವರೆಗೆ ಇಡ್ಡಿರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ನೇರಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಾಡ್ಯೋಜಿತದ್ದರಿಂದ ಸೆಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರ್ ಎನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ವೊದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದದ್ದಿಂದ ನನ್ನ ತಿದ್ಯುಪಡಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಎರಡು ಕಾಣಿಗರಿ ಅವಾಯುಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ರಿಂಗರಾಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರ್ ಎಫೆಕ್ಸ್ ಕೊಡಲು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಲವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 18ನೇಯ ಸೆಕ್ರೆಟನ್ ಪ್ರಕಾರ ವೊದಲಿನಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ, ವೊದಲು ಈಗ ತಿದ್ಯುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಹೆಸರುಗಳಿಗಲಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿದಿರುವುದನ್ನು 5 ಪ್ರಷ್ಟಗಳಿಂದ ಇಡ್ಡಿಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತು ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ತಿದ್ಯುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಾಗ್ಯಾಮಾಲ್ಲಿ. ಅದುದಿಂದ ದೀರ್ಘ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಿದ್ಯುಪಡಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. V. KOUJALGI. - These two officers are quite necessary for the implementation of the amendment of section 114A. That is why these designations have been inserted and these officers will be there as long as the implementation is there.

So far as the amendment of Sri V. N. Patil is concerned, if these words are omitted the section itself will lose its importance.

Therefore I cannot accept the amendments.

Mr. SPEAKER.—I shall put the amendments to the vote of the House. The question is :

That in sub-section (1) of Section 18 of the Principal Act the words “ Settlement Officers and Assistant Settlement Officers” shall be deleted.

The amendment was negatived

Mr. SPEAKER—I shall put the second amendment to the vote of the House. The question is:

“That the words ‘and shall be deemed always to have been’ shall be deleted.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—I shall now put clause 3 to vote : The question is : That clause 3 do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 3 was added to the Bill.

CLAUSE 4

Mr. SPEAKER.—There are a number of amendments : They may be moved.

The question is :

“That Clause 4 do stand part of the Bill”

Sri L. SRIKANTIAH.—Sir, I beg to move :

“That in the proposed section 114(A), for the words “for reasons to be recorded in writing, is of the opinion” the following words shall be substituted :

“on a representation made by the people of any zone, considers”

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I beg move :

“That in the proposed section 114 (a), item (a) in line 5 for the word “may” the word “shall” shall be substituted.

Sri L. SRIKANTIAH.—Sir, I beg to move :

“That after item (a) of the proposed section 114 (A) the following proviso shall be added :—

“Provided the modification effected shall in no event be in excess of the assessment prevailing at the time the modification was undertaken.”

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir I beg to move :

“That in item (b), line 1 of the proposed section 114 (A), the word “revision” shall be inserted after the word “such” and before the word “settlement”.

Sri M. NAGAPPA.—I beg to move :

(i) “That in the proposed Section 114 (A), item (b), line 2, the words “if so directed by the State Government” shall be deleted.

- (ii) "That in the proposed Section 114 (A) in line 4 of item (b) the word "modified or revised" shall be inserted after the words "on which the" and before the words "settlement of land"
- (iii) "That in the proposed Section 114 (A) item (b) line 5 the words "which was directed.....under this section" shall be deleted.
- (iv) "That in item (b), line 5 of the proposed Section 114 (A), after the words "settlement of land revenue", the words "revised under this Section" shall be inserted.
- (v) "That in the proposed Section 114 (A) in item (c), the words "and] after the revision.....as the case may be" shall be deleted.

Mr. SPEAKER.—Amendments moved :

That in the proposed section 114 (A) for the words "for reasons to be recorded in writing, is of the opinion" the following words shall be substituted :—

"on a representation made by the people of any zone, considers".

"That in the proposed Section 114 (A), item (a) in line 5 for the word "may" the word "shall" shall be substituted.

"And that after item (a) of the proposed section 114 (A) the following proviso shall be added :

"Provided the modification effected shall in no event be in excess of the assessment prevailing at the time the modification was undertaken."

"That in item (b), line 1 of the proposed section 114 (A), the word "revision" shall be inserted after the word "such" and before the word "settlement".

"That in the proposed Section 114 (A), item (b), line 2, for the words "if so directed by the State Government" shall be deleted.

Sri M. NAGAPPA.—

"That in the proposed Section 114 (A) in line 4 of item (c) the word "modified or revised" shall be inserted after the words "on which the" and before the words "settlement of land".

Sri M. NAGAPPA.— I beg to move.

"In the proposed Section 114 (A) item (b) line 5 the words "which was directed.....under this section" shall be deleted.

SRI M. NAGAPPA.—I beg to move :

“ In item (b), line 5 of the proposed Section 114 (A), after the words “ settlement of land revenue ”, the words “ revised under this Section ” shall be inserted ”.

SRI M. NAGAPPA.—I beg to move :

“ That in the proposed Section 114 (A) in item (c), the words “ and after the revision..... as the case may be ” shall be deleted ”

Since Sri Venkatagiriyappa is not present in the House, his amendment fails.

All the amendments are before the House for discussed.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನಾಯಿಲು ಸರಕಾರ ರೀತೆಟ್ ಮೇಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ‘ಮೇ’ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ‘ಷರ್’ ಎಂದು ಕಾಳುಹುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಅದುದರಿಂದ ಕಾಳ್ಜ್ (ಎ) ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ತಿಳ್ಳುವ ಪಡಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಾಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

Once Government comes to the conclusion that resettlement is essential in any part, there is no question of using the word “ may ” keeping the discretion with the Government. That is why I propose that in place of the word “ may ” the word “ shall ” may be substituted.

9-30 P.M.

114A ಕಾಳ್ಜ್ (ಬಿ)ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

“ the land revenue settled by such settlement shall, if so directed by the State Government, with the approval of both Houses of the State Legislature, be leviable and payable from the date on which the settlement of land revenue which was directed to be revised under this section was introduced.”

ಒಳಿಣಿನರ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 120—121ರ ಸ್ವರೂಪ ಯಾವುದೇ ರೀತೆ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ 30 ವರ್ಷ ಅದ ಮೇಲೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ, ಇದು ನಾಯಕೆನ್ನುಡಿರಿ ವೋರಿಜಿನ್. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನ ಮತ್ತೆ ಇತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ. If so directed by the State Government ಅಂತ. ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ವಾಡಿದರೂ ಮಾತ್ರ ಅದು ಈ ಸಭೆಯ ಏದುರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಎಂದು ಕಂಡಿಷನ್‌ರ ಕಾಳ್ಜ್ ಇದೆ. ಅದ್ದೀರಿಂದ ಈಗ ತಾವು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. 120—121ರಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ರೀತೆ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಅದನಂತರ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೂ ಈ ಸಭೆಯ ಏದುರಿಗೆ ಬಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಅಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ. 104 (ಎ) ಸ್ವರೂಪ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರಕಾರ ಉಪಯೋಗ ವಾಡಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೂ ಸಭೆಯ ಏದುರಿಗೆ ಬಂದು ಅವು ಅಗಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ರಿಂದ “ if so directed by the State Government ” ಎಂಬ ಸದವ್ಯಾಸ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ತಿಳ್ಳುವದಿ.

“ Leviable and payable from the date on which the settlement of land revenue which was directed to be revised under this section was introduced ”

ಎಂದರೆ ಈ ರಿಖಿಜನ್ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಂದ ಅಮಲನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ.

“Which was directed to be revised” ಎಂದರೆ ರಿಟಾರ್ನ್ಸ್‌ಕ್ಷೆಫ್ರೇಚ್ ಅಗಿ ಇಂತಹಗೆ ಕೊಳ್ಳಲು ಅಗುತ್ತದೆ. ರಿಟಿನ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತೇನೋ ಆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಅಮುಲನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ತತ್ವ ಅದರ ಬದರಾಗಿ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಅಡಫರ್ ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೋ ಆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಿಟಾರ್ನ್ಸ್‌ಕ್ಷೆಫ್ರೇಚ್ ಅಗಿ ಇಂತಹ ಬಿಳಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನೆ ವೇತನವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯಾರೆ, ಇದನ್ನು ತೇಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ. ಯಾವ ತಾರೀಖು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಷಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರೋ ಆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀನೆ ಅದು ಹೀಗೆ:

"After the words "settlement of land revenue", the words "revised under this Section" shall be inserted"

ఆ రిండియ మురుగునాలు, తిద్దు పడగడను, కోసట్టుడైనే మాన్య మంత్రిగళు ఇచ్చన్నాడు. ఒప్పుతూరే ఎందు భావిసుతే ఇన్నే, ఇదు రక్తికరిగి హితచాగుత్తదె ఎందు భావిసి నన్నా తిద్దు పడగడను. ఒప్పుక్కొనికిరించబడే కేందు కేళుతే ఇన్నే.

SRI L. SRIKANTIAH.—Sir, I have moved this amendment with two objectives. Clause 114(A) as it is brought by the Government means that the Government in its wisdom may at any time order a fresh revision of settlement of land revenue, only in certain cases. Clause 114 (A) reads :

" If at any time after the introduction of a settlement of land revenue under section 122 the State Government, for reasons to be recorded in writing, is of the opinion that in any zone, the settlement of land revenue requires modification..." "

This clause does not make clear at whose instance it should be done. In other words, it means that the Government in its wisdom, may or may not order. What I have tried to do is that modification or revision shall come into existence at the instance of the people who are affected in a particular zone. It is with that primary objective, that I have brought in this amendment.

The second aspect which I wish to stress here is this. I would recall the importance of the amendment I have brought in when I read Section 122A proposed by the Government now. I would read that section in particular to show the relevancy of my amendment. Section 122 B says:

"The Deputy Commissioner

- (i) may *suo motu* at any time, and
(ii) shall, on the application of any person aggrieved by the land revenue assessed within a period of thirty days from the date of service of the notice under section 122A, he is satisfied after such enquiry as he deems fit, the assessment of land revenue on any land or the land in case may be, is contrary to law or is otherwise incorrect, regards the extent of land, the class of such land ”

(SRI L. SRIKANTAIAH)

Here, I would underline the words "the class of such land."

"the standard rate applicable and the land revenue payable, shall pass such orders, as he deems just".

In one sense I welcome section 122B because, section 122A and 122B taken together, give an opportunity to the assessee to put forward his claim. Here, let us note very clearly that sections 122A and 122B are independent sections and are not covered by section 114A. Sections 122A and 122B are giving retrospective effect. In spite of the modification that may be ordered under section 114A, sections 122A and 122B stand, under which in the case of a settlement every assessee shall be issued a notice and within 30 days he shall apply to the Deputy Commissioner for modification. Let us note the catch here. Clause 122B empowers the Deputy Commissioner to investigate the class of such land. A question arises and that is, in 1965 the land settlement was approved by the legislature. Section 121 (2) states that orders passed by the State Government under sub-section (1) shall be final and shall not be called in question in any court. The sections 122A and 122B contain independent provisions. The question would be, the Deputy Commissioner is competent to investigate into the class of the land and under sub-clause (2) of section 121, it is final. One may argue that the class of land is something which the Deputy Commissioner may investigate. Please see the definition clause. To commence with, we have to commence with the meaning of 'settlement'.

The difficulty would be that Section 122A empowers the Deputy Commissioner to investigate into the class of land. This class of land which is determined by the Introduction of Settlement under Section 121, is final. 122B is an independent Section. An opportunity is given to the assessee to put forward his claim. But can the Deputy Commissioner go back on what has been done on the Settlement Report and approved by the Legislature? Now there is another difficulty also. If it is intended by Sections 122A and 122B to give to the assessee an opportunity to put forth his contention, then that opportunity would only come in when the aggrieved party has the ability to bring to the notice of the Government that such and such a class of land, as determined by the Settlement Officer, is something wrong. The question would be : under what provision, whether it is under Section 114A or 122A is the aggrieved party to question the settlement arrived at ? I find from these amended Clauses, there is no such provision at all although you want to give an opportunity to the assessee to explain his stand that his land has been classified wrongly. Unfortunately, you are shutting him out, because the provision of section 114A comes in only when the Government, in its wisdom, thinks that a modification is necessary. Therefore, I would suggest that in conformity with the opportunity that is given in section 122B, it is better that a modification of the Settlement arrived at must be done on a representation by the

people of that zone. I am using the word "representation." Let there be representation by the people affected that the settlement of land revenue requires modification and if it is revised, let the Government order modification of the whole scheme. Otherwise, the opportunity given under Section 122B would be infructuous. That is what I wanted to say.

† Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, I want to speak on Clause 4, which seeks to insert a new Section 114A. It is about revision of settlement of land revenue in certain cases. The contention of the Opposition side is this. There are several categories of land under the Mysore Land Revenue Act. They are : (1) dry land, (2) wet land and (3) garden land. These terms have been defined in Section 2 of the Land Revenue Act. In Section 2 there are as many as 40 definitions, but it is most unfortunate that the word "revenue" or "land revenue" has not been defined in any one of those definitions, or for that matter, anywhere in the Act. My hon. friend informs me that it is done in Section 61 (2) (a) of the Act. I have gone through that Section also but there too the term is not defined. But please see Chapter IV of the Hyderabad Land Revenue Act. There "Land" and "Land Revenue" have been defined in Sections 24, 25, 26 and 27 as follows :

"24. All lands, etc.' are property of Government.

25. Assigning of land for special purposes to be lawful."

"Land Revenue" has been defined. All lands are liable to payment of land revenue, etc. I am not going into the dispute where the ownership will vest, with the Government or an individual. Now, in this State land revenue could be levied on three classes of land, namely, dry land, wet land, garden land or plantation land, as suggested in the notice to be issued by the Government under order dated 16th December 1965. That notice has to be published inviting objections regarding the Settlement Report. The object of publication of the notice is that any person may come forward with the objection that the revision of revenue settlement is unjust or that the Settlement was not done in a scientific manner, that the classification of land and rate fixed are arbitrary, etc. We on this side rightly pointed out that some injustices are there in the Settlement and that they should be set right. The Hon. Minister for Revenue stated that some comprehensive legislation was being brought. When that was the reply it is beyond one's comprehension why this piecemeal amendment to the Mysore Land Revenue Act was brought which is not in conformity, with what was expected, or with the spirit in which the assurance was held out. According to the clause, the Government does not undertake the responsibility of Revision even thought there are reasons for modification. When once the Government is satisfied that the land revenue settlement requires revision since certain injustices exist, where is the need for the Government to exercise its discrimination for directing revision ?

(SRI V. N. PATIL)

In the clause to be inserted Government have retained power to exercise their discretion even though they are satisfied that land revenue settlement requires modification. The clause says : " it may." So Government may consider it necessary to order revision, or not. This is the most cut-throat clause. Government have retained this discretionary power to exercise it to their political advantage. Certainly they will be actuated by political considerations when ordering revision. Government will be subject to political pulls and pressures. Therefore the wording of the new clause is defective and will result in injustice. When a legislation is enacted, full consideration should be given to all the aspects and implications so that nobody's rights are affected. If such discretion is given to the Government, they may make invidious distinction between case and case depending upon the political influence — one is able to exert on the Government. When once the Government is satisfied that injustice has been done, it is the bounden duty of the Government to order revision of settlement of land revenue. That is why, I have suggested the substitution of the word "shall" in place of "may" in item (a) of Clause 4.

Regarding sub-clause (b) of the same clause, there is again a discretion for the Government. There is a phrase "if so directed by the State Government." As the sub-clause stands, if the Government directs, we, the legislators, are entitled to look into the Settlement Report. If it is not placed on the Table of the House, how can the members criticise it or give constructive suggestions? So, Government have, by this wording, deprived both the Houses of any access to the revised rates, etc. This proviso of vesting the right in the Government to direct or not to direct Revision or to place or not to place the Settlement Report before the Legislature is dangerous. These unfortunate clauses have crept in the Bill. I cannot but say that they are politically motivated. By withholding information about the Revision of Settlement from the Legislature, this Government wants to continue as an autocartic ruler of feudal times. Government should always be subject to the scrutiny and guidance of both the Houses. Both the Houses are supreme and sovereign. It is incumbent upon the Government to place that Report before the Houses. Therefore, my amendment is that the words "if so directed by the State Government" in item (b) of Clause 4 should be deleted.

Now, with regard to proposed Section 114A, item (c) also, I have moved an amendment that the words "and after the revision.....as the case may be" shall be deleted. I have suggested an amendment to strike off these words because this sub-clause (5) of section 114A will open a Pandora's box. They will not give peaceful life to the peasantry. The reason is, if after the revision of settlement it is decided that the revised rate should be more scientific and advantageous to the agriculturists, at that time the Government will demand not one year's rent,

but give it retrospective effect and it will be a further burden on the peasantry. The peasants have already been crushed and they need not be further crushed, by having to pay this from 1965 onwards. This will be a heavy burden on them. But at the same time if once it is decided that the rates may be revised, the Government will have to pay from its treasury. Till 1964 the peasants had not much grievance except the one grievance that there was disparity in rates from district to district, from taluk to taluk for the same soil. They were having different rates. That was the only request. So, I request the Minister to agree for my amendment. I have moved the amendment with the purpose that once the Government revise the amount, they should not collect the excess amount.

Mr. SPEAKER.—Please be brief.

Sri V. N. PATIL.—With these observations I conclude.

†Sri H. V. KOUJALGI.—I have carefully heard the arguments put forward in favour of the amendments moved by the hon. members. But on going through them, I find they do not fit in. So I do not accept them.

Sri L. SRIKANTIAH.—We have genuine doubts. Courtesy demands that at least our doubts be cleared. The Minister says that he does not accept them. What is the use of our moving amendments? We expect the Minister at least to clarify the position.

Mr. SPEAKER.—I have full sympathy for the hon. Member, but I cannot force the Minister to reply in a particular way.

Sri L. SRIKANTIAH.—We have genuine doubts. I do not expect the Government to be so light-hearted. I am really sorry.

Mr. SPEAKER.—I shall put the amendments to the vote of the House. The question is.

“That in the proposed section 114A for the words “for reasons to be recorded in writing, is of the opinion” the following shall be substituted.—

“On a representation made by the people of any zone, considers.”

The amendment was negatived.

“That in the proposed section 114A, item (a) in line 5 for the word “may” the word “shall” shall be substituted.”

The amendment was negatived.

“That after item (a) of the proposed section 114A the following proviso shall be added.—

“provided the modification effected shall in no event be in excess of the assessment prevailing at the time the modification was undertaken.”

The amendment was negatived.

(MR. SPEAKER)

" That in item (b), line 1 of the proposed section 114A, the word "revision" shall be inserted after the word "such" and before the word "settlement."

The amendment was negative.

" That in the proposed section 114A item (b) line 2, the words "if so directed by the State Government" shall be deleted."

The amendment was negative.

" That in the proposed section 114A in line 4 of item (b) the words "modified or revised" shall be inserted after the words "on which the" and before the words "settlement of land."

The amendment was negative.

" That in the proposed section 114A item (b) line 5 the words "which was directed...under this section" shall be deleted."

The amendment was negative.

" That in item (b) line 5 of the proposed section 114A, after the words "settlement of land revenue" the words "revised under this section" shall be inserted."

The amendment was negative.

" That in the proposed section 114A in item (c) the words "and after the revision...as the case may be" shall be deleted."

The amendment was negative.

Now I will put the main clause 4 the question is :

That clause 4 do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 4 was added to the Bill.

CLAUSE 5

Mr. SPEAKER.—The question is :

" That clause 5 do stand part of the Bill."

Sri M. NAGAPPA.—I move :

" That in the proposed Section 122(A) in line 4, after the words 'shall be determined' the words 'subject to th

provisions of Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) Act of 1957 shall be inserted."

Sri V. N. PATIL.—I move:

"That in the line 4, sub-section (1) of the proposed Section 122(A) after the words, 'shall be determined' the words 'as prescribed' shall be inserted."

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—I move:

"That in sub-section (1), line 8 of the proposed Section 122(A) the words 'as prescribed' shall be inserted after the 'words shall be served'".

Sri L. SRIKANTAIAH.—I move:

"That after the proposed Section 122(A), the following explanation shall be added:—

'the introduction of the settlement under Section 122 in the year 1965 and the determination of assessment hereunder shall not be deemed to prevent the issue of notice to the occupant of the land liable to pay the land revenue and inquiry under Section 122(B) in respect of all assessments made under the settlement introduced under Section 122'.

Sri V. N. PATIL.—I move:

"That for the words 'thirty days' in line 3 of sub-section 1 (ii) of the proposed Section 122(B), the words 'Ninety days' shall be substituted."

Sri M. NAGAPPA.—I move:

"That in Sub-section (1) of the proposed Section 122(B) for the words 'as he deems fit' the words 'as prescribed' shall be substituted."

Sri M. NAGAPPA.—I move:

"That in sub-section (1) of the proposed Section 122 (B), the words 'such' after the words 'shall pass' and the words 'as he deems fit' after the words 'orders' shall be deleted."

Sri M. NAGAPPA.—I move:

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B), for the words 'Divisional Commissioner' wherever it occurs, the words "The Mysore Revenue Appellate Tribunal" shall be substituted."

Sri M. NAGAPPA.—I move :

“ That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B), for the word ‘ sixty ’ the word ‘ ninety ’ shall be substituted.

Sri M. NAGAPPA.—I move :

“ That in the proposed Section 122(B) sub-section (3) shall be numbered as sub-section (2).

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—I move :

“ That in sub-section (3) of the proposed section 122(B) for the words ‘ sixty days ’ the words ‘ One hundred and twenty days ’ shall be substituted.”

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—I move :

“ That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B) the words ‘ and the decision.....be final ’ shall be deleted.

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—I move :

“ That after sub-section (3) of the proposed Section 122(B) the following sub-section (4) shall be added :

‘ Any person aggrieved by order of the Divisional Commissioner under Section (3) may within ninety days from the date of such order prefer second appeal to the Civil Judge having jurisdiction.’

Mr. SPEAKER.—Amendments moved :

“ That in the proposed Section 122 (A) in line 4, after the words “ shall be determined ” the words “ subject to the provisions of Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) Act of 1957 ” shall be inserted.”

“ That in the line 4, sub-section (1) of the proposed Section 122 (A) after the words, “ shall be determined ” the words “ as prescribed ” shall be inserted.”

“ That in sub-section (1), line 3 of the proposed Section 122 (A) the words “ as prescribed ” shall be inserted after the words “ shall be served ”

“ That after the proposed section 122 (A), the following explanation shall be added.”

“ The introduction of the settlement under Section 122 in the year 1965 and the determination of assessment hereunder shall not be deemed to prevent the issue of notice to the occupant of the land liable to pay the land revenue and inquiry under Section 122 (B) in respect of all assessment made under the settlement introduced under section 122 ”.

"That for the words "thirty days" in line 3 of sub-section 1 (ii) of the proposed Section 122 (B), the words, "Ninety days" shall be substituted."

"That in sub-section (1) of the proposed Section 122 (B) for the words "as he deems fit" the words "as prescribed" shall be substituted.

"That in sub-section (1) of the proposed Section 122 (B), the words "such" after the words "shall pass" and the word "as he is deems fit" after the words "orders" shall be deleted."

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122 (B), for the words "Divisional Commissioner" wherever it occurs, the words "The Mysore Revenue Appellate Tribunal" shall be substituted."

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122 (B), for the word "sixty" the word "ninety" shall be substituted."

"That in the proposed Section 122 (B) sub-section (3) shall be numbered as sub-section (2)."

"That in sub-section (3) of the proposed section 122 (B) for the words "sixty days" the words "One hundred and twenty days" shall be substituted."

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122 (B) the words "and the decision.....be final" shall be deleted."

"That after sub-section (3) of the proposed Section 122 (B) the following sub-section (4) shall be added."

"Any person aggrieved by order of the Divisional Commissioner under Section (3) may within ninety days from the date of such order prefer second appeal to the Civil Judge having jurisdiction."

ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಿಪ್ಪನ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಜರ್ಜ್ ನಾಕಮ್ ಪೂರ್ವಾವಾಗಿ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇರಿಂದ ಆ ಮನೂದೆಗೆ ಏನು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದು ಕೊಟ್ಟಿಂತೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈಗ ನಾವು ಕಾವತ್ತೆ ಕೂತು ಜರ್ಜ್ ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇದನ್ನು ಪಾನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈತ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ, ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುತ್ತೀರೆ.

(ಎರೋಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು)

ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾವು ಎಟ್ಟ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಿದ್ದು ಪಡಿಗಳಲ್ಲ ಒಂದನ್ನೂ ಅಕ್ಕೆಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು.)

Mr. SPEAKER.—I shall put the amendments to the vote of the House.

The question is :

“That the proposed Section 122(A) in line 4, after the words “shall be determined” the words “subject to the provisions of Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) Act of 1957” shall be inserted.”

The amendment was negatived.

The question is :

“That in the line 4, sub-section (1) of the proposed Section 122(A) after the words, “shall be determined” the words “as prescribed” shall be inserted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in sub-section (1), line 8 of the proposed Section 122(A) the words “as prescribed” shall be inserted after the words “shall be served”.

The amendment was negatived.

The question is :

“That after the proposal Section 122(A), the following explanation shall be added :—

“the introduction of the settlement under Section 122 in the year 1965 and the determination of assessment hereunder shall not be deemed to prevent the issue of notice to the occupant of the land liable to pay the land revenue and inquiry under Section 122(B) in respect of all assessment made under the settlement introduced under Section 122”.

The amendment was negatived.

The question is :

“That for the words “thirty days” in line 3 of sub-section 1(ii) of the proposed Section 122(B), the words “Ninety days” shall be substituted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in Sub-section (1) of the proposed Section 122(B) for the words “as he deems fit” the words “as prescribed” shall be substituted.

The amendment was negatived.

The question is :

"That in sub-section (1) of the proposed Section 122(B), the word "such" after the words "shall pass" and the words "as he deems fit" after the word "orders" shall be deleted.

The amendment was negated.

The question is :

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B), for the words "Divisional Commissioner" wherever it occurs, the words "The Mysore Revenue Appellate Tribunal" shall be substituted.

The amendment was negated.

The question is :

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B), for the word "sixty" the word "ninety" shall be substituted.

The amendment was negated.

The question is :

"That in the proposed Section 122(B) sub-section (3) shall be numbered as sub-section (2).

The amendment was negated.

The question is :

"That in sub-section (3) of the proposed section 122(B) for the words "sixty days" the words "One hundred and twenty days" shall be substituted.

The amendment was negated.

The question is :

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B) the words "and the decision..... be final" shall be deleted.

The amendment was negated.

The question is :

"That after sub-section (3) of the proposed Section 122(B) the following sub-section (4) shall be added :

"Any person aggrieved by order of the Divisional Commissioner under Section (3) may within ninety days from the date of such order prefer second appeal to the Civil Judge having jurisdiction".

The amendment was negated.

10.00 P.M.

Mr. SPEAKER.—I shall put clause 5 to the House.

The question is :

“ That clause 5 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 5 was added to the Bill.

CLAUSE 1, ETC.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That clause 1 the long title and the enacting formula do stand part of the Bill.”

Sri H. V. KOUJALGI.—I beg to move a small amendment :

“ That in clause 1, the word ‘(Second)’ be deleted.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“ That in clause 1, the word ‘(Second)’ be deleted.

Sri H. V. KOUJALGI.—This is a very formal amendment because there is no First amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That in clause 1, the word ‘(Second)’ be deleted.

The amendment was adopted.

Now, I shall put clause 1, as amended, to the House.

The question is :

“ That clause 1, as amended, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 1, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Now, I shall put the Long Title and the Enacting formula to the House.

The question is :

“ That the Long Title and the Enacting formula do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Long Title and the enacting formula were added to the Bill.

Motion to pass.

Sri H. V. KOUJALGI.—I beg to move :

“That the Mysore Land Revenue (Amendment) Bill, 1969 as amended, be passed.”

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That the Mysore Land Revenue (Amendment) Bill, 1969 as amended, be passed.”

The motion was adopted.

Farewell to the Speaker for his Foreign tours

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟನಾಯಕರ್—ನಾಯಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಇದೇ ತಿಂಗಳು 14 ನೇಯ ತಾರಿಖು ಏಂದೇ ವ್ಯಾಪಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲ್ಪತ್ತ ಪರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೂ ಹಾಗೂ ಏರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು,—ಅದರೇ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಏರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಳು ಇರುವೆಡಿಲ್ಲ,—ತಮಗೇ ಶಾಭಾಶಯವನ್ನು ಕೋರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಈ ದಿವಸ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮುಂತಿಮುಂಡಳದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತ ಪರವಾಗಿಯೂ ತಮಗೇ ಶಾಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಕೊರುತ್ತೇವೆ. ಭಗವಂತನು ತಮಗೇ ಅಡಿಗಿಗೂ ಜಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಾಗಿ ಬಂದು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಅಧಿಕ್ರೇಶನ ಕಳೆದ ಜನಪರಿ 21 ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಸ್ ಮಿಲ್ಟರಿಗೆ ಬಹಳ ತಾರ್ತರಾನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಧಿಕ್ರೇಶನ ನಡೆಯತ್ತಿದ್ದ ದಿನ ಗ್ರಾಲೀರಾಲ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಣ ಮಾರ್ಚ್ಯಾಹ್ನೀ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಹಾರ್ಪಂಭ ವಾದರೆ ಅದು ನಾಮನ್ಯಾವಾಗಿ ಅರು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಾಗದ ರಾತ್ರಿ 7 ಗಂಟೆ, ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ 8 ಗಂಟೆ ಇನ್ನು ಕಲಪು ದಿನ ರಾತ್ರಿ 9-10-11 ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ನಡೆದಾಗೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ದ್ವಾರಾ ಬಹಳ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ನಾರ್ತಿಕ್ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೇ ಅಮ್ಮೆ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ರಾಲ್ ಅದು ಹೇಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದ್ದರೋ ಅವರು ರಾತ್ರಿಯಾಲ್ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಬರೆದು ಮಾಡಿಯೆಲ್ಲ ದಿನ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಲೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಡಿನ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಫೆನೆನ್ನು ನಡೆಯಲು ಅನ್ನು ಪುಡನ್ನು, ಯಾರಾರ್ಯಾರು ಎನ್ನೆನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು ಅದ್ದಲ್ಲವನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಪತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಿದಿದರೆ ನನಗೇ ಅನೇಕಾರ್ಥಿ ನಾವು ಇಷ್ಟೇಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇಯೇ ಎಂದು ಬಹಳ ಅಷ್ಟುಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮೆ ಶಾಲ್ಪಾನೆಮಾಡಿದರೂ ನಾಲಿದು. ಈ ಪತ್ರಿಕಾರ್ತರು ಈ ನಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಳಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಏಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಮ್ಮೀಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಅಡಳಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಬಹಳಪುಟ್ಟ ಗೆ ನಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲ ಈ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೀಯ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನಳಿಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಹೆಗ್ಗಿ ಅವಕ್ಕೆ ಫಿಟ್ಸ್ ಅನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದುಡೋಗ ಬುಗ್ಗತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಬಂದ ಆ ರೋಗ ಸ್ವಾಲ್ಪಿಕೊತ್ತಿನರ್ಲೇ ಅದು ಹೇಗೆ ಹೊಗ್ಗತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ಈ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೀಗೆ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗ ಗಳೂ ಮಾಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರೇ ನಮಗೇ ನಾನ್ಯಾತಂತ್ರ್ಯ ಒಂದು ಇನ್ನೂ ಕೇವಲ 22 ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ ಅದವು. ಅದರೇ ದಾಸ್ಯವೈತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೀ ನೆರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೀ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಇನ್ನೂ ಕಾಲ ಹಾರಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೀಯನ್ನು ಬೆಳೆ ನುಡಿದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಅದರೇ ಈ ಅಧಿಕ್ರೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡೆಂಧ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಪೂಛಿಗೆಳು ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತಾಗಲ್ಲ—ನಮ್ಮ ನಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಳಗಳು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಕಾರ್ಯಕರಾಳಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಲಿ ಆ ರೀತಿ ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾರ್ಪಿಸಲಿ.